

Poština plačana pri pošti
1315 Velike Lašče

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

**Nova podružnična
šola in vrtec odprla
svoja vrata**

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Ta lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka. Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki. Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celostno podobo Troble.

Letnik 28, številka 6, 4. november 2022.
Izhaja sedemkrat letno; gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

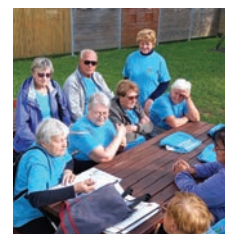
Naklada: 1.615 izvodov.
Izdajatelj: Občina Velike Lašče.
Odgovorna urednica: Angelca Petrič.
Uredniški odbor: Dragica Heric, Jože Starič in Andrej Perhaj.
Lektoriranje: Jezični dohtarček, s. p. (razen že oblikovanih prispevkov).
Prelom: Špela Andolšek, s. p.
Foto na naslovnici: Boštjan Podlogar
Tisk: Luart, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.
Tel.: 01 781 03 70
E-pošta: trobla@velike-lasce.si.
Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide 14. decembra 2022; prispevke je treba oddati do 30. novembra 2022.

KAZALO

Uvod	3
Občinske strani	4
Pregled dela občinske uprave	4
S sej občinskega sveta	
Evropski teden mobilnosti	8
Intervju: Predstavitev županskih kandidatov	11
Knjižnica – Novosti na naših policah	18
Narava in kmetijstvo	14
Ceste so nevarne tudi za živali	14
Šola in vrtec	20
»Miške« na izletu	20
Barvita jesen v vrtcu na Karlovcih	21
Dediščina	23
Zgodbe iz Lašč	23
Kultura	24
Razstava Silva Kretiča	24
Podelitev Rožančeve nagrade	30
Iz velikolaškega okraja – Kam s sadjem	32
Društva	34
Obisk Švicarjev iz pobratene občine	34
30 let velikolaške vokalne skupine	38
Apiterapija	43
Usoden je bil kozolec	44
Upokojski kotiček	46
Šola zdravja: Intervju: Magda Lukančič	52
Adl o tem in onem	56
Razvedrilo	57
Zahvale	58
Oglasi	59

Je čas ... odločitve

Po štirih letih se je cikel zavrtel naokoli in, kot je v demokraciji običajno, bomo na lokalnih volitvah izbirali med več kandidati, komu zaupati vodenje našega kraja za obdobje naslednjih štirih let. Ker so določene politične skupine finančno v boljšem položaju kot druge, smo se s ciljem obveščati javnost in zagotoviti enake možnosti odločili, da vsem županskim kandidatom brezplačno namenimo eno stran, kjer vsi odgovarjajo na enaka vprašanja. Tako bo možnost izbire lažja.

In ker ne bi bilo etično, da vas v uvodniku predvolilne številke nagovarja župan, smo tokrat njegove besede izpustili. Ob preteku enega obdobja je morda tudi čas za besedo uredništva. Tudi naši uredniški ekipi se po konstituiranju novega občinskega sveta izteče mandat. Upam si reči, da smo Troblo precej prevetrili tako vsebinsko kot oblikovno in se predstavili tudi v spletni obliki. Precej je bilo pohval in drugih pozitivnih odzivov. Hkrati pa se kdaj pripeti tudi kakšna napaka ali pa manj posrečena odločitev. V nekaj dneh, ki jih ima ekipa na voljo, mora vsak od izvajalcev pregledati ogromno gradiva.

In če se vrnem k odločitvam. Vsaka odločitev ima posledico. Tudi odsotnost odločitve. Seveda si zaradi vsake manj pomembne odločitve ne moramo delati sivih las. Stresa je v sodobnem tempu življenja že tako ali tako dovolj. A kakšna bo naša prihodnost, v katero smer se riše vizija Velikih Lašč, je pomembna odločitev. Zato jo volivci sprejmite z vso odgovornostjo.

Medtem ko se v super volilnem letu odloča o strateških usmeritvah, gre vsakdanje življenje običajno naprej. Otroci se rojevajo, vstopajo v vrtec, nato v šolo. Potem nadaljujejo pot proti večjim mestnim središčem v srednjo šolo. Sledi pot v službo in za marsikoga mučna prometna povezava z glavnim mestom. Tako pričakovani vikend je vedno prekratek. In čeprav se sprva zdi daleč, nastopi tudi jesen življenja.

Naše zadovoljstvo je odvisno tudi od tega, kakšne cilje smo si v življenju zadali in kako uspešni smo pri njihovi uresničitvi. Naš osebni in družbeni svet se povezuje. Prav tako se povezuje pot naprej in običajen krogotok življenja. Ob teh prelomnicah delamo analize, zastavljamo cilje, ocenjujemo, premlevamo scenarije, kaj če bi to ali ono storili drugače. Kaj izbrati, se včasih odločamo hipno, naključno, po intuiciji. Drugič spet dobro premislimo, se posvetujemo, pustimo odločitev zoreti. Kar je še posebej zanimivo, oba načina odločanja uporabljamo ne glede na to, za kako pomembno odločitev gre.

Vsakdanje življenje v Velikih Laščah se prav tako spreminja. Morda ne tako hitro kot v velikih mestih, a sodobni trendi so prisotni na vsakem koraku. Glede

na obljube se nam obeta svetla prihodnost. Na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da globalno dogajanje vseeno trči tudi v naš mikrosvet, v naš lokalni prostor. In te napovedi ne kažejo na nebo brez oblaka. Kakšne odgovore imamo na napovedujočo se gospodarsko, okoljsko, demografsko krizo? Kdaj bodo bolj kot politično prepričanje pomembni poštenost, delavnost, sposobnost? Kakšni so naši ukrepi, s katerimi si bomo zagotovili delujoče zdravstvo in varno starost? Kako naj naše kmetijstvo postane rentabilno? Ta vprašanja ne zadevajo samo Velikih Lašč. Na drugi strani se naš mali kraj sooča s svojimi problemi. Kako bomo državo prepričali, da nismo samo tranziten kraj? Da nas glavna cesta sicer povezuje s prestolnico, a življenje kraja tudi hromi. Da ni prav, da sami skrbimo za kulturno dediščino, na kateri temelji identiteta naroda. Tudi na lokalnem nivoju je izzivov več kot dovolj. Prav tako priložnosti za delo. Vsi si seveda želimo napredka v luči splošne blaginje in uspeha. Zato se odločite tako, da bo kar največ vaših upanj in pričakovanih uresničenih.

Angelca Petrič

Angelca Petrič,
odgovorna urednica Troble

Pregled ključnih aktivnosti dela občine v obdobju 2018–2022

Občinska uprava

Delo občinske uprave v grobem lahko razdelimo na tisto vsakdanje administrativno delo, ki je v večini primerov na različne načine regulirano s predpisi, sledi delo s strankami (občani) ter na delo, ki velikokrat ostane skrito očem. Prav slednje je tisto, ki pokaže usmerjenost občine v razvoj, ter v posodabljanje in s tem občino postavlja na lestvico razvitosti. V priloženem prispevku želimo prikazati minulo delo zadnjega štiri-letnega obdobja na različnih področjih dela občinske uprave.

Pridobivanje nepovratnih sredstev iz različnih virov

Občina se je prijavljala na različne razpise, ki so bili namenjeni sofinanciranju različnih projektov in aktivnosti, za katere so bila namenjena nepovratna sredstva.

IZVOR SREDSTEV	PRIDOBljena SREDSTVA
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	2.264.049,19 €
EKO sklad	684.512,90 €
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	361.824,00 €
Ministrstvo za zdravje	120.805,92 €
Ministrstvo za obrambo	48.103,42 €
LAS (lokalna akcijska skupina)	7.332,57 €
Ministrstvo za kulturo	10.677,32 €
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	54.058,69 €
Ministrstvo za okolje in prostor	16.608,97 €
Ministrstvo za infrastrukturo	6.715,52 €
Ministrstvo za finance	36.856,95 €
Ministrstvo javno upravo	40.675,56 €
SKUPAJ	3.652.221,01 €

Razvojna usmerjenost občine se kaže v izdelavi in vodenju strateških infrastrukturnih projektov in investicij

PROJEKT	STANJE PROJEKTA	OČENJENA VREDNOST
podružnična šola in vrtec Turjak	pridobljeno gradbeno dovoljenje 2019, projekt predstavljen na občinskem svetu, zaključen v oktobru 2022	4.000.000,00 €
industrijska cona Ločica	pridobljena sprememba gradbenega dovoljenja 2020, projekt predstavljen na občinskem svetu, prvi del zaključen v fazi pridobivanja uporabnega dovoljenja, drugi del v fazi prodaje zemljišč	2.600.000,00 €
prizidek kuhinje pri osnovni šoli Primoža Trubarja	pridobljeno gradbeno dovoljenje 2022, projekt predstavljen na občinskem svetu, v pripravi za javno naročilo za izvedbo gradnje	2.800.000,00 €
ureditev mansarde nad zdravstveno postajo	pridobljeno gradbeno dovoljenje 2015, projekt predstavljen na občinskem svetu, predvidena izvedba 2023	181.860,00 €
zbirni center	izdano gradbeno dovoljenje 2022, projekt predstavljen na občinskem svetu, v fazi izvedbe	1.826.100,00 €
kotlovnica na biomaso za OŠ, vrtec in glasbeno šolo	izdano gradbeno dovoljenje 2022, projekt predstavljen na občinskem svetu, v pripravi ponovno javno naročilo za izvedbo gradnje	840.000,00 €
vodohram Podstrmec s povezovalnim omrežjem	projekt predstavljen na občinskem svetu, zaključen v oktobru 2022	101.000,00 €
vodovod Mala Slevica -Prilesje	v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja, projekt predstavljen na občinskem svetu, planirana izvedba 2023	540.000,00 €
kombi za šolske prevoze	nakup izveden 2020	43.640,00 €
reševalno vozilo	sofinanciranje nakupa reševalnega vozila 2020	43.845,00 €
kanalizacija Velike Lašče-Rašica	projekt predstavljen na občinskem svetu, v fazi zaključka projektiranja, vložitev za gradbeno dovoljenje 2023	6.000.000,00 €
SKUPAJ		18.976.500,00 €

Stanje in vzdrževanje komunalne infrastrukture pomembno vpliva na kvaliteto življenja občanov in njihovo zadovoljstvo.

PODROČJE	POSTAVKA/PROJEKT	VLOŽENA SREDSTVA
Gradnja in asfaltiranje cest	Asfaltirani oziroma preplaščeni so bili odseki cest Rob-Selo, Ulaka- V. Slevica, Kukmaka, Laporje, Turjak, Podhoini Hrib in Knej - Dolščaki, Granjevica, Osredok (več odsekov), Veliki Osolnik, Rašica-Rob, Uzmani, Škamevec, Stope, Hrustovo in Škrlovača v skupni dolžini 7.140 metrov.	899.830,00 €
Vzdrževanje in obnove cest	Tu so zajete manjše obnove asfaltiranih površin, urejanje makadamski odsekov, postavitve signalizacije, odbojnih ograj, talnih označb, obrezovanje vegetacije, utrjevanje bankin, čiščenje elementov za odvodnjavanje...	609.950,00 €
Cestna razsvetljava	Stroški cestne razsvetljave zajemajo postavitev novih, obnovo obstoječih svetilk ter pripadajočo tokovino.	167.000,00 €
Subvencioniranje vodarine	Občina občanom znatno subvencionira plačilo storitev oskrbe s pitno vodo. Trenutno je cena vodarine zato nižja za približno 40%.	305.944,00 €
Oskrba s pitno vodo	Na področju oskrbe s pitno vodo je bilo zgrajenih oziroma zamenjanih kar nekaj cevododov na vodovodih Rute, Turjak in Velike Lašče, zgrajen je povsem nov vodohran Podstrmec, nova vrtina v Turjaku, nekaj sredstev pa je bilo namenjenih tudi zagotavljanju delovanja hidrantnega omrežja.	496.619,00 €

Občina s prodajo nepremičnin pomembno doprinese k višanju občinskega proračuna, tako da z gospodarnim ravnanjem lahko izvede marsikateri razvojni projekt

PRODAJA NEPREMIČNIN	parcele v industrijski coni Ločica	822.761,54 €
	ostale nepremičnine	367.761,01 €
SKUPAJ		1.190.522,55 €

Iz proračuna občine vlagamo tudi v razvoj kulture in turizma, vedno pa imamo v mislih medgeneracijsko sodelovanje ter družabno življenje.

PODROČJE	POSTAVKA/PROJEKT	VLOŽENA SREDSTVA
kultura	Kozolec na Trubarjevi domačiji	111.773,00 €
turizem	Obnova lokala na Trubarjevi domačiji Nakup e-koles	20.918,00 € 12.500,00 €
šport	Športna dvorana VL - nova vrata, obnova, nadstrešne folije	47.273,00 €
Oskrba starejših	V letu 2021 smo vzpostavili mrežo brezplačnih prevozov za starejše - Prostofer, ki se je izkazala kot izredno uporabna storitev.	
Koncertna dejavnost ob občinskem prazniku:	2019: Oto Pestner 2020: Andrej Šifrer 2021: skupina Mi2 2022: Perpetuum Jazzile.	
Božično novoletni koncert:	2018: MPZ Velike Lašče in MPZ OŠ PT, Ansabel Kvinta, Amadeja Košir, Klapa Gallus, Vili Resnik in duet Po drugi strani 2019: Vlado Kreslin in Mali bogovi 2021: Kranjci in stand up komik Gašper Bergant.	

Seveda občina podpira razvoj kmetijstva in gospodarstva skupaj s turizmom tako, da vsako leto objavi razpis, kamor se lahko prijavijo vsi, ki želijo svoje investicije dopolniti z občinskimi nepovratnimi sredstvi

pospeševanje kmetijstva-razni programi	165.100,00 €
male aglomeracije, obnove poljskih poti	74.500,00 €
pospeševanje malega gospodarstva-razni programi vključno s sobodajalstvom	250.300,00 €
SKUPAJ	489.900,00 €

Občina seveda podpira tudi gasilstvo, saj nam stojijo vedno ob strani, tudi takrat, ko občani potrebujemo pomoč, ki ni vedno povezana z varstvom pred požari.

delovanje ter aktivnosti gasilske zveze in PGD	117.500,00 €
investicije v gasilstvu	37.380,00 €
gasilska oprema	66.480,00 €
nakup gasilskega vozila	131.900,00 €
SKUPAJ	353.260,00 €

Seje Občinskega sveta Občine Velike Lašče

Nina Tekavec, občinska uprava

S 4. izredne seje

Občinski svet Občine Velike Lašče se je 15. septembra 2022 zbral na 4. izredni seji. Na predlagani dnevni red so svetniki dodali še razpravo o pričetku pouka na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče v šolskem letu 2022/2023. Le-tega je predstavil ravnatelj Primož Garafol. Po predstavitvi predloga Sklepa o določitvi cene programov v vrtcu Sončni žarek pri OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče so sklep tudi sprejeli. Obravnavali so šest vlog občanov za odkup oz. zamenjavo zemljišč in za vsako sprejeli sklep.

Letos je 80. obletnica bombardiranja Dvorske vasi v 2. svetovni vojni; prav tako je letos poletni umrl umetnik Jože Centa, ki je kot otrok preživel to bombardiranje. Kot obeležje bombardiranja in v spomin Jožetu Centi bo občina pri pokopališču v Dvorski vasi uredila park. Občina želi na najvišji točki občine v Krvavi Peči zgraditi razgledni stolp po zgledu drugih občin. Za oba navedena projekta je Občinski svet sprejel sklep o 5. spremembi proračuna za leto 2022 in NRP za obdobje 2022-2025.

S 27. redne seje

Občinski svet Občine Velike Lašče se je 5. oktobra 2022 zbral na 27. redni seji v sejni sobi občine. Na dnevnem redu je bilo 11 točk. Po sprejetju zapisnikov 26. redne seje in 4. izredne seje je Tina Kadenšek, predsednica statutarno pravne komisije, predstavila poročilo o 10. seji komisije.

V nadaljevanju se je Občinski svet seznanil z dvema projektoma, in sicer z gradnjo kanalizacije in ČN Velike Lašče – Rašica ter izgradnjo vodovodnega omrežja Mala Slevica – Prilesje. Pri predstavitvi prvega projekta so občinski svetniki izvedeli, da Občina Velike Lašče načrtuje prijavo na razpis Ministrstva za okolje in prostor, ki najvišji znesek sofinanciranja trenutno omejuje na 1.000.000 EUR. Projekt, ki bo prijavljen na sofinanciranje, je čistilna naprava s pripadajočim kanalizacijskim omrežjem na območju naselja Rašica, saj je tam del kanalizacije že zgrajen; drugi razlog za prioriteten vrstni red tega projekta je onesnaženje vodotoka Rašica, v katerem se trenutno iztekajo neprečiščene vode. Pri projektu izgradnje vodovodnega omrežja Mala Slevica – Prilesje bodo zaradi dotrajanega vodovodnega

sistema novo vodovodno omrežje dobila naselja Mala Slevica-Dvorska vas-Podkraj-Prilesje. Tudi za ta projekt se bo občina prijavila na razpis za sofinanciranje Ministrstva za okolje in prostor in ga bo lahko izvedla, če bo na razpisu uspešna.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel Odlok o načinu in pogojih plakatiranja v času volilne in referendumске kampanje v občini Velike Lašče in Sklep o delnem povračilu stroškov volilne kampanje za lokalne volitve 2022 v Občini Velike Lašče. Zaradi tipkarske napake pri dveh zneskih v bilanci prihodkov in odhodkov so občinski svetniki sprejeli Popravek Odloka o rebalansu proračuna Občine Velike Lašče za leto 2022 – I. Sklenili so tudi, da se predlog proračuna Občine Velike Lašče za leto 2023 ter načrt razvojnih programov za obdobje 2023 do 2026 daje v javno razpravo do 21. 10. 2022. Občinski svet je na koncu svoje seje še sprejel Dopolnitev letnega načrta razpolaganja s premoženjem Občine Velike Lašče za leto 2022, na podlagi katerega bo sedaj lahko občina kupila nepremičnino v Ščiti v Velikih Laščah, saj jo potrebuje za odvajanje meteorne vode.

Zapisniki sej občinskega sveta in posnetki sej so objavljeni na občinski

spletni strani: <https://www.velike-lasce.si/obcinske-strani/obcinski-svet/>

Vabila z gradivom so objavljena na spletni strani v katalogu informacij

javnega značaja: <http://www.lex-localis.info>

Uradni list
Republike Slovenije

V Uradnem listu RS, št. 122/2022 je bil objavljen:

- Sklep o določitvi cene programov v vrtcu Sončni žarek pri OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče.

V Uradnem listu RS, št. 132/2022 je bil objavljen:

- Odlok o načinu in pogojih plakatiranja v času volilne in referendumске kampanje v Občini Velike Lašče,
- Sklep o delnem povračilu stroškov volilne kampanje za lokalne volitve 2022 v Občini Velike Lašče,
- Popravek Odloka o rebalansu proračuna Občine Velike Lašče za leto 2022 št. 1.

TROBLA

Oglase sprejemamo na
trobbla@velike-lasce.si
ali po tel. **01 7810 370**

Objava malih oglasov
(do 60 besed
s presledki)
je **brezplačna**.

Cenik je dostopen
na spletni strani
Troble.

Vabilo na predavanje na temo registracije dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Stella Vlašić, JZTK

V sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije bo v četrtek, 10. 11. 2022, ob 18. uri v sejni sobi Levstikovega doma potekalo predavanje na temo registracije dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Predavanje je namenjeno vsem, ki bi želeli izpopolniti svoje znanje o tej temi ter o svojih pomislekih vprašati strokovnjakinjo na tem področju. Predavala bo ga. Barbara Lapuh, univ. dipl. inž. agr.

Udeležba je brezplačna.

Predhodne prijave niso potrebne.

Organizacija: Javni zavod Trubarjevi kraji v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenija

Velikolaška tržnica pred Levstikovim domom v Velikih Laščah obratuje vsakih 14 dni, in sicer od 8. do 11. ure.

Do konca leta je ostalo še nekaj tednov.

Če bodo vremenski pogoji ugodni, bomo velikolaško tržnico izvedli v naslednjih terminih:

12. in 26. november

V decembrskem času bodo stojnice tudi v okviru Festivala božičnega kruha. Program dogodkov v okviru Festivala bo objavljen naknadno.

Tržnica obratuje glede na vremenske pogoje, zato vas prosimo, da morebitne odpovedi spremljate na naši spletni strani: www.velikolaska.si.

Če bi še kdo želel prodajati na velikolaški tržnici, kar pogumno stopite v stik z nami. Za več informacij se lahko obrnete na telefonsko številko 040 505 960 ali pišete na elektronski naslov: stella.vlasic@trubarjevi-kraji.si.

Nova turistična spletna stran občine Velike Lašče

Stella Vlašić, JZTK

Trud je obrodil sadove! V jesenski čas vstopamo z novo turistično spletno stranjo, ki se imenuje Velikolaška. Nova spletna stran je zasnovana slikovito, barvito in očem privlačno. Ob brskanju se lahko seznanite z našimi kulturnimi in naravnimi znamenitostmi, izveste, kaj se v naši občini dogaja, kje lahko prenočite, kakšne so možnosti aktivnega preživljanja prostega časa ter kje najti kaj za pod zob.

Ker gre za povsem novo postavljeno turistično spletno stran, verjamemo, da je še veliko prostora za nadgrajevanje; tu smo vsekakor odprti za vaše morebitne ideje in predloge.

Spletna stran: www.velikolaska.si.

Vljudno vabljeni na ogled, brskanje in branje!

Ne pozabite se prijaviti tudi na naše e-novičke, da boste še pravočasno obveščeni o vseh bodočih dogodkih v naši občini.

Evropski teden mobilnosti

Klara Varga, občinska uprava

Tudi letos smo v Občini Velike Lašče obeležili Evropski teden mobilnosti (ETM), ki je potekal od 16. do 22. septembra pod sloganom »Trajnostno povezani.« Pobuda Evropskega tedna mobilnosti je zmanjšati avtomobilski promet na fosilna goriva in spodbuditi prebivalce k uporabi trajnostne mobilnosti. V okviru ETM smo v naši občini izvedli več različnih aktivnosti, ki so bile namenjene vsem generacijam.

S strani Javnega zavoda Trubarjevi kraji je bil organiziran kolesarski izlet po okolici Velikih Lašč, ki ga je vodila Tina Štebe. Več o kolesarskem izletu si lahko preberete v naslednjem prispevku.

Vse izvedene aktivnosti so bile sofinancirane s strani Ministrstva za infrastrukturo, ki občine finančno podpira pri izvajanju aktivnosti v okviru ETM na podlagi uspešne prijave na razpis. Sredstva so pridobljena iz projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007), ki je integralni projekt, sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.

Radi bi se zahvalili vsem sodelujočim, ki ste na kakršenkoli način pripomogli k uspešni izvedbi Evropskega tedna mobilnosti v občini Velike Lašče. Posebna zahvala gre učitelju OŠ, Bojanu Novaku, ki je koordiniral aktivnosti v OŠ ter vodji vrtca Sončni žarek Stanki Mustar za koordinacijo aktivnosti v vrtcu. Zahvala gre tudi Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je projekt podprl, in občini Velike Lašče omogočil izvedbo aktivnosti.

V Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče so učenci prve triade izvajali program Aktivno v OŠ s kokoško Rozi in izpolnjevali dnevnik aktivnosti. Za učence je bilo organiziranih več izletov z avtobusom in vlakom v kombinaciji s pohodom. Nekateri pa so se odpravili na izlet s kolesom, ki ga je vodil Jože Starič. Na igrišču pri OŠ je potekalo tudi medgeneracijsko sodelovanje, kjer so imeli

5. razredi kolesarski spretnostni poligon. Povabili so svoje babice in dedke, ki so se jim lahko pridružili. Na voljo so bila tudi električna kolesa za poskusno vožnjo. Policista iz PP Ribnica sta imela za vse udeležence predavanje o varni vožnji s kolesom.

V vrtcu Sončni žarek so otroci izvajali program Aktivno v vrtec z Belim zajčkom in z uporabo trajnostne mobilnosti za pot v šolo, očistili zajčkov kožušček. Starejše skupine so se udeležile ustvarjalne delavnice na temo trajnostne mobilnosti, ki jo je izvedlo društvo Finta. Štiri skupine vrtčevskih otrok so se z avtobusom odpravile na izlet v Županovo jamo. Preizkusili so se tudi v vožnji s poganjalci in skiroji, ki so bili kupljeni v okviru ETM. V času zapore ceste na Šolski ulici so vrtčevski otroci in učenci prve triade OŠ po cestišču risali s kredami.

CARE
4CLIMATE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Uspešno izpeljan kolesarski izlet v okviru projekta Evropski teden mobilnosti (ETM)

Stella Vlašić, JZTK

Letos je ETM potekal od 16. do 22. septembra, aktivnosti v okviru projekta pa do konca meseca oktobra. Občina Velike Lašče je za sofinanciranje med ostalimi aktivnostmi prijavila tudi organizacijo vodenega kolesarskega izleta. Kolesarski izlet je organiziral Javni zavod Trubarjevi kraji.

Tako smo v soboto, 15. oktobra, izlet tudi uspešno izpeljali. Potrebne prijave smo preko naše Facebook strani Velikolaška odprli nekaj dni pred dogodkom. Ponudili smo tudi možnost izposoje občinskih e-koles, vendar se za to možnost ni odločil nihče od prijavljenih. Bili pa smo prijetno presenečeni nad odzivom, saj se je prijavilo 7 udeležencev (4 otroci in 3 odrasli) in kolesarska vodnica Tina Štebe. Upoštevali smo pravilo, da je lahko na enega vodnika prijavljenih od 6 do 8 udeležencev.

Zbrali smo se ob 10. uri na železniški postaji Velike Lašče, kjer smo zbrali vse podpise udeležencev ter se podali v našo kolesarsko avanturo. Pot nas je peljala mimo Levstikovega spomenika v središču Lašč, kjer nismo mogli mimo zgodbe o Martinu Krpanu; vmes smo se za trenutek

ustavili ter pogled usmerili proti Dolnjim Retjam, rojstni vasi Frana Levstika. Svojo pot smo nadaljevali po makadamski poti mimo zelenic in pašnikov, čez gozdno pot in vse tja do odcepa proti Kamen vrhu. Ravno na križišču, nekoliko višje ob vlaki smo pustili svoja kolesa ter se približno 200 metrov strmo navkreber peš podali proti Turškim skledam. Vodnica Tina nam je o tej naravni znamenitosti povedala zanimivo zgodbo o Turkih in o tem, kako so skleda, ki jih je kot skupek apnenca in ilovice izoblikovala narava, za njih ob taborjenju veljale kot naravni kotel za kuhanje. Danes za njih skrbijo in jih čistijo lovci, saj veljajo za naravni napajalnik za gozdne živali. Po 15-minutnem premoru smo se podali nazaj proti domu. Ves čas nas je spremljal topel sonček, ki nas je med izletom prijetno grel.

Na izhodišče smo se vrnili okrog 12.30 ure; skupno smo prevozili okrog 12 km. Tako otroci kot odrasli smo na izletu uživali ter upamo, da bomo v kratkem lahko ponovno izpeljali kaj podobnega.

Hvala vsem udeležencem ter vodnici Tini, ki je poskrbela za našo varnost. Naslednjič, ko se boste odpravili na Kamen vrh, se pa le pogumno odpravite še do Turških skled in si oglejte še to naravno znamenitost.

V bodoče si želimo, da bi naša e-kolesa, ki jih je na izposajo trenutno 5, zaživela med vsemi, ki imate interes in željo odkrivati velikolaške kraje. Električno kolo si lahko izposodite za 4 ure ali za cel dan (od 9.00 do 17.00 oz. po dogovoru). Cena najema e-kolesa in pripadajoče kolesarske opreme znaša za do 4 ure uporabe 20 EUR, za celodnevni najem pa 25 EUR. Zaradi logistične izpeljave izposoje je potrebno poslati svojo namero vsaj 3 dni prej na elektronski naslov velikolaska@trubarjevi-kraji.si, kjer je potrebno napisati datum, želeno uro prevzema in uro vrnitve ter število zelenih koles za izposajo. Z imenovanega elektronskega naslova bo uporabnik prejel informacijo o točni lokaciji in uri prevzema e-koles.

Se že veselimo vseh prevoženih skupnih poti!

Cepljenje proti gripi 2022/23

Maša Karpov, Zdravstveni dom Ribnica

Spoštovani uporabniki zdravstvenih storitev ZP Velike Lašče! Obveščamo vas, da je tako kot v lanski sezoni cepljenje proti gripi tudi letos brezplačno za vse z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

Cepljenje proti gripi v ZD Ribnica (lokacija: Majnikova ulica 1, 1310 Ribnica) poteka vsak četrtek od 11.00 do 19.00.

Na cepljenje se ni potrebno naročiti.

Cepljenje proti gripi se še posebej priporoča:

- starejšim od 65 let,
- kroničnim bolnikom in njihovim družinskim članom,
- osebam, ki imajo izrazito povečano telesno težo (ITM ≥ 40 ; pri otrocih ITM ≥ 95 percentil glede na starost in spol),
- majhnim otrokom (od 6 do 23 mesecev starosti) in njihovim družinskim članom,
- nosečnicam in njihovim družin-

skim članom,

- zdravstvenim delavcem in sodelavcem ter zaposlenim v domovih starejših občanov, ki so pri svojem delu izpostavljeni nevarnosti okužbe ali pa lahko pri svojem delu okužbo prenesejo na druge osebe,
- drugim delavcem v nujnih službah, ki so pomembni za delovanje različnih dejavnosti.

Cepljenje proti gripi in cepljenje proti covidu-19 se lahko opravi sočasno ali s kakršnimkoli presledkom.

Še več informacij najdete na spletni strani: <https://www.cepmose.si/cepljenje-proti-gripi/>.

Zdravstveni dom
dr. Janeza Oražma Ribnica
vabi vse bodoče starše,
da se udeležijo predavanj

»Priprava na porod in starševstvo«

**Pridobili boste veliko
koristnih informacij o:
nosečnosti,
porodu,
poporodnem obdobju,
dojenju ter
negi novorojenčka.**

Predavanja so namenjena tako prvorodkam, kot tudi staršem, ki želijo le osvežiti znanje. Prehod v materinstvo in očetovstvo bo z novim znanjem gotovo lažji. **Dobimo se: 3-krat v zgodnji nosečnosti (do 20 tedna) in 7-krat po 30. tednu nosečnosti.** Vključene so tudi praktične delavnice. **Predavanja so ob sredah ob 18. uri v 1. nadstropju ZD Ribnica (2-krat 45 min).**

Vsa predavanja so brezplačna.

**Prijave: 031 342 819,
maja.zagar@zdr Ribnica.si**

Dejan Zakrajšek

Starost: 33 let

Izobrazba in poklic, ki ga opravljate?

Inženir mehatronike, vodja oddelka za proizvodni inženiring v podjetju Yaskawa Ristro d. o. o.

Od kod prihajate?

Iz Male Slevice.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Ideja o kandidaturi in vstopu v lokalno politiko običajno raste dlje časa in tisti trenutek, ko se odločiš, je kratek. Želim si aktivnega sodelovanja v občini – moj prvi namen je bil, da bi prišel v občinski svet, vendar sem prejel kar nekaj pobud občanov, naj kandidiram za župana in kasneje sem se na podlagi pogovorov opogumil. Kot občan pogrešam sodelovanje, povezovanje, dostopnost in primerno komunikacijo z vsemi deležniki delovanja v naši občini. Rad bi sodeloval pri razvijanju občine, pri povezovanju občanov in iskal rešitve za težave pri projektih.

Kakšna bi po vašem mnenju morala biti strategija razvoja občine Velike Lašče?

Ohranili bi delovanje na področjih, kjer se dobro dela. V mislih imam razvoj na področju turizma, ki sledi že napisani strategiji. Prav tako je bila občina uspešna pri črpanju državnih sredstev. Osredotočili bi se k večji podpori razvoja podjetništva, ekološkega in biodinamičnega kmetijstva za večjo samooskrbo, nadgradnjo uporabe obnovljivih virov energije, rabo in varovanje vodnih virov ter skrb za čisto okolje. Tukaj je zelo pomemben primeren občinski prostorski načrt. Velik del strategije pa bi temeljil na človeških virih in družbeni blaginji (vzgoja in izobraževanje, zdravstvo in socialna varnost, turizem, kultura in šport). Velik pomen bi dal tudi medobčinskemu sodelovanju in prenašanju dobrih praks.

Kateri so ključni problemi našega okolja?

- Zaradi razpršenosti naselij dotrajnost že asfaltiranih cest ter javne razsvetljave,
- vodovodno in kanalizacijsko omrežje,
- nekonkurenčnost trgovinskih ponudnikov,
- slaba komunikacija med deležniki občinskega delovanja (občani, šola, vrtec, društva, podjetniki, občinska uprava, gasilci in civilna zaščita ...),
- nesodelovanje s sosednjimi občinami,
- prometna varnost (ni urejenih avtobusnih postajališč, neprimerna križišča, šolski prevozi),
- zdravstvena oskrba otrok in odraslih,
- premalo družabnih dogodkov,
- majhen proračun za veliko občino (po površini).

Kako bi se lotili izboljšanja pomanjkljivosti oz. kako bi odpravili težave?

V prvi vrsti bi nadaljeval z že dobro pripravljenimi projekti (šolska kuhinja, kotlovnica, kanalizacija Rašica – Velike Lašče). Vse moči bi usmeril tudi v to, da se čim prej prestavimo pod upravno enoto Ribnica in začnemo aktivno sodelovati s sosednjimi župani, da skupaj pripravimo dobre projekte. Pri investicijah je potrebno zagotoviti vire za njihovo realizacijo, ki jih v premajhnem občinskem proračunu nikoli ni zadosti, zato bi jih iskal tudi v drugih možnih oblikah. Predvsem bi bila moja naloga, da se krajevne skupnosti razvijajo enakovredno; vzpostavil bi dobro vez in komunikacijo z njimi. Veliko lahko naredimo tudi z dodatnimi e-storitvami in s primernimi informacijskimi

izboljšavami. Vloga župana je vez med ljudstvom in občinsko upravo, ko poskuša preko županovanja v okviru zastavljenih ciljev uresničiti želje ljudstva.

Kakšne so vaše vodstvene izkušnje?

Imam 15 let delovne dobe v gospodarstvu, od tega 8 let vodstvenih izkušenj na različnih delovnih mestih – dve leti vodja delovne skupine v proizvodnji, štiri leta namestnik vodje proizvodnje in sedaj že drugo leto vodim oddelek za proizvodni inženiring. V teh letih sem opravil veliko usposabljanj na temo vodenja in komunikacije.

Kdo vas podpira pri županski kandidaturi?

Saj veste, brez podpore družine si na pot kandidature ne bi upal. Ne bom rekel, da so bili od začetka navdušeni nad idejo, a so med pogovori spoznavali podporo ljudi, ki jim zupamo in jih spoštujemo, ter spoznavali mojo močno željo – sedaj imam njihovo polno podporo. Tudi prijatelji in sovaščani so odigrali pomembno vlogo. Vesel sem, da me pri odločitvi podpira tudi moj direktor Yaskawe dr. Hubert Kosler. Mojo željo in zagnanost je opazil tudi občinski odbor Slovenske demokratske stranke Velike Lašče, ki me je povabil k sodelovanju. Podpora določenih oseb iz drugih političnih opcij me je še dodatno opogumila za to odločitev.

Kaj je vaše vodilo v življenju oz. kakšen je vaš življenjski moto?

Dobro se z dobrim vrača.

Luka Ilc

Starost: 33 let

Izobrazba in poklic, ki ga opravljate?

Magister poslovnih ved;
vodja splošne službe na
Komunali Ribnica d. o. o.

Od kod prihajate? Kot pri Veliki Slevici.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Za kandidaturo sem se odločil, ker opažam, da ima Občina veliko razvojnih potencialov, ki pa so do sedaj ostali spregledani ali neizkoriščeni. Kot župan bi si prizadeval, da bi našemu kraju uspelo stopiti korak v smeri napredka. Želim si, da bi prišlo do vzpostavitve občinske uprave, ki bi občanom nudila sodobne javne storitve in izboljšala bivanjsko okolje.

Kot nekdo, ki prihaja iz druge občine, si lažje ustvarim predstavo, kako bi lahko bilo. Glede na moje dosedanje izkušnje in udejstvovanja na različnih področjih menim, da imam dovolj idej, znanja, sposobnosti in poguma za realizacijo.

Menim, da je za izboljšanje kakovosti bivanja v naši občini glede na trenutno stanje potrebna velika mera zavzetosti in strokovnosti, ki presega nepoklicno opravljanje funkcije. Ocenjujem, da je čas, da vodenje občine po vzoru okoliških prevzame oseba, ki bo ves svoj čas namenjala izzivom naše občine. Ob kandidaturi se zavežujem, da bi se opravljanju funkcije župana posvetil v celoti.

Kakšna bi po vašem mnenju morala biti strategija razvoja občine Velike Lašče?

Strategija razvoja občine bi morala z jasnimi ukrepi urejati predvsem razmere na področju infrastrukture, gospodarstva/kmetijstva in družbenih dejavnosti.

Pri tem bi izpostavil predvsem področje infrastrukture, ki zelo zaostaja za okoliškimi občinami. Tu mislim predvsem na slabo vzdrževane lokalne ceste, pomanjkanje sprehajalnih in kolesarskih poti ter izostanek koordinacije z držav-

nimi institucijami (več vlaganj v državne ceste, križišča, elektro omrežje ipd.).

Pomembno tematsko področje je tudi področje gospodarstva, kamor bi uvrstil potrebe lokalnih podjetnikov, obrtnikov in kmetov. Na tem področju bi morali nujno povečati uspešnosti črpanja državnih in EU sredstev ter povečati učinkovitost občinske uprave tako, da bi ta nudila več informacij in hitreje rešitve. Občina mora biti servis, namenjen občanom, katerim naj olajša urejanje zadev in ne obratno.

Kateri so ključni problemi našega okolja?

V prihodnje bodo ključni izzivi za našo občino povezani s priseljivanjem oziroma s povečevanjem prebivalstva. Slednje je samo po sebi sicer dobro, saj omogoča, da se kraj hitreje razvija. Toda potrebno je zavedanje, da povečevanje števila prebivalcev pomeni tudi nekatere nove izzive. Verjetno nas čaka to, da bosta tako osnovna šola kot tudi vrtec kmalu premajhna. Večje investicije na tem področju bodo tako nujne. Prav tako si želim, da bi naša občina z različnimi vsebinami na področju družbenih dejavnosti omogočila prostor za udejstvovanje in tkanje vezi med občani.

Kako bi se lotili izboljšanja pomanjkljivosti oz. kako bi odpravili težave?

Kot rečeno, je za izvajanje sprememb ključno zavedanje, kaj pravzaprav potrebujemo in želimo, ter nato z jasno začrtanimi ukrepi pristopiti k uresničevanju in doseganju zelenega. Za to, da bi ugotovili, kaj potrebujemo in želimo, je nujno vzpostaviti odprtost delovanja občinske uprave ter okrepiti dialog z občani. Kot župan bi občanom namenil več možnosti za podajanje njihovih mnenj, pogledov. Menim, da mora občinska uprava služiti ljudem in prav je, da je župan kot prvi obraz občinske uprave ta, ki ljudem prisluhne in jim pomaga, kolikor je le to v njegovi moči.

Kakšne so vaše vodstvene izkušnje?

V svoji profesionalni karieri sem pridobil že nekaj vodstvenih izkušenj. Na DBS d. d. sem bil zaposlen kot pomočnik direktorja sektorja Upravljanje z nepremičninami. Pet let sem opravljal

funkcijo direktorja družbe Podjetniški inkubator in inovacijski center Murania d. o. o. Trenutno sem vodja splošne službe na Komunali Ribnica d. o. o. Ves čas sem imel tudi svoje podjetje, ki se ukvarja z upravljanjem nepremičnin in proizvodnjo električne energije.

Bil sem občinski svetnik v občini Ribnica. Sem član sveta zavoda vrta in član sveta zavoda zdravstvenega doma v Ribnici.

V svoji profesionalni karieri sem pridobil nekaj vodstvenih izkušenj tako na področju zasebnega kot tudi javnega sektorja. Pri vodenju občine bi mi te prišle zelo prav. Ocenjujem, da sem s svojimi izkušnjami in kompetencami zmožen izvesti pomembne korake za izboljšanje nadaljnjega razvoja naše občine.

Kdo vas podpira pri županski kandidaturi?

Pri županski kandidaturi me v prvi vrsti podpirajo družina, prijatelji in podporniki, ki kandidirajo na moji listi. Lahko tudi rečem, da sem v preteklih letih spletel kar nekaj prijateljstev z župani sosednjih občin, kar se mi zdi pomembno.

Tudi sicer se mi veliko bolj kot podpore različnih organizacij in strank zdi pomembna podpora ljudi. Ravno zato sem se odločil, da na tokratnih lokalnih volitvah nastopim z neodvisno listo. Hvaležen sem za vso dosedanje podporo.

Kaj je vaše vodilo v življenju oz. kakšen je vaš življenjski moto?

Blizu sta mi dve: »Če nekaj delaš, naredi to tako, kot se spodobi« in »Če te v življenju ne vodi strast, zagotovo delaš nekaj narobe.«

Matjaž Gruden

Starost: 58 let

Izobrazba in poklic, ki ga opravljate?

Univ. dipl. inženir geodezije, informatik v zasebni družbi (za preživetje), kulturnik in direktor občinskega javnega zavoda (za dušo).

Od kod prihajate?

Od rojstva živim v Velikih Laščah; oče je (bil) iz Dvorske vasi; dekliški priimek mame je eden najstarejših v Velikih Laščah.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Po skoraj 20 letih delovanja v občinskem svetu je prišel čas, da se preizkusim še v vlogi župana. Odločitev je povezana tudi z dejstvom, da se izvedbo nekaterih nujnih projektov obljublja (s figo v žepu) že od ustanovitve občine.

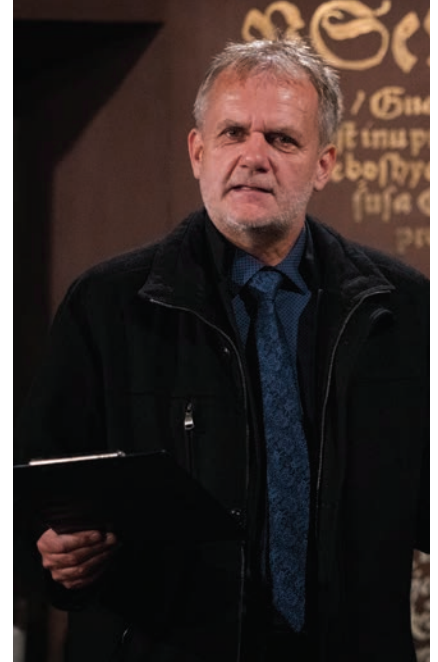
Kakšna bi po vašem mnenju morala biti strategija razvoja občine Velike Lašče?

Temelj vsake uspešne družbe so urejeni vrtci, šole in zdravstvo, vodna preskrba in prometne povezave. V občini imamo izjemno prepoznavne grad Turjak in Trubarjevo domačijo, literarne može, Gradež s sušilnico sadja in gostilno Pri Kuklju. »Zaspani« pa smo pri pridobivanju državnih in evropskih financ in posledično ustvarjanju novih delovnih mest. Upravna enota Ljubljana nas »ubija« s svojo pregovorno hitrostjo; preselitev pod okrilje UE Ribnica je zastala. Z Ljubljano in sosednjimi občinami skoraj ne sodelujemo in smo tam neprepoznavi. Tudi naše neokrnjene narave (z neizkoriščenim potencialom pohodnih, kolesarskih in konjeniških poti, Mišje doline z mokrišči in redkimi habitati, Rimskega zidu, Rutarske planote, kraških pojavov, razglednih vrhov in sakralne dediščine) ne pozna skoraj nihče. Imamo turistično neizkoriščen potok Rašica; prav tako ne znamo s pomočjo odpiranja malih gospodarskih družb izkoristiti izjemne kvalitete doma pridelanih dobrin (mesni in mlečni izdelki, kmetijski, čebelarški in izdelki iz lesa). Skoraj nimamo prenočitvenih kapacitet. Povsem je neizkoriščen po-

tencial Rašice, ki je skupaj s Puconci in Ljubljano del mreže »evropskih protestantskih mest«. Dokument obstoječe občinske turistične strategije z blagovno znamko »Velikolaška« te usmeritve sicer že vključuje, vendar jih je potrebno dejansko uresničiti in dopolniti še s strategijo gospodarskega razvoja občine.

Kateri so ključni problemi našega okolja?

To, da nimamo celovito urejenega ravnanja z odpadnimi vodami (kanalizacija in male čistilne naprave), je svojevrstna sramota. Problem zna biti pridobitev dodatnih sredstev, saj EU počasi zaključuje sofinanciranje teh projektov, ker bi moralo biti to vsaj v urbanih okoljih preprosto že urejeno. Že dolga leta je načrtovana velikolaška cestna obvoznica, ki bi jo bilo potrebno končno umestiti v prostor (zadnja varianta čez degradirane gozdne površine sploh ni slaba), predvsem pa pospešiti izgradnjo in dostop do Ljubljane z agresivnim pritiskom naše in občin Kočevje, Ribnica, Dobropolje, Ig in Škofljica. Problemi so z zagotavljanjem denarja za gradnjo in obnovo lokalnih cest; pojavljajo se težave z vodno preskrbo. Na voljo je zgolj ena trgovska mreža; ni urejenega systemskega financiranja gasilstva; ni prostorov za starejše občane in mladino. V centru Velikih Lašč še vedno deluje klavnica. Nujno je aktivno sodelovanje občine in vodstva KZ, saj sta lokaciji sedanje klavnice in stare upravne zgradbe KZ izjemni za dom ali dnevno varstveni center za starejše ob-

čane, mladinski kulturni center in različne servisne dejavnosti.

Kako bi se lotili izboljšanja pomanjkljivosti oz. kako bi odpravili težave?

Zagovarjam idejo poklicnega župana s polnim delovnim časom ter projektno vodenje in sodelovanje vseh, ki kaj znamo. Načrtujem dodatne svetovalce glede na posamezni projekt ter redne javne razprave o delu občine.

Kakšne so vaše vodstvene izkušnje?

Več kot 30 let sem na svojem delovnem mestu zadolžen za vodenje projektov. Pet let sem bil nepoklicni direktor nekdanjega JZ Trubarjevi kraji; direktor sem tudi od ponovne ustanovitve zavoda v letu 2020. Že šesto leto sem predsednik slovenskega protestantskega društva; letos sem za eno leto prevzel še vodenje Lions kluba Ribnica.

Kdo vas podpira pri županski kandidaturi?

Žena (kar je najpomembnejše), družina, prijatelji. Glede na prispevane podpise v podporo moji neodvisni kandidaturi tudi številni naši občani. V političnem smislu pa še stranke Gibanje Svoboda, NSi in SLS.

Kaj je vaše vodilo v življenju oz. kakšen je vaš življenjski moto?

Prosto po Trubarju: izobrazba (znanje), samostojno in neodvisno razmišljanje ter osebna odgovornost za svoja dejanja. Predvsem pa: »Kulturno. Z vsemi!«

Tadej Malovrh

Starost: 52 let

Izobrazba in poklic, ki ga opravljate?

Doktor veterinarske medicine, doktor medicinskih znanosti, zaposlen na Veterinarski fakulteti kot redni profesor in znanstveni svetnik.

Od kod prihajate?

Prihajam iz Podhojnega Hriba v Robu; rojen sem sicer v Kranju.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Motivirajo me izključno rezultati dela zadnjih štirih let. Občino si želim peljati naprej po zastavljeni poti, kar dokazujejo že realizirani in načeti projekti ter ostale izvedene aktivnosti, vidne po krajevnih odborih ali področjih delovanja občine. Tako kot pri prvi kandidaturi je na moji strani dejstvo, da lahko veliko prispevam k razvoju občine s svojimi izkušnjami, sposobnostjo povezovanja, idejami, ustvarjalnostjo in gospodarnostjo.

Kakšna bi po vašem mnenju morala biti strategija razvoja občine Velike Lašče?

Strategijo napredka smo v zadnjih štirih letih jasno zastavili in občina ima sedaj jasne cilje. Mora se razvijati na vseh področjih, sploh če se primerjamo z drugimi. Cilji so vsekakor posodobiti skupno infrastrukturo, da se kvaliteta javnega življenja izboljša: podružnična šola in vrtec v Turjaku, industrijska cona Ločica, prizidek kuhinje k centralni osnovni šoli, obnova kotlovnice za vrtec, centralna šola in glasbena šola v Velikih Laščah. Pomembna strategija je izgradnja zbirnega centra za odpadke v Ločici ter seveda pridobitev gradbenega dovoljenja za kanalizacijo Velike Lašče – Rašica; potem je tukaj še vizijski o športnem parku v Ščiti, ki ne sme umreti; jasno je zastavljeno tudi vzdrževanje in posodabljanje komunalne infrastrukture. V strategiji je na pomembnem mestu spodbujanje kmetijstva in gospodarstva ter tudi turizma, kulture in družabnih dogodkov. V bistvu vse to že poteka; imamo projekte z izdanimi

gradbenimi dovoljenji ali soglasji in sedaj smo že v fazi realizacije. Ob vsem je seveda še kopica manjših »vsakodnevnih« del.

Kateri so ključni problemi našega okolja?

Definitivno so to neurejena kanalizacija, slabo vzdrževane greznice (ponekod jih sploh ni) in čistilne naprave ter slaba energetska učinkovitost večine hiš (neučinkovite peči in toplotna izolacija). Občinske ceste so ponekod »vzcvetele« in le še nekaj odsekov imamo takšnih, ki bi jih morali asfaltirati, če bi občani seveda sodelovali.

Na vidiku pa je daleč najresnejši problem, ki se ga občani sploh še ne zavedajo; v naslednjih desetih letih bo pomanjkanje pitne vode, ker opažamo, da našim vrtinam pada kapaciteta. Intenzivno že razmišljamo in planiramo čisto novo vodovodno infrastrukturo, ki bo pitno vodo pripeljala iz najnižjih točk naše občine v vodovodni sistem. Upam tudi, da bo država izpolnila obljubo s predvideno posodobitvijo »kočevke« skozi našo občino.

Kako bi se lotili izboljšanja pomanjkljivosti oz. kako bi odpravili težave?

Ključnih težav čez noč ni mogoče odpraviti; ljudje se jih morajo najprej zavedati in morajo aktivno sodelovati pri tem. Le »občina daj« ni dovolj! Odpravljanje velikih pomanjkljivosti in težav vodi večinoma v dolg proces, ki je hudo povezan s finančnim vložkom iz proračuna in včasih tudi iz lastnega žepa. Občina bo še naprej pripravljala

smiselne projekte, s katerimi se nato lahko prijavljamo na državne razpise in to je glavni način za sanacijo. Nekaj seveda lahko naredimo tudi neposredno s financiranjem iz proračuna občine, a je ta del precej omejen. Razpise, ki do neke mere omogočajo posodobitve in so namenjeni neposredno občanom, pa občina redno posreduje v javnost, a do sedaj velikega odziva ni bilo, razen nekaterih naprednih posameznikov.

Kakšne so vaše vodstvene izkušnje?

Menim, da sem z vodenjem občine v zadnjih štirih letih pokazal, kaj je učinkovito vodenje, brez obotavljanja za strateške odločitve. Pred tem sem vodil Nacionalni veterinarski inštitut; danes sem tam še vedno namestnik; vodim dva nacionalna referenčna laboratorija; v preteklosti sem vodil tudi protidopinško komisijo pri Atletski zvezi.

Kdo vas podpira pri županski kandidaturi?

Po moji oceni tisti, ki si želijo razvite občine, ki poznajo sodobne smernice in potrebe za kvalitetno in zanimivo življenje v manjši občini, kolikor se seveda lahko doseže glede na geografski položaj, pozicijo razvitosti v regiji in seveda glede na proračun, ki je ključen!

Kaj je vaše vodilo v življenju oz. kakšen je vaš življenjski moto?

Ideje, odločnost, povezovalnost, razgledanost in moto, da je veliko mogoče narediti, če ne pretiravaš z obljubami ter ostajaš realen ob tem, da imaš za seboj motivirane občane in sodelavce.

Matjaž Hočevar

Starost: 34 let

Izobrazba in poklic, ki ga opravljate?
Strojni tehnik, kontrolor motornih vozil na tehničnih pregledih

Od kod prihajate?
Velike Lašče

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Že od mladih let sem preko različnih društev aktivno vpet v lokalno okolje; v zadnjem mandatu sem bil tudi svetnik in dobra tri leta podžupan naše občine. V tem času sem dodobra spoznal pereče težave občanov in tudi zakaj se na strani občine zatika pri implementaciji rešitev. Menim, da smo zadnja dva mandata imeli smolo z izbiro župana; preveč energije je bilo vložene v pridobivanje veljave, premalo pa za aktivno razreševanje situacij, za katere že predolgo velja, da niso rešljive. Obljubljam, da bom občanom vedno dostopen in da se bom v prvi vrsti ukvarjal s stvarmi, ki se tičejo vseh nas in ne le nekaterih posameznikov.

Kakšna bi po vašem mnenju morala biti strategija razvoja občine Velike Lašče?

V občini Velike Lašče se lahko pohvalimo z marsičem. Imamo razgibano in lepo pokrajino; naši kmetje pridelujejo kvalitetno domačo hrano, ki si jo marsikje lahko samo želijo; imamo uspešne podjetnike in obrtnike, živahno družbeno življenje, bogato kulturno in zgodovinsko zapuščino. Moja vizija in strategija nadaljnjega razvoja je povezati vse te segmente v skupno zgodbo z namenom, da ojačamo »Velikolaško« blagovno znamko. Z usklajenim delovanjem in nastopom bomo nadgradili turistično in izletniško ponudbo ter zagotovili višjo dodano vrednost, od katere bodo imeli korist vsi občani. Ključno pa je, da privabimo tudi mlade s svežimi idejami in sodobnimi projekti in tako še popestrimo dogajanje v naših krajih.

Kateri so ključni problemi našega okolja?

Glavni problem je razdeljenost ali pa včasih celo razdor med različnimi dejavnostmi, društvi in akterji v občini. Zato je moj prvi cilj zmanjšati ta trenja in pokazati, da lahko skupaj naredimo več in bolje za vse nas. Če bomo vsi razumeli, da napredek na enem področju pozitivno vpliva tudi na druga področja in da le z medsebojno podporo lahko zagotovimo izvedbo infrastrukturnih, komunalnih, kmetijskih, turističnih, kulturnih in drugih družbenih projektov, sem prepričan, da lahko občutno izboljšamo kvaliteto življenja v občini.

Kako bi se lotili izboljšanja pomanjkljivosti oz. kako bi odpravili težave?

Za razliko od zdajšnje prakse bodo vrata občine in župana vedno odprta. Moja ključna obljuba je, da bom dostopen in strpen župan s poslušom za težave občanov. Seveda pa ne nameravam le sedeti v pisarni; aktiven bom tudi na terenu, da se bom na lastne oči prepričal, kako tečejo projekti, kakšne težave se pojavljajo med občani in kakšne želje imajo. Kot sem že omenil, je moja vizija povezovanje vseh, ki želijo prispevati k razvoju občine, zato bom uvedel redna srečanja z vsemi predstavniki dejavnosti, društev in drugimi zainteresiranimi. Namen teh srečanj je, da uskladimo razvojne cilje in korake za njihovo doseg.

Kakšne so vaše vodstvene izkušnje?

Veliko vodstvenih izkušenj sem si nabral z delovanjem v številnih društvih v občini, zares preizkusil in dokazal pa sem se med gasilskimi intervencijami, kjer ni bilo prostora za napake in je bilo odločitve potrebno sprejemati takoj, na licu mesta ter za njih tudi prevzeti odgovornost. V politiko sem se podal pred štirimi leti, ko sem v Velike Lašče pripeljal stranko LMŠ. Dosegli smo drugi najboljši rezultat na volitvah in dobili tri svetniška mesta. Odličen rezultat so opazili tudi v stranki, zato so me izvolili

za predsednika svetniške skupine LMŠ, torej vseh njihovih svetnikov v Sloveniji. Hkrati sem postal tudi podžupan naše občine. Mirne vesti lahko zapišem, da sem vsaj prvo leto svojega dela prevzemal veliko odgovornosti in bil ključni povezovalni člen med občani ter županom, ki je šele spoznaval naše kraje. V tem času sem tudi spoznal, da je vnašanje državne politike v lokalno skupnost kontraproduktivno, kar je tudi razlog, da tokrat kandidiram kot neodvisni kandidat s samostojno listo.

Kdo vas podpira pri županski kandidaturi?

Za kandidaturo se ne bi odločil, če ne bi imel absolutne podpore svoje družine. Ta je tudi tista, ki mi daje energijo, motivacijo in oporo za udeleževanje v kampanji. Za župana kandidiram z veliko podporo vas volivcev, kar me je še dodatno utrdilo v prepričanju, da lahko različni profili ljudi sodelujejo za doseg večjega, skupnega cilja. Veliko podporo čutim med mladimi, ki jim je treba v bodoče omogočiti, da se bolj angažirajo v družbenem življenju. Vse volivce pozivam, naj se udeležijo volitev. Če želite imeti dostopnega, povezovalnega, komunikativnega in predvsem ljudskega župana, obkrožite številko pred mojim imenom.

Kaj je vaše vodilo v življenju oz. kakšen je vaš življenjski moto?

Moje vodilo je, da sem odkrit, pošten in dobrasrčen. V ljudeh iščem najboljše lastnosti, zato sem prepričan, da lahko s povezovanjem in sodelovanjem dosežemo odlične rezultate.

Kako (ne)varne so ceste za prostoživeče živali?

Špela Logar, Matej Bartol, Rok Černe, Vesna Mihelič Oražem, Maja Sever

Razvoj družbe pogosto zahteva večlike posege v prostor. Z njimi neposredno vplivamo na ekosisteme ter številne rastlinske in živalske vrste, ki živijo v njih. Določene vrste se na človekove posege hitro prilagodijo, druge pa spremembe v prostoru, kot so ceste in železnice, močno prizadenejo. Je pa dejstvo, da vsak takšen poseg razdeli prostor in za določene živali je to težko premostljiva ovira, ki ne ogroža le njih ampak tudi udeležence v prometu.

Lovske organizacije zbirajo podatke o divjadi. Na Zavodu za gozdove Slovenije te podatke arhiviramo in združujemo za območje celotne Slovenije. Z namenom objave članka smo izbrali podatke za Kočevsko-Belokranjsko območje. Osredotočili smo se na regionalno cesto Kočevje – Ljubljana, ki spada med bolj obremenjene glede na veliko frekvenco vozil ter prometnih nezgod z udeležbo

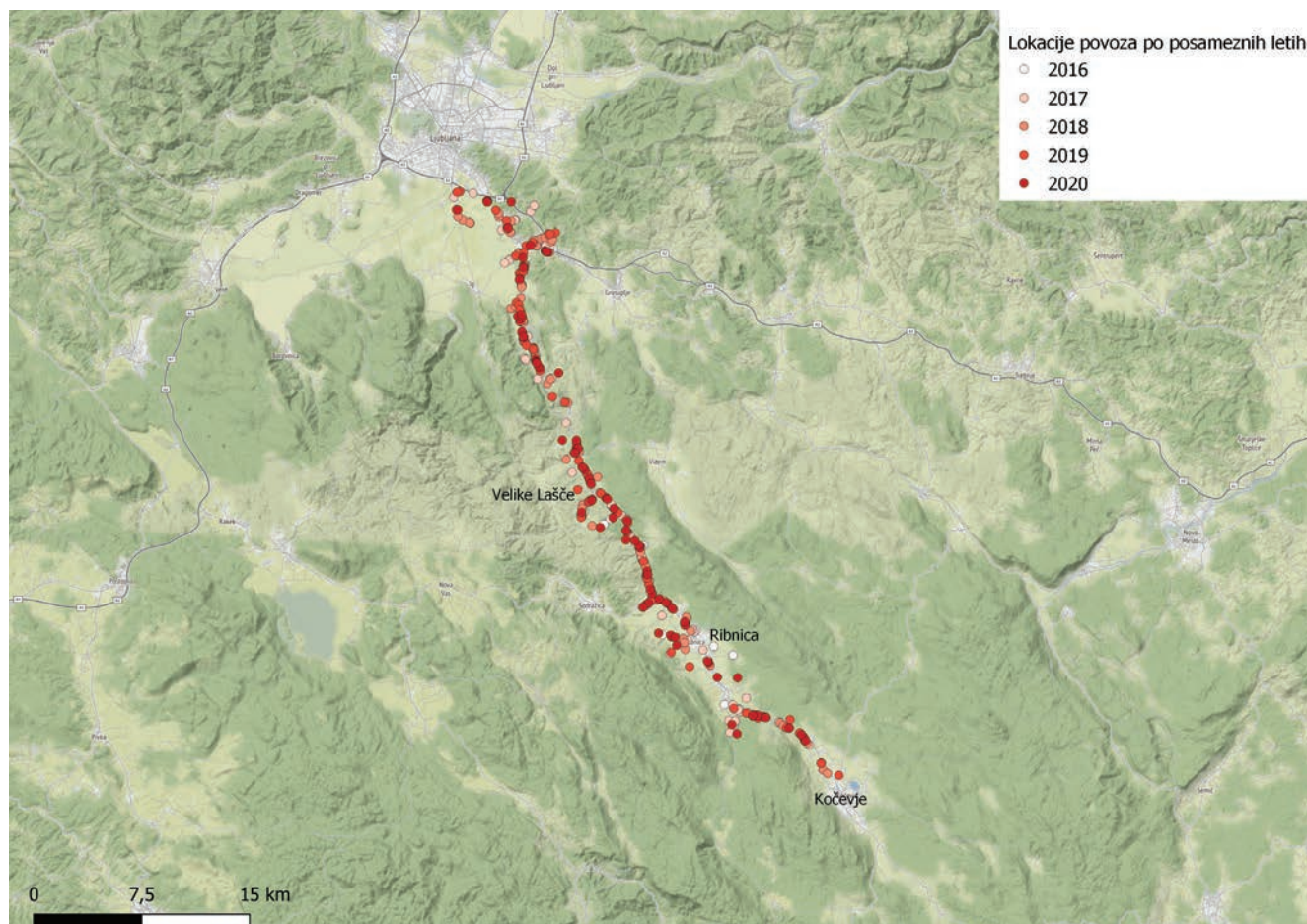
divjadi (lovne vrste živali). V preglednici so predstavljeni trendi odvzema (evidentirane smrtnosti) po posameznih letih za izbrane vrste divjadi.

Povprečni podatki iz obdobja 2010 do 2022 kažejo na to, da na Kočevsko-Belokranjskem območju zaradi posledic trka z vozili vsako leto pogine 500 živali. Med njimi je najpogostejša srnjad.

V trkih z vozili pa ne konča le divjad, ampak pogosto tudi zavarovane živalske vrste. V zadnjem letu (2022) je bila na cesti in železnici na relaciji Ribnica – Velike Lašče dvakrat povožena vodeča medvedka, samica z letošnjim leglom mladičev. Medvedji mladiči brez mame se težje oskrbijo; posledično lahko začnejo zahajati v bližino človeških naselij in postanejo »problematicni medvedi«, še posebej tam, kjer najdejo lažje dostopno hrano.

V sklopu projekta LIFE DINALP BEAR je bil cilj zmanjšati predvsem smrtnost medvedov v prometu, saj je ta v obdobju 2005-2016 predstavljala kar 15 % vseh izgub medvedov v državi. Kot zanimivost je na tem mestu vredno omeniti, da v številnih primerih prometne nesreče z medvedom le-ta ne omaga na mestu nesreče in ga je potrebno poiskati in odstreliti. Ta odvzem medveda se ne beleži med povozi, ampak kot izredni odstrel.

Z namenom zmanjševanja povoza so bili v sklopu projekta LIFE DINALP BEAR na izbranih odsekih cest in železnic izvedeni različni ukrepi: zvočna odvrtačala, ki s piski odvrtačajo živali od prometnice, ter dinamični prometni znaki (Jasnica, Ortnek in Turjak), ki se aktivirajo ob prisotnosti živali v bližini ceste. Kljub preventivnim ukrepom, s katerimi skušamo zmanjšati število povoženih živali na zaznanih najbolj problematičnih cestnih odsekih, je teh trkov še vedno veliko. Za sistemsko ureditev bi morali tovrstne ukrepe implementirati na ravni države in jih redno vzdrževati. Poleg teh ukrepov so bili na

Prikaz lokacij, kjer se je zgodila prometna nesreča z udeležbo divjadi v obdobju od 2016 do 2020.

Podatki o odvzemu divjadi (odstrel in izgube, med katere spada tudi povoz) za Kočevsko – Belokranjsko lovsko upravljavsko območje (vir; <http://oslis.gozdis.si/divjadPoVrstiOdvzema>).

	srnjad		jelenjad		divji prašič		lisica		jazbec		poljski zajec		kune	
	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ	ODVZEM	POVOZ
2010	2745	351	1898	40	1120	3	756	69	86	29	98	45	65	22
2011	2753	315	1840	48	843	3	535	59	93	28	112	49	45	27
2012	2711	323	1901	62	1760	3	677	64	144	29	100	36	49	21
2013	2456	293	1858	49	932	8	556	49	101	26	91	29	58	21
2014	2578	286	1990	41	1792	8	760	69	116	34	87	21	49	15
2015	2656	281	1953	47	1130	0	774	60	128	31	82	25	51	16
2016	2555	242	2175	47	1077	5	705	48	147	46	71	22	59	25
2017	2613	282	2680	70	1803	9	825	59	223	43	69	28	77	41
2018	2440	256	2358	64	815	7	605	58	129	44	63	26	50	23
2019	2457	257	2285	60	1779	7	995	96	202	51	79	42	56	32
2020	2447	255	2277	68	1015	3	772	47	185	54	65	27	38	19
2021	2364	284	2473	87	1960	4	873	61	232	41	47	12	41	15
2022*	1347	184	643	56	815	6	335	25	77	23	10	10	21	15

Podatki za leto 2022 vključujejo povoz do meseca avgusta; številka bo večja ob koncu leta.

pobudo Lovske zveze Slovenije nameščeni modri odsevniki na obcestnih stebričkih. Ti delujejo tako, da žarometi avtomobila osvetlijo odsevnik, ki meče modro svetlobo pravokotno od vozišča in s tem odvrča divjad stran od ceste. Nameščeni odsevniki delujejo le na ravninskih odsekih cest.

Kjer prometni znaki opozarjajo na prehode živali, skušajte to upoštevati s prilagojeno hitrostjo jvožnje in varnostno razdaljo. Če pa se vam zgori prometna nesreča z udeležbo živali, v prvi vrsti poskrbite za svojo varnost in varnost ostalih udeležencev nesreče. Povožene živali se ne dotikajte, saj ne veste, kakšno je njeno stanje. S trikotnikom označite mesto trka, poskrbite za svojo vidljivost z odsevnim jopičem in kličite na številko 112. Pa previdno na poti, kamorkoli že greste.

Povožena medvedka 6. 9. 2022.

A1 Ultra net + TV vas reši počasnega interneta.

Hitrosti do 300 Mb/s

Prvo leto samo
19⁹⁹ €
na mesec

A1 Grosuplje
Brvace 1a, Grosuplje
M 040 979 788

Navedena hitrost je najvišja možna hitrost dejanske hitrosti pa je odvisna od različnih dejavnikov, ki so opisani v Posebnih pogojih paketa A1 Ultra. Promocijska cena 19,99 € na mesec je del posebne ponudbe A1 Ultra prvo in veča za vse A1 Ultra pakete s televizijo. Pomembno lahko izkoristite vsi naročniki ki v času trajanja ponudbe sklenejo novo naročniško razmerje na kateoriji paketa A1 Ultra s televizijo. Posebna ponudba velja za fizične in pravne osebe do 31.12.2022. Po istaknu 12 mesečnega obdobja promocije se promocijska ceno samostojno vrača na ceno naročniškega paketa. Popusti se med seboj izključujejo. Za pakete A1 Ultra veljajo Posebni pogoji paketov A1 Ultra, ki so skupaj s Splošnimi in Posebnimi pogoji na voljo na A1.si. A1 Slovenija, d. d., Ameziška ulica 4, 1000 Ljubljana

Bi radi izboljšali svoje znanje angleščine?

Ste naveličani slovnice?

Imate težave z izgovorjavo?

Na voljo je učenje v majhnih skupinah.

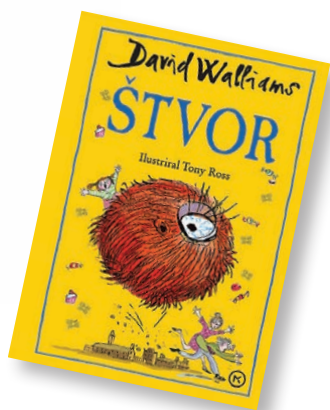
Pokličite: 040 211 214

Lokacija: Gradišče in Zoom

Berem, bereš, beremo

Maja Smole, MKL

Pravijo, da bomo morali letos varčevati pri gretju in elektriki. Če vas bo torej zeblo, predlagam, da se z dobro knjigo v roki zavijete v toplo odejo.

Mladinski oddelek Fantastika
Walliams, David: Štvor
Mladinska knjiga, 2022

Kadar starši ugodijo vsaki želji svojega otroka, se lahko stvari usodno zapletejo. Mirta Mevža ima vse, kar bi si lahko poželeda. A vse še ni dovolj! Želi si še več in več in več! Ko Mirta oznani, da si želi še ŠTVORA, nastane težava: kaj sploh je ŠTVOR? Gospod in gospa Mevža bosta naredila vse, da bi osrečila svojo ljubo hčer. Obiskala bosta celo knjižnični trezor in se zakopala med prašne liste skrivnostne Pošastopedije. Nju no zagrizeno iskanje ju bo pripeljalo v osrčje neprehodne džungle, kjer lahko najdemo najredkejša bitja na svetu. Pa jima bo uspelo najti tudi Štvora?

Viri: galarna.si, knjigarna.net, buca.si, mladinska-knjiga.si.

Mladinski oddelek Stripi za mladino
Jamieson, Victoria ; Mohamed, Omar: Ko so zvezde razpršene
Grica, 2022

Omar Mohamed, somalski begunec, in Victoria Jamieson sta skupaj ustvarila knjigo o Mohamedovem begu pred državljansko vojno v Somaliji in o njegovem odrasčanju v Dadaabu. Pred nami se odpre slikovita podoba dejanskega begunskega taborišča, enega največjih na svetu, kjer neprekinjeno poteka boj za hrano, obleko, zdravstveno oskrbo, izobrazbo, svobodo in življenje samo. To je opogumljajoča zgodba o vztrajnosti in ohranjanju sočutja v najtežjih okoliščinah; avtorja sta jo namenila »mladim, ki so najbolj sočutni in odprtih src in imajo energijo, da stvari resnično spremenijo.« Tako kot glavni junak, ki je zmožni prepoznati svoje sposobnosti, uravnovežiti sanje in jih uresničiti s trdim delom in vero v prihodnost. Delo Ko so zvezde razpršene je bilo prvič objavljeno leta 2020 in je uvrščeno med YALSA odlične grafične romane za najstnike. Prejelo je številne nagrade, med drugimi tudi nagrado Walterja Deana Myersa.

Knjižnice smo pomembne zaradi vseh ljudi, ki imamo radi zgodbe.

Mladinski oddelek Geografija
Haraštová, Helena: Svet, poln ekstremov
Hiša knjig, HKZ, 2022

Na planetu Zemlja lahko izkusimo mnogo ekstremov. Visoke temperature, nedostopno rastlinstvo, skrivnostne jame in neskončna brezna so le nekatere izmed težavnih razmer, ki jih srečamo na svetu. Če ob tem ne zamižite od strahu, temveč še naprej sanjarite o pravi pustolovščini, odprite to knjigo in dovolite, da vas skupina štirih pogumnih otrok s kamerami in fotoaparati v rokah povabi na privlačno potovanje na rob človeških zmogljivosti. Spoznali boste kraje, ki jih navadni turisti nikoli ne obišejo, in se ob tem naučili, kako najbolje fotografirati in posneti svojo lastno pustolovščino.

mestna
knjižnica
ljubljana

Knjižnica Frana Levstika Velike Lašče

Obratovalni čas

- ponedeljek: 12:30–19:00
- torek: zaprto
- sreda: 10:00–15:00
- četrtek: 12:30–19:00
- petek: 12:30–19:00
- sobota in nedelja: zaprto

Odrasli oddelek Šport

Zupanec Bajželj, Andreja; Kaučič, Domen: **V čevljih zmagovalcev – Slovenke in Slovenci ter njihovi športni dosežki**

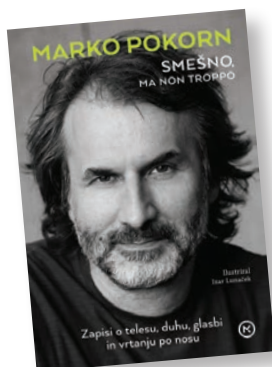
Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 2022

Razstava V čevljih zmagovalcev v središče zgodbe postavlja posameznike, uspešne slovenske športnike, dobitnike evropskih, svetovnih in olimpijskih odličij. Njim je posvečen tudi razstavni katalog. Uvodne strani s krajšim zgodovinskim pregledom, ki ga je pripravil dr. Ivan Čuk, so namenjene športnikom, ki so Slovence s svojimi uspehi navduševale skozi vse 20. stoletje. Katalog se nato posveti športnikom in športnicam, aktivnim po letu 1991. Skupno je predstavljenih kar 153 posameznikov, razvrščenih po športnih panogah. Opis športnikov v zaključku dopolnjujejo še uvrstitve in lovorike, ki so jih dosegli slovenski moštveni športi. Razstavni katalog se tako prelevi v pravo športno enciklopedijo. Zasnovan je kot prikaz osebnih izkaznic, ki jih sestavljajo sezname najvidnejših športnikov uvrstitev. Izkaznice dopolnjujejo kratki opisi ter fotografije najrazličnejših športnih rekvizitov in oblačil športnih legend, ki dajejo publikaciji osebni pridih.

Odrasli oddelek Spomini. Dnevniki. Reportaže.

Pokorn, Marko: **Smešno, ma non troppo – zapisi o telesu, duhu, glasbi in vrtanju po nosu** Mladinska knjiga, 2022

Smešno, ma non troppo je zbirka pronicljivih, duhovitih in tudi precej osebnih zapisov, ki so štiri leta izhajali v časopisu Delo. V njih nas avtor popelje skozi pester mozaik tem od zdravstva in zdravja, premislekov o sodobni družbi, minljivosti, dobrodejnosti glasbe in vse do lahkotnejših premlevanj o večnosti tatujev, ljubavnih tepih in slogih usekovanja. Ker je vse lažje premagati s humorjem. Marko Pokorn, priznan pediater in infektolog, že skoraj tri desetletja ustvarja za gledališče in televizijo. Podpisan je pod scenarije uspešnih humorističnih predstav in nanizank, med katerimi sta se gledalcem doma in širše najbolj priljubila Teater Paradiznik in Naša mala klinika. Nagrada sta bila z izjemno gledanostjo in številnimi viktorji za najboljšo igrano televizijsko oddajo.

Odrasli oddelek Eseji

Burton, Nina: **Tanke stene življenja – o naravi okoli nas**

Mladinska knjiga, 2022

Avtorica Nina Burton je ena najbolj brezkompromisnih skandinavskih esejistk, dobitnica več najprestižnejših švedskih literarnih nagrad in članica švedske kraljeve akademije znanosti. Kot pesnica in esejistka literaturo pogosto poveže z naravoslovjem, da bi svet spoznali z novega, čutnega zornega kota. V Tankih stenah življenja se je približala nesluteni pestrosti živega sveta. Med obnavljanjem družinske hiške na švedskem otoku avtorica Nina Burton z nalezljivo radovednostjo in strokovno podkovanostjo raziskuje in opazuje različne oblike in izraze življenja. Z vseh smeri jo obdajajo pogovori življenja: veverice in ptice, mravlje in čebele, lisice in jazbeci, ribe in rastline. Jeziki vonjav, vibracij, gibov, barv, klicev in žgolenja. Kadar ljudje zmoremo opustiti svoje antropocentrično razumevanje sveta, nam narava posreduje osupljiva sporočila. Le prisluhniti jim moramo.

Vrtec Sončni žarek

»Miške« na izletu z avtobusom

Projekt: Trajnostna mobilnost

vzgojiteljici Jožica Planinšek in Zala Hočevar

foto: Jožica Planinšek

Tehnološki napredek nam lajša življenje, lajša opravljanje vsakodnevnih opravil ter nam omogoča hitro premagovanje poti – v službo, vrtec, trgovino, na obisk k sorodnikom, na izlet ...

Toda ugodje ima visoko ceno. Z vožnjo avtomobilov onesnažujemo okolje. Projekt »Trajnostna mobilnost« ozavešča, da je uporaba javnega prometa prijaznejša do okolja.

V vrtcu Sončni žarek Velike Lašče so od 16. 9. – 22. 9. 2022 potekale različne dejavnosti na temo projektne naloge. Otroci so se seznanili z zgodbico o belih zajčkah. S pomočjo staršev smo izvajali igro »Beli zajček«. Z lastno aktivnostjo, o kateri so pričale fotografije družin, smo zajčku povrnili bolj belo podobo. Pomagali so tudi pri zbiranju slikovnega materiala – slike različnih vozil.

V sklopu projektne naloge smo se starejše skupine najbolj razveselile izleta z avtobusom. Občina Velike Lašče je v okviru ETM financirala stroške prevoza, starši pa so soglašali s predlogom, da obiščemo Županovo jamo.

Skupina Miške smo se na izlet odpeljali skupaj s skupino Srnice. Vožnja z avtobusom je bila pravo doživetje. Vsi smo se pripeli z varnostnim pasom in se polni pričakovanj odpeljali proti Cerovem. Na cilju nas je pričakovala vodnica Joži, ki nas je popeljala skozi sedem dvoran jame in nam povedala veliko zanimivega. Ali ste vedeli, da kapnik potrebuje 100 let, da zraste 1 cm? Kapnikov se NE SMEMO dotikati, ker lahko prekinemo njihovo rast.

Letos je bila organizirana tudi delavnica na temo ekologije, ki sta jo vodili zunanji izvajalki. V večnamenskem prostoru vrtca sta otrokom predstavili pravljico Zemlja se je prehladila. Sledila je ustvarjalna dejavnost. Starejši otroci so izdelovali ptičjo hišico iz odpadne embalaže mleka in sokov. Mlajši otroci pa so barvali »sliko«, zlepljeno iz odpadne kartonske embalaže.

Teden je hitro minil, zgodbica o belih zajčkah pa se nam je vtisnila v spomin.

Gasilci v vrtcu na Karlovcici

Kolektiv vrtca Karlovica

V mesecu požarne varnosti so nas tudi letos obiskali gasilci iz PGD Karlovica. Gasilci Boštjan, Franci in Jure so nam organizirali urico aktivnega druženja in otroci so pridobili še dodatne izkušnje, ki bodo obogatile njihovo znanje o gasilstvu.

Prihod gasilskega avta z lučkami in sireno je otroke popolnoma navdušil.

Da so si otroci lažje predstavljali gašenje požara, so gasilci zanetili ogenj, ki so ga otroci gasili in pogasili. Preizkusili so se pri pospravljanju cevi; ogledovali so si opremo, jo poimenovali, preizkušali ... Gasilci so izvedli tudi prikaz reševanja otrok iz vrtca, tako da si otroci sedaj lažje predstavljajo, kako izgleda reševanje. Za konec druženja je gasilec Boštjan otroke peljal z gasilskim avtom (do gasilnega doma in nazaj do vrtca).

Gasilcem PGD KARLOVICA se zahvaljujemo za predstavitev, ki jo izpeljejo vsako leto v mesecu požarne varnosti in tako popestrijo naš program v vrtcu.

Otroci so ta dan polni novih doživetij odhajali domov.

Dejavnosti v tednu otroka na Karlovinci

Kolektiv vrtca Karlovica

Ta teden smo namenili sproščenosti, povezanosti, druženju in skupnim aktivnostim, igram, ki jih sedaj dolgo ni bilo.

Za začetek tedna otroka nas je vse skupaj zunaj na ploščadi obiskala Tetka jesen. Povedala nam je pravljico o zvončku, nato pa smo skupaj z njo zaplesali ob glasbi.

Naslednji dan smo naslovili: Pokaži, kaj znaš. Vsi otroci so se zbrali v igralnici Čebelic. Starejši skupini otrok sta malo zaplesali, zapeli in se tako predstavili ostalim otrokom. Vzgojiteljice

*Letošnji moto:
Skupaj se imamo
dobro*

V četrtek smo vzgojiteljice za vse otroke zaigrale lutkovno igr Trije prašički. Popoldan smo imeli popoldansko druženje s starši v obliki likovnih delavnic z naravnim materialom in gibanjem na igrišču za najmlajše. Nastale so lepe umetnine, ki krasijo naš vrtec.

V petek smo imeli ustvarjalne delavnice z naravnim materialom, ki so ga starši pridno nosili.

ce pa smo otrokom predstavile inštrumente: prečno flavto, kitaro, sintesajzer ter klavirsko harmoniko.

Naslednji dan je bil športen. Najmlajšim otrokom smo ponudile različne žoge, s katerimi so lahko po svoje raziskovali, jih metali, brcali, kotalili, razvrščali, se plazili v tunelu in se spuščali po toboganu. Žabice in Srnice so se udeležile kroga okrog igrišča.

Barvita jesen na Karlovinci

Kolektiv vrtca Karlovica

Mali vrtničkarji

V pomladnih mesecih, ko se je nekoliko otoplilo, smo skupaj z otroki očistili plevel iz zelenjavnega vrta in se pogovarjali, kaj bomo posadili. Otroci so predlagali, da posadimo nekaj, kar bomo jeseni lahko surovo pojedli – korenje, kolerabo, grah, bučke, čebulo, paradižnik in sončnice. Hišnik nam je naredil lesene okvirje za naš zelenjavni vrt in zeliščno okrasne grede. Spremljali smo rast in razvoj rastlin, jih zalivali in pulili plevel.

Letošnja jesen je bogato obrodila. V sadovnjaku smo z otroki obirali in okušali jabolka in slive; na zelenjavnem vrtnu nas je razveselila raznolika zelenjava.

S fotografijami obiranja jabolk smo sodelovali tudi na razstavi, ki je bila pripravljena v Levstikovem domu ob obisku Švicarjev.

Marmelada

Ko smo se konec avgusta vrnili v vrtec na Karlovico, smo na vrtnu opazili drevo, na katerem rastejo slive.

Nabrali smo jih dve zvrhani košari. Popoldne smo se z njimi posladkali pri malici. Ker je bilo sliv res veliko, smo se spomnili, da bi lahko skuhalo marmelado. In res smo jo.

Pomagali smo pri pripravi sadja, mešanju marmelade in serviranju marmelade v kozarce. No, marmelada se mora le še ohladiti, da si jo lahko postrežemo.

Kako dobro in zdravo!

Njam, odlična marmelada. Zelo je teknila.

Zgodbe iz Lašč:

6: golaž, vampi in goveja juha

Barbara Pečnik

O velikolaških mesarjih

Če si nekdanj hotel v gostilni kaj dobrega pojesti, nisi zgrešil, če si izbral tako, ki je imela zraven tudi mesarijo. Meso je bilo tam vedno sveže, zato so ti postregli z vampi, golažem, »ajmohtom« ali dobro govejo juho. Tudi na trgu Velike Lašče je bilo kar nekaj gostilničarjev – mesarjev.

Iz starih zapisov gospe Jagodičeve lahko preberemo, da je že v 19. stoletju imela klerikalna Hranilnica in posojilnica v Vatikanu gostilniško, mesarsko in pekarsko obrt. Vse te dejavnosti so se nadaljevale tudi v kasnejši čas.

Mesarija in gostilna je bila Pri Puceljvih na Griču nad Ščito. Vodila sta jo Janez in Frančiška, starša ministra Ivana Pucija (1877–1945). Po smrti očeta se je Ivan po dveh razredih gimnazije v Ljubljani vrnil v Lašče, prevzel kmetijo in se izučil za mesarja, vendar ga je njegova pot vodila v popolnoma drugačne vode.

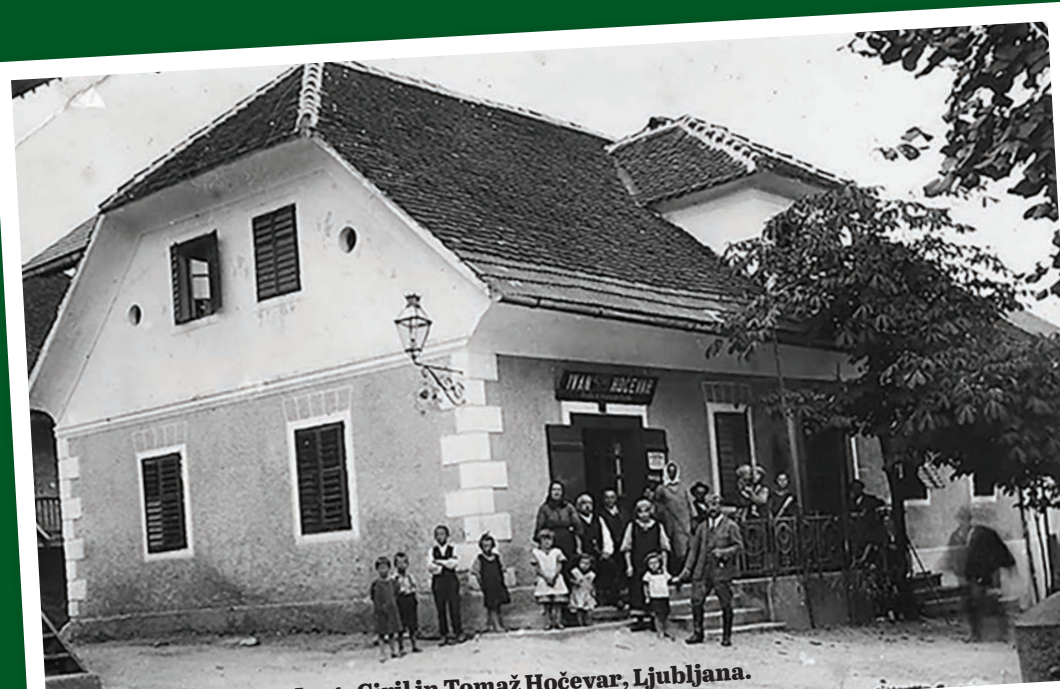
Eden večjih mesarjev in gostilničarjev pa je bil Ivan Hočevar (Lenčkov), mesar z Velike Slevice, ki je živel in delal v današnji Kaplanovi hiši ob Trubarjevi cesti. Kdaj je prišel v Lašče, ni znano. Takrat je bilo v navadi, da so mesarji nosili meso naokoli. Ivan je meso večkrat nosil tudi h Kropcu na Malo Slevico, kjer je spoznal svojo bodočo ženo Ano Hočevar. Imela sta dva sinova (najstarejši Johan Hočevar je bil gostilničar na Štacijonu pri Micki) in kar šest hčera (med njimi Francka, poročena s Hočevarjevim Alojzom in gostilničarka v gostilni pri Francki pod kolodvorom, Šegatova Mici ...).

Gostilno je po smrti očeta podedoval sin Jože, mesar (roj. 1893), ki pa je že leta 1928 umrl zaradi vnetja slepiča. Vdova Marjeta se je kmalu ponovno poročila z mlajšim mesarjem Lojzom Kalanom. Mesarijo pri Lenčku je potem prevzel Janez Erčulj iz Dobropolja, prej

mesarski vajenec. Na začetku vojne pa so mesnico in gostilno zasedli Italijani.

Gostilna je slovela po dobri kuhinji – po vampih, golažu in ajmohtu. V njej so se ustavljali furmani in po nedeljski maši so ženske hodile na dobro govejo juho.

Gostilna in mesarija je bila tudi **Pri Jakliču, po domače Pri Gustlnu** (danes stavba Trgoupa). Delovala je že v Levstikovem času. Levstik se je v njej ustavljal, ko je hodil domov iz Ljubljane v Retje. Leta 1929 sta gostilno kupila Avgust in Frančiška Jaklič. Frančiška je gostom nudila pijačo, ob nedeljah pa tudi hrano (golaž, vampi). Gostilna je bila na dobri lokaciji ob cesti; mimo nje so hodili in se v njej ustavljali ljudje, ki so šli po opravkih v Lašče, na občino, sodnijo, k zdravniku, v trgovino. Polna je bila tudi ob nedeljah po maši. Gostilna je prenehala delovati po smrti Frančiške leta 1978.

Lenčkova gostilna. Last: Ciril in Tomaž Hočevar, Ljubljana.

Dnevi evropske kulture dediščine 2022: (vz)trajnostna dediščina

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Boštjan Podlogar in Stella Vlašič

Letošnji Dnevi evropske kulturne dediščine so potekali konec septembra in prvi teden oktobra. Njihova skupna tema je bila TRAJNOSTNA DEDIŠČINA.

Evropskemu geslu je slovenski koordinator projekta Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije dodal še drug pomen, saj meni, da lahko z našimi trajnostnimi dejanji pripomoremo k temu, da bo dediščina vztrajala tudi v prihodnosti. Dediščina je vedno bila in je trajnostna. Izhaja iz človeka, družine, prenašanja tradicij in znanj z uporabo virov iz lokalnega okolja. Zato nam je lahko navdih na mnogih področjih našega življenja v sedanjosti in s tem lahko postane osnova za našo trajnostno prihodnost.

Del odgovora, kako smo lahko trajnostni do naše lokalne kulturne dediščine, je ponudilo predavanje KULTURNA DEDIŠČINA VELIKIH LAŠČ, ki je potekalo v torek, 27. septembra, na Trubarjevi domačiji. Predavali sta konservatorki iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine, OE Ljubljana, etnologinja Andreja Bahar Muršič in arheologinja dr. Maja Bricelj.

V predstavitvi so obiskovalci izvedeli, katere enote kulturne dediščine z območja občine Velike Lašče so vpisane v register nepremične kulturne dediščine; seznanjeni so bili tudi z merili vrednotenja, ki jih uporabljajo konservatorji za vpis v register.

Arheologinja dr. Maja Bricelj je posebej izpostavila nekaj ključnih arheoloških najdišč v Velikolaški pokrajini. Nekaj je predzgodovinskih najdišč, prednjačijo pa najdbe iz rimskega obdobja, ko je v bližini potekala vicinalna cesta.

Andreja Bahar Muršič je predstavila etnološko stavbno dediščino. Izpostavila je, da je ta tip dediščine na Slovenskem najbolj ogrožen, kar je velika škoda, saj so ravno ti elementi najpomembnejši za identiteto prostora.

Ob zaključku smo si bili edini, da so taka predavanja nujna za ozaveščanje o pomenu naše bogate kulturne dediščine.

Ob rojstnem dnevu slovenskega književnika in politika Frana Levstika v Velikih Laščah z MKL, Knjižnico Frana Levstika, Velike Lašče vsako leto pripravimo Levstikov večer, na katerih različni gostje poskušajo osvetliti posamezne delčke Levstikovega ustvarjanja in delovanja. V četrtek, 29. septembra, je bila gostja večera mag. **ANDREJA ŠKRABEC**, ki nam je predstavila knjigo *Okuse suhorobarske dežele*. Andreja je v sodelovanju z Muzejem Ribnica in Škrabčevo domačijo raziskala navade prehranjevanja v suhorobarskih krajih. Knjiga črpa znanja iz preteklosti, a ponuja sodobne menije, ki temeljijo na tradiciji prehranjevanja. Še en (vz)trajnostni vidik naše neprecenljive dediščine.

Prireditve je povezovala Barbara Marinčič, vodja Knjižnice Prežihov Voranc. Za glasbeno podlago je poskrbela pianistka Stela Poje iz Glasbene šole Ribnica.

Andreja Škrabec je za pokušino spekla ribniško povanco.

Za ostale dobrote je poskrbela Lili Mahne s kmetije Mohor (Javorje pri Turjaku).

JAVNI ZAVOD
TRUBARJEVI KRAJI

vse občane, krajevne odbore, društva,
podjetja in gostince tudi letos vabi k
sodelovanju na prireditvi

Festival **BOŽIČNEGA KRUHA**

Na festivalu lahko sodelujete
na različne načine –
sodelujete na adventni tržnici,
organizirate dogodek, delavnico
ali kakšno drugo aktivnost
ali pa si izmislite čisto
kaj novega, svojega.
Tematsko naj bo povezano s
tematiko božičnega kruha ali z
božičnim časom.

Svoj interes, pobudo in željo po
sodelovanju lahko sporočite na
elektronski naslov
stella.vlasic@trubarjevi-kraji.si
najkasneje do 10. novembra 2022.

Na voljo smo vam tudi za vse
morebitne dodatne informacije.

Vsi lepo vabljeni k sodelovanju.

Likovna razstava akademskega kiparja Silva Kretiča **Odkrivam, ustvarjam, razstavljam**

Helena Grebenc Gruden | foto: : Boštjan Podlogar

Silvo Kretič je Ljubljčan in že v osnovni šoli na Igu mu je učitelj Jože Centa napovedal likovno prihodnost. Da ima prefinjen umetniški dar, se je izkazalo tudi v srednji šoli. Toda ta vizija se je za nekaj časa prekinila s služenjem vojaškega roka v Splitu. Takrat ga je za vedno očaral vonj po Mediteranu, morju, plovbi. Po vrnitvi domov se je veliko ukvarjal z jadrnico, jadranjem, s fotografijo in prav fotografiranje ga je popeljalo zopet nazaj v ustvarjalnost.

Vedno je želel preseči navadno beleženje dogodkov. Njegova fotografija je morala biti likovno bolj zanimiva in estetsko dovršena. Mogoče ga je ravno to pripeljalo na Akademijo za likovno umetnost, kjer je dosegel tisto, kar je ves čas želel. Posvetil se je umetnosti, kiparstvu, grafiki in pedagogiki. Mnogim našim mlajšim občanom je bil profesor na učiteljišču, ki so ga pozneje preimenovali v gimnazijo Ledina, in tam je dočakal tudi upokojitev. Je član DLUL in DLUS in še vedno sodeluje kot mentor na Mali Napotnikovi kiparski koloniji. Svoje znanje prenaša tudi na soudeležence srečanja likovnih umetnikov »Trubarjevi kraji« na Rašici že več kot deset let.

Vse svoje življenje je proučeval in poučeval umetnost ter likovno teorijo. Ker je že po naravi zelo samokritičen, je vedno vse trditve želel preveriti tudi v praksi. Prvenstveno je bilo to vedno v kiparskih in grafičnih delih. Pri nas ga poznamo po zanimivih skulpturah – instalacijah, ki so bile vedno odsev aktualnih dogodkov. Izdelane so bile iz recikliranega materiala, v mešani tehniki, običajno velikih dimenzij. Pred petimi leti nam je v galeriji Skedenj prav po pedagoško v svojih delih prikazal rezultat skoraj vseh postopkov izdelave umetniške grafike, tudi svojo kolagrafijo »a la Kretič«.

Sedaj je prišel čas za ODKRIVANJE, sprehode po Barju, za dojetanje tistega sveta, ki ga mnogi ne opazimo in ga spregledamo. Nastajajo pretanjene, estetske fotografije nenavadnih motivov brez dodatne računalniške obdelave. Tako prvi del razstave predstavlja Kretičeva umetniška avtorska fotografija.

Da pa se ne pozabi na njegov kiparski naziv in njegove čustvene odzive na aktualne pretresljive in neljube dogodke, je tokrat v galeriji tudi edina skulptura, ki predstavlja ostanek pogorelega Krasa.

Letošnja Kretičeva razstava na Rašici kaže tudi na njegovo neprestano željo po USTVARJANJU in napredovanju. Umetniška rast se kaže predvsem v slikarskih delih z akrilom na plat-

no. Prehod iz njegove grafične obdelave izdelkov v slikarsko je prišlo spontano in vedno v abstraktni maniri. Dodana vrednost zadnjim slikam predstavlja tudi motiv »zgodbe življenja od začetka do konca«. Obogatil je vsebino; vnesel je več svojih čustev in barvitosti. Brez načrtovanja, naglice in prehitevanja se prepušča občutkom ustvarjanja in zaupa prišepetavanju slike. Iz zadržanega lika profesorja je Silvo Kretič postal pravi svobodni umetnik.

RAZSTAVLJANJE je avtor sklenil s slikami Umrlo bo tudi morje, pripoved pa zaključil z vprašanjem Konec ali začetek. Pustil je odprto pot za nadaljevanje svojega dela in pričakujemo njegovo naslednjo predstavitev.

Za zaključek napisal: »Umetnost je kakor morje: neskončno, globoko, razburkano, prijazno. Ponuja ti vse. Lahko zapluješ v varno zavetje ali pa ostaneš na brezmejnih širjavah in iščeš, iščeš ...«

Silvo Kretič, hvala, da smo lahko malo pogledali v vašo dušo, hvala za lepo razstavo in hvala, da ste jo posvetili svojemu profesorju, našemu rojaku Jožetu Centi.

»[...] Bug je dva človeka stvaril, tiga moža inu to ženo,
inu de vmej sebo eno pravo, trdno, srčno
inu stanovitu lubezen inu perjazen imata.
Inu nas ima ta zakon poštovati, za velik držati,
hoker za enu veliko delu inu djane božje,
kateru je iz te visoke modrusti božje prišlu inu postavlenu.«

TRUBARJEVA DOMAČIJA

- začetek vajine skupne poti

Mladoporočena pred
vhodom v Trubarjevo
spominsko sobo,
foto: D. Vincek

Če želite poroko pod okriljem duha prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja, si izberite za prvi korak na skupni življenjski poti Trubarjevo domačijo na Rašici. Na domačiji vas sprejme mlad par iz Folklorne skupine Velike Lašče v svoji noši in vas pospremi do spominske sobe, kjer potekajo obredi.

Po uradnem delu boste v prijetnem okolju domačije našli dovolj priložnosti za kozarec penine in fotografiranje. Slednje lahko storite tudi ob naši skulpturi Sreča, ki simbolizira dva zaljubljenca. Manjšo pogostitev imate lahko ob Temkovem mlinu; v primeru slabega vremena vam je na voljo galerija Skedenj.

Poročni obredi potekajo od aprila do konca oktobra; poroči vas lahko tudi velikolaški župan.

Informacije: Javni zavod Trubarjevi kraji,
01 7881 006,
info@trubarjevi-kraji.si

Lov na naslove v Knjižnici Krvava Peč

Spremno besedilo: mag. Ana Porenta, mentorica literarne skupine
foto: Gregor Grešak in Ana Porenta

Ker zelo radi ustvarjamo v različnih prostorih, nas je naš dolgoletni član Srečo Knafelc povabil v vaško knjižnico, ki deluje v Krvavi Peči. Tja smo se (obloženi tudi z dobrotami) odpravili na četrtkov deževni dan, 15. 9. 2022. Navdušile so nas police, polne knjig in mize, na katerih so rasli stolpi najrazličnejših romanov, potopisov, priročnikov, zgodb, poezije ... Kot nalašč za to, da smo se lotili zanimivega izziva: ustvarjali smo pesmi, ki so sestavljene iz naslovov knjig. Edino pravilo pri tem je, da se naslovov ne spreminja ali preoblikuje; ustvarjalec skuša naslove sestaviti tako, da skupaj zloženi tvorijo novo pesem. Naslove pišemo drugega pod drugega, bralci pa lahko po svojem navdihu združujejo verze med branjem. Morda pa katerega od naslovov tudi poznate? Na oktobrskem srečanju smo se lotili enake naloge (ker nas je ta tako pritegnila); tokrat smo s pomočjo Pesem si zbornikov nove pesmi sestavljali iz naslovov tistih, ki so bile objavljene v debelih knjigah poezije. Ugotovili smo, da pesmi – najdenke sozvanjajo z ustvarjalčevim razpoloženjem, pogledom na svet, celo z njegovim načinom pisanja.

Želimo vam prijetno in ustvarjalno branje pesmi, sestavljenih iz naslovov.

Ni od vekomaj Krvava Peč.
Pravili so ji Rožna vas
in pečina nad Iško je bila siva.

Podivjanost Turkov je bila kriva,
da je na njej ostal madež –
krvavo rdeč.

Darinka Grmek Štrukelj

Prvorazredna država

Pod soncem
After six
Zdaj, ko se je nestvor umaknil
Glasbila godejo za ples

Preštevanje
Nedokonočane skice
Škratek Birokratek
Ljubiti se je treba

Lisičji kraj
Lačna junaka
Kdo je kriv
Panta Rei

Post – Mortem
Ubožni poet
Grozljivka

Bilo je, kar bilo je

Srečo Knafelc (Iz naslovov pesmi, najdenih v Pesem si zborniku.)

Iščem te

Pozabljena
Zakleta
Izgubljena
Pod gladino
Pod omelo
Pod njenim oknom
S katero barvo se je pokrtil dan?
Kam, če nimaš imena?
Zdaj že vem
Vem zagotovo
Volkovi vedo
Ko se dan prebudi
Noč izginja
Ko se me dotakne nebo
Povem ti
Prihajam
Ptici selivki sva
Midva
Preobrazba
Nov list

*Zdenka Zabukovec
(Iz naslovov pesmi, najdenih v Pesem si zborniku.)*

Zgodbe za srečo v družini

Neminljiva ženskost
Dietna kuharica
Vitki živijo dlje
Brez glutena
Drugod in tukaj

S pletilko in kvačko
Ustvarjam, torej sem
Ženska
Čisto na dnu

Brez izgovora
Vsak človek je sveta zgodba
Če bi še enkrat živel

Neuničljivo upanje
Pozabljena preteklost
Verska vzgoja otrok
Otrokove ustvarjalne igre
Učbenik življenja
Pisma prijateljici
O ljubezni, spolnosti in medsebojnih odnosih
Da bo življenje živelo

*Aleksandra Marijanović
(Iz naslovov knjig, najdenih v krvavopeški knjižnici.)*

Endemit

Zdaj sem drugje doma
Oda koncu
Zapuščena vas
Apokalipsa

Pogubljena
Usedlina
Magnezij
Skala

Pot angelov
Vestalka sedanjosti
Samohranitev
Zemlja se smeje v rožah

Menuet
Ninočka
Rdeči med

Bernardka Petrović Mager
(Iz naslovov pesmi, najdenih
v *Pesem si zborniku.*)

Prezgodnji dan

Ponarejevalec
Svetle samote
Drevo na samem
Cvet pelina

Ugasla luč
Kratkotrajna sreča
Zlij se s tišino

Pesem hoče biti luč
Jezik iz zemlje
Zimzelen pod snegom
Srce v besedi
Harfe v vetru

Darinka Grmek
Štrukelj (Iz naslovov
knjig, najdenih v
krvavopeški
knjižnici.)

Vabimo vse tiste, ki vas zanima literarno ustvarjanje in poigravanje z besedami, da se nam pridružite v četrtek, 24. novembra 2022, ob 17. uri v klubski sobi Levstikovega doma Velike Lašče. Naj živijo besede.

Navdih

V svetli noči misel k ljubezni uhaja,
se želja po nežnih dotikih, poljubih poraja.
Hrepenjenja v meni so neizprosna,
noč je še dolga, mladorosna.
Vzamem pisalo, spišem želje,
hkrati ne želim si več nje,
le novo pesem snujem,
nepopisan list potrebujem.
V poeziji novo pot opišem,
ljubezen izgubljeno orišem.
Čas beži, spomin ostaja,
trenutki sreče, kam vse odhaja.

JNovak

Vse so sence prepletene

Sem z dlanmi se dotaknila zemlje in jo poljubila,
svet zrcalila je rosa, po njej šla sem bosa.
V travah našla sem zavetje, varnost in spoznanje,
roka – ne je moje lice božalo mi cvetje.

Naj dotiki se zgodijo in vse spremenijo,
čas ljubeče naj se zlije v mehke harmonije.

Vse so sence prepletene, v vetru valovijo,
preko morja srčne želje vsem naj razdelijo.
Dlan naj se dlani dotika,
sreča v njih je skrita.

Kot metulj bi poletela, odo sreči bi zapela,
saj je v meni nekaj lepega se prebudilo,
duša polna je ljubezni, sreče, hrepenjenja,
ni ji mar za lažen blišč, ki nikdar ne da nam nič.

Vsem bi košček sreče dala,
druga ženska sem postala,
ko mi zemlja je ljubeče drugo stran razkrila,
v travah našla sem zavetje, varnost in spoznanje,
rosa me je osvežila, veter dal je krila.

Nataša Vybiralik Klinc

Vsem občankam in občanom
želim toplo in barvito jesen,
polno lepih doživetij.

Podelitev Rožančeve nagrade

mag. Ana Porenta | foto: Boštjan Podlogar

Prvega oktobra, na lepo sobotno popoldne, smo se ljubitelji literature znova zbrali na Trubarjevini ob podelitvi Rožančeve nagrade. Vzdušje je bilo posebno, kot se za trideseto edicijo edine in najvišje nacionalne nagrade za esejistiko tudi pričakuje. Prvič v zgodovini Rožančeve nagrade so ob jubileju podelili tudi častno nagrado Manci Košir, ki je vseh trideset let sodelovala z društvom; nagrado si je prislužila zlasti zaradi sedmih knjig, v katerih so zbrani pisemski eseji. Dopisovala si je z izjemnimi posamezniki in so zato unikaten in dragocen prispevek k slovenski literaturi.

Pred vhodom v Trubarjevo spominsko sobo so nas pričale članice **DPŽ Velike Lašče**, zaradi katerih se pred uradnim pričetkom vzpostavi domačnost in se vsak prišlek počuti dobrodošlega in sprejetega. Pred okni z vitraži, skozi katere je presevala prijazna popoldanska svetloba, nas je s prizorišča nagovoril predsednik Društva Marjana Rožanca **dr. Edvard Kovač**. Prireditev je krmaril duhovito, prijetno in iskri-vo; v svojo pripoved je vnesel zanimive citate iz Rožančevih del ali pogovorov z njim ter misli različnih filozofov. Besedo je sprva prepustil glasbi, ki so jo izvajale pianistka **Kristina Jeke** ter mladi violinistki **Janina Tomšič** in **Vida Novina Kurir** iz Glasbene šole Ribnica; njun mentor je Ivo Vlašič. Sledila je interpretacija Prešernove Zdravljice, s katero je občinstvo navdušil **Tone Kuntner**. Dr. Kovač vsako leto spoštljivo nagovori vse prisotne; romanje k Primožu Trubarju je zanj svečan dogodek, ki poleg hvaležnosti prednamcem poudarja pomen

slovenske besede tudi v sodobnosti. Prireditev so prepletle še na novo odkrite globoko izpovedne pesmi Marjana Rožanca v interpretaciji igralka **Klare Kastelic**; med njimi se nas je posebej dotaknila *Pogledal sem te v obraz*.

Predsednica komisije za podelitev Rožančeve nagrade **Ifigenija Simonović** je predstavila delo komisije, ki so jo poleg nje sestavljali še Vlado Motnikar, Nada Šumi in Žiga Valetič. Prebrali so 18 novih esejističnih del; za Rožančevo nagrado 2022 so nominirali pet knjig: *Esej o komediji Jureta Gantarja*, *Midva ne bova rešila sveta Tomaža Grušovnika*, *Fižolozofija Irene Štaudohar*, *Zbiralec strahov Gorana Vojnoviča* in *Znamenja v kroženju Uroša Zupana*. Nagrajenca so razglasili 30. septembra na podelitvi v Cankarjevem domu; pred tem so se nominiranci predstavili 27. septembra na srečanju ob hiši Marjana Rožanca v Volčjem Gradu.

Predsednica komisije je poudarila, da je letošnja bera esejističnih del zelo raznolika; vse nominirane knjige bi si zaslužile nagrado, predvsem pa si zagotovo vse zaslužijo pozornost bralcev. O vsaki je povedala nekaj zanimivosti, ki so nas prepričale, da bomo knjige zares tudi prebrali. Letos se je komisija odločila za eseje o poeziji Uroša Zupana, ki je bil s svojimi razmišljanji o poeziji in njenih avtorjih tudi v preteklosti nominiran že večkrat. Ifigenija Simonović je prebrala odlomek iz enega svojih v preteklosti objavljenih esejev, v katerem razmišlja o branju Zupanove (Vitomilove) in Šeligove proze. Zamislili smo se nad tem, zakaj nam nekatere knjige pomenijo stopnice v svet, v globine in zakaj nekatere delujejo na nas kot neprehoden zid.

Ker je bil nagrajenec zaradi bolezni odsoten, so pri društvu Marjana Rožanca našli dobro rešitev; predstavil se je **Tomaž Grušovnik** in nam prebral odlomek iz svoje knjige *Midva*

ne bova rešila sveta – 3. esej, Hipohondrija duha – filozofski razmislek o teoriji zarot, s katerim nas je očaral. V kratkem pogovoru z dr. Edvardom Kovačem je razkril, da se mu ideje za pisanje pogosto pojavijo na sprehodih. Ideja je kot obsesija, ki je hkrati prijetna (ko misel teče) in hkrati mučna (ko ne ve, ali jo bo dovolj natančno ubesedil). To ni le nekaj, kar rad počne; to mora početi. Pričujoča knjiga je njegova osma; ob njej čuti blažen občutek izpraznjenosti. Na vprašanje, kaj bi še rad počel v življenju, je dejal, da bi bil rad pilot: da ne bi letel le z mislimi in besedami, ampak tudi dejansko.

Prireditev je zaokrožila Kuntnerjeva interpretacija odlomka iz Cankarjeve hvalnice »O, domovina, ko te je bog ustvaril ...« ter glasba violinistk in pianistke. Dr. Edvard Kovač se je zahvalil nastopajočim, direktorju Javnega zavoda Trubarjevi kraji **Matjažu Grudnu**, **Barbari Pečnik** in županu **dr. Tadeju Malovrhu**. Slednji je v kratkem nagovoru izrekel dobrodošlico vsem prisotnim ter društvu Marjana Rožanca, ki Trubarjevino že vrsto let bogati s slavnostno podelitvijo Rožančeve nagrade. Vesel je, da so med nami umetniki, ki znajo ubesediti najgloblje misli. Navrgel je še nekaj besed o Trubarju, njegovem veličastnem delu ter o rabi slovenščine, zlasti med študenti. Dr. Kovaču je izročil darilce za nagrajenca; eno je prejel tudi nastopajoči avtor. Ni pozabil niti na poziv k pomoči gostujočega društva in njegovih predstavnikov, da bi zažvela pobuda o pridobitvi statusa Trubarjeve domačije za spomenik državnega pomena.

Pisana družina se je nato preselila v Galerijo Skedenj, kjer smo ob dobrotah DPŽ Velike Lašče še dolgo prepredali besede o knjigah, ki so nas navdušile, in o dogodkih, ki so se zgodili v času, ko se nismo srečali. Ob slovesu smo si izrekli tisti znani: »Na svidenje naslednje leto na Trubarjevi domačiji.«

JAVNI ZAVOD
TRUBARJEVI KRAJI

»Ta veseli
dan kulture«
Predstavitev
slikanice z
razstavo ilustracij
»V noči na božič«

Trubarjeva domačija, Rašica
sobota, 3. december 2022,
ob 17. uri

Slikanica V noči na božič je prvi založniški projekt Javnega zavoda Trubarjevi kraji.

Nastala je kot iskrena želja, da bi bili odrasli ljubeči in ponosni varuhi božične skrivnosti, otrokom pa dovolili, da jo doživijo v vsej polnosti in neposrednosti.

Pesem V noči na božič je zasnovana na originalnem angleškem besedilu A Visit from St. Nicholas (avtor Clement Clarke Moore). Besedilo je prevedla in za sodobni čas priredila Tadeja Nemček. Verze dopolnjujejo čarobne ilustracije izpod čopiča Natalije A. Lani.

Javni zavod Trubarjevi kraji
in Občina Velike Lašče

Iz velikolaškega okraja

Kam s sadjem?

Metka Starič

Iz zapiskov Orlovih ekip iz sredine prejšnjega stoletja je razvidno, da je imela skoraj sleherna hiša na Velikolaškem vrt, kjer je raslo sadno drevje. Posajeno je bilo neenakomerno, kakor je zahteval teren. Posadili so ga tudi pred hišo, ob cesti, na mejo pri njeni. Vsako jesen so deblo sadnega drevja en meter visoko namazali s salom, »da ga zajec ne obje«. Nekateri so deblo ovižali s koruzovko ali s steljo; drugi so ga namazali z apnom ali z drekovcem (kravjakom). »Včasih pride medved v jeseni na sadje, na koruzo. Tudi jazbec pride na koruzo in krompir. Zato nekateri vahtajo (čuvajo) in ko pride, zavpijejo. Včasih je bilo tu veliko volkov, ki so posebno ovce jemali – vdiral v štalo,« zapiše etnologinja Pavla Štrukelj.

Nekateri so znali drevesa cepiti sami; iz gozda so prinesli divjak (lesniko), ga posadili in drugo ali tretje leto cepili. V Malih Laščah je vsem vaščanom cepil Anton Perhaj. »Ta cepi vse, cepi po grmovju in potem izkoplje,« je povedal 83-letni Janez Perhaj iz Malih Lašč. Cepil je torej kar v gozdu, po dveh letih drevesce najprej zalil, ga izkopal ter ga presadil na izbrano mesto.

Mladiko so cepili na divjak oz. »dujak«, lesniko, ki so jo dobili v gozdu: zarezali so, stisnili skupaj mladiko in »dujak«, namazali s smolo ali z voskom in z voskom tudi obvezali. 60-letni Franc Gradišar z Velikega Osolnika je etnologom opisal, kako cepi na razkol: razkolje divjak in vanj vtakne »pevštek« (cepič). Njegov sin je cepil »za lub«, Lojze Tomažin s Kukmake je cepil sadno drevje »na ajdovo zrno«, kar pomeni, da je zarezal v obliki ajdovega zrna, »na precej in na razkol«. Povedal

je, da je mladiko treba odrezati z vrha, da ravno raste, cepiče pa je imenoval »pivški«.

In kako so sadje predelovali? Prešali so ga za mošt; najboljši je bil tepkov, je bilo zabeleženo na Velikem Osolniku. Dokler ni bilo pri hiši mlinov za sadje, so »sadje za prežet« tolkli v izdobljenih koritih. France Gradišar z Velikega Osolnika si je tako korito napravil sam, enako leseni bat oz. »štokovn k«, s katerim so sadje tolkli. Kakšen meter dolga palica je imela spodaj odebeljen del, ki so mu rekli glava. Pri Bavdkih so sadje tolkli v »kobu« ali »pominjelu« z betom ali macolo, a s slednjo ni bilo priporočljivo, ker je bil potem mošt črn. Kasneje so si »malen« za mletje sposojali pri sosedu, prešo »na vint« pa v Dolščakah.

Tudi lesena preša je bila običajno domače izdelave ali pa jo napravil mizar – »tišler«. Navadno so prešali na podu, v kleti ali na vrtu. Na vrtu so z verigo privezali tram ob drevo; v določeni razdalji so postavili prešo in stiskali tepkov ali pa »jabukov« mošt. Pri Bavdkih so imeli leseno prešo »na kontrapezo«. Spodaj je bil plošč; imel je grabenčke za dile in žleb za mošt. Včasih so morali deske zarezati ali jih povezati z verigo, da preše ni razneslo.

Če je bilo sadja veliko, so iz njega skuhalo »šnopc«. Spreške iz preše so stresli v kad in zalili z vodo – tu je stalo okrog dva meseca; potem so iz tega skuhalo žganje. Peter Gradišar iz Bavdkov se je iz mladosti spominjal, da »je imel sosed veliko češpelj; prodal jih 100 mernikov in še 200 l slivovke skuhal. Sedaj je češpelj manj, ker jih je »kaprc« uničil.« (češpljev kapar *Eulecanium corni*, op. MS)

»Če sadje obrodi, ga veliko posuše,« je zapisala Pavla Štrukelj v svoje zapiske. Lojz Zakrajšek s Hlebč (Pri vaških) ji je pripovedoval, da sadje v peči suše na »lejsci«. Take lesene lese naredijo sami doma iz letvic in okvira. Podobno je bilo v Malih Laščah; po sušenju na lesah v peči so ga do konca posušili še na peči. Pri Bavdkih so poznali dvoje vrste les za v peč: starejše so bile spletene iz vrbovih »žbic«, novejše pa so napravili iz »lajštic«. Krhli so bili narezani čez pol ali na štiri parte, pečke pa so izkročili. V Mačkih so čez noč sadje postavili v peč v ribniškem loncu, ki je moral biti »ubit« pri strani ali spodaj. Zanimivo, da se je v takem loncu z luknjo odlično spekel tudi krompir. Čez noč so se hruške ali jabolka opekli; zjutraj so jih pa stresli na peč, da so se do konca posušile.

Takrat 90-letni France Gradišar z Velikega Osolnika je opisal sušilnico za sadje, ki je bila hkrati terilna jama, saj so v njej posušili tudi lan. Hruške in jabolka so zrezali na kose ali čez pol in jih posušili na lesi v sušilnici. Peter Gradišar iz Bavdkov je povedal, da je v terilnih jamah posušeno sadje precej dišalo po dimu. V njihovi vasi so za sušenje sadja uporabljali kar tri terilne jame, a v 60. letih 20. stoletja je stala v Bavdkih le še ena. Novo streho so ji napravili malo višjo, saj so v njej kuhali tudi šnopc.

Takrat 81-letni Jože Rupar iz Mačkov pa je etnologinji Štrukelj podrobneje opisal vaško sušilnico za sadje, s katero je upravljala Robarska zadruga. V notranjosti je imela jamo, zgoraj pa lese v dveh vrstah; v sušilnici je bilo skupaj 12 les. V njej so sadje sušili domačini iz vasi Purka-

če, Uzmani, Cente, Mački, Pečki, Strletje in Sekirišče. Vaščani so se sami vse zmenili, dali les, izkopali in si napravili sušilnico. Na vsako lesno je šel en mernik sadja; v 48 urah je bilo vsako sadje posušeno, le frakelni (hruške) so se sušile počasneje.

Poleg jabolk in hrušk so sušili tudi češplje. Češplje je Ruparjev oče (pri Matnovmi, Mački) sušil na peči in v kahlah ob strani peči, ker je bila peč izdelana iz samih kahel. Enkrat jih je tako nasušil sedem mernikov. V letih, ko je bilo dosti češenj – drobnic, so sušili tudi te.

V zapiskih Orlovih ekip srečamo pravo bero imen za jabolka in hruške po naših krajih. Na Velikem Osolniku so največ sadili hruške: jakopovke, (ki so bile zrele o sv. Jakobu), ječmenovke (ko je ječmen dozorel), tepke, mušce (te so zrele oktobra), kravanjce, mačja glava (te so dobre za »prežet«, drobnice (septembra so bile zrele za jest in za prežet).

Pri Šuštarju so pridelali naslednja jabolka: tofelne (okto-

bra), slalutčke, rdečke (to so bila zimska), lejtнике (zreli so bili avgusta), pogačarje (dobri so po božiču, ta debel rdečki).

Lojze Tomažin s Kukmake je opisal tudi sorte, ki so do takrat že izumrle; to so bili jevzgarji in zagotniki. Slednji so pozno dozoreli, za jed pa so bili dobri šele spomladi. Omenjal je tudi jabolka generalmeduka, ki so sladka in dobra za kuhanje, zrela so septembra in dolgo ležijo. V njegovem času so imeli na domačiji belčke (bela jabolka, carjeviči), rdeča jabolka, kosmače, jakopce (ti so zgodnji). Od hrušk je poznal rumene moštence ali rjavke, tepke (za mošt, tepkove), rjavke, jakopovke, bonke (debele, »dobre za jest ko puter«), debele hruške, ozimce. Janez Perhaj iz Malih Lašč je med jabolki izpostavil kosmače, krofičke in jevzgarje (ki so dobri za v fižol). Od hrušk je pridelal pečenke (kasno zrele), tepke, dolgce (drobnice), predkašence (imenovane po prostoru), kravanjce (zgodnje hruške), jakopovke, magdalenke in kosmačke. Na Hlebčem so

najbolj uspevala jabolka in hruške, češplje pa ne, ker je v zemlji preveč kremenca.

Janez Virant, starejši, z Rašice je povedal, da na Rašici ne uspeva žlahtno, ampak bolj trdno sadje: mošterce, bobovci, stari kosmači, tepke (ki jih ni več veliko), lesinke. Včasih je bilo zelo veliko češpelj, da so jih lahko prodajali. Največ sadja po njegovem pridelajo na Malem Osolniku, v Javorjah, tudi na Velikem Osolniku in v vasi Prazniki. Mlajši gospodarji so si na Rašici sicer zasadili nekaj sadja, toda tu za sadje ni nikoli prav dobro, saj je vas ob vodi in so hude slane. Ko so gozd ob cesti posekali Italijani, je bilo za sadje le še slabše in slana še pogostejša.

In kako je z vašimi starimi sortami jabolk letos? Zapišite njihova imena, dokler še živijo starejši, ki jih znajo tudi poimenovali. Kot vedno, bom spet vesela vsakega vašega odziva.

Vir: Zapiski Orlovih ekip v 60. letih 20. stoletja (zvezek Pavle Štrukelj); hrani Slovenski etnografski muzej

Začetek jeseni v znamenju obiska Švicarjev

Irena Indihar, Društvo Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče

Z velikim veseljem smo v četrtek, 29. septembra, v avli OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče pričakali in pozdravili letošnje obiskovalce iz pobratene švicarske občine Lützelflüh. Po štirih letih smo si lahko segli v roke in ugotovili, da naš kulturni most trdno stoji in ostaja simbol zблиževanja, sodelovanja, strpnosti in prijateljstva.

Skupino gostov je sestavljalo 38 oseb, od najmlajšega fantiča, ki je imel pet let, do najstarejše udeleženke pri osemdesetih letih. Za obisk Slovenije so izkoristili čas jesenskih počitnic. Poletne počitnice v kantonu Bern, kjer leži pobratena občina Lützelflüh, trajajo od 9. julija do 14. avgusta; 24. septembra se začnejo jesenske počitnice.

Goste so v svoje hiše sprejeli člani našega društva in tudi družina našega župana Tadeja Malovrha. Z iskanjem gostiteljskih družin (kljub še prisotnemu covidu-19) ni bilo večjih težav; skupaj je sodelovalo 19 gostiteljskih družin. Njihova naloga je bila poskrbeti za prenočevanje gostov, zajtrke, dogovorjene večerje in letos smo jim goste prepustili tudi vse sobotno popoldne z nalogo, da jim pokažejo kakšno zanimivost, znamenitost, lep košček narave v bližnji ali bolj oddaljeni okolici.

Društvo Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče, ki podpira Občino Velike Lašče pri sodelovanju s pobrateno ob-

čino, je za Švicarje pripravilo bogat in zanimiv program.

V petek, 30. septembra, so si pod vodstvom g. Edija Zgonca ogledali njim nepoznan del Gorenjske. Deževno vreme je bilo pravo za obisk muzejev. Ogledali so si Kovaški muzej v Kropi, Čebelarški muzej in lectarsko delavnico v Radovljici, muzej Avsenik v Begunjah in naše največje romarsko središče na Brezjah. Ob vrnitvi so pripovedovali o nekdanjem težkem delu žena in otrok v Kropi, o novem zanimivem Čebelarškem muzeju, o tem, kako je ansambel

Slavka Avsenika zaigral na odru v berlinski filharmoniji in na olimpijskem stadionu v Berlinu.

Naslednji dan je po dolgem času posijalo sonce. Kot organizatorji smo si oddahnili; jesenski trški dan na trgu pred Levstikovim domom v Velikih Laščah je lahko zaživel. Tradicionalni bučno-marmeladni dan društva Podeželskih žena Velike Lašče smo razširili v večjo prireditev, na kateri so sodelovala še druga velikolaška društva in posamezniki, Trubarjeva domačija in Glasbena šola Ribnica. Z dvema stojnicama je prvič s pomočjo Švicarjev sodelovalo tudi naše društvo. Občina Lützelflüh je domovina originalnega ementalskega sira in Švicarji so nam pripravili edinstveno presenečenje: s seboj so

pripeljali 105 kg težak hlebec pravega ementalca, ga razrezali in brezplačno razdelili med obiskovalce tržnice.

Slovesno je vanj prva zarezala gospa Gabriele Schreier, veleposlanica Švicarske konfederacije v Ljubljani, ki se je ljubeznivo odzvala povabilu župana Tadeja Malovrha in prišla pozdravit svoje rojake.

Na drugi stojnici so Švicarji pripravljali raclette s posebnim žarom za topljenje polovičnega hlebca sira.

Stopljeni in popečeni sir so nato postregli na kosu kruha.

V prostorih galerije Levstikovega doma smo pripravili manjšo razstavo o sodelovanju z občino Lützelflüh in o delu društva Kulturni most. Konec avgusta je namreč minilo 25 let od prvega

stika Laščanov s to švicarsko občino. Pod vodstvom takratnega župana Milana Tekavca je delegacija občine Velike Lašče obiskala Lützelflüh ob praznovanju 200-letnice rojstva pisatelja Jeremiasa Gotthelfa.

Poseben kotiček na razstavi je bil namenjen švicarskemu sadovnjaku ob vrtcu na Karlovinci. Sadovnjak, nastal s pomočjo švicarske donacije ob velikem žledolomu, ki je leta 2014 prizadel naše kraje, je letos bogato obrodil. Otroci vrtca na Karlovinci so obirali slive, jabolka in s pomočjo vzgojiteljic skuhalo marmelado, otipljiv in okusen rezultat našega skupnega dela in prizadevanja.

Gostje, ki so prvič obiskali Velike Lašče, so si pod vodstvom lokalne turistične vodičke Ane Dolšak s pomočjo prevajalke Sente Tehovnik Kolar ogledali Velike Lašče.

Vzdušje na prireditvi je bilo živahno. Slišali so se zvoki harmonike; ocenjevale so se buče in marmelade; pokušali

so se velikolaška govedina in sir iz Kočevske Reke; prireditev je povezoval in usmerjal Jože Starič.

Naključje je hotelo, da je v soboto zvečer praznovala tudi Velikolaška vokalna skupina, ki je s koncertom v velikolaški župnijski cerkvi obeležila 30-letnico pevskega delovanja. V okviru programa koncerta so nastopili vsestranski glasbenik Blaž Podobnik, orgličar Miro Božič in godalna zasedba mladih glasbenic. Švicarski gostje so bili nad izvedenim programom navdušeni. Glasba ne pozna jezikovnih meja.

V nedeljo smo švicarske goste popeljali v Krvavo Peč, odmaknjeno vas na robu naše občine s posebno zgodbo in zgodovino. Od nekdanj 170 prebivalcev tam stalno živi samo 8 ljudi. V Krvavo Peč smo goste pripeljali na dva načina. Večjo skupino od Lužarjev čez Rute z 8 vpregami Konjerejskega društva Velike Lašče in Konjerejskega društva Martin Krpan iz Nove vasi, manjšo skupino ko-

lesarjev pod vodstvom Jožeta in Metke Starič pa iz Velikih Lašč čez Ulako, Marinčke, Rob in Predgozd. Obe skupini sta se srečali pri cerkvi svetega Lenarta, najstarejši cerkvi v naši občini. Ciril Purkat iz Krvave Peči je spregovoril o arhitekturi in zgodovini cerkve. Peš smo se odpravili do pečin nad Iško, nato pa navzdol na vas, k domu veteranov. Kot so nas Švicarji presenetili z velikim hlebcom sira, smo tudi mi pripravili presenečenje. Kulturno društvo Rob v režiji Milana Tekavca je prikazalo Krvavško legendo, zgodbo o imenu vasi Krvava peč. Da bi Švicarji razumeli vsebino dogajanja, smo celotno zgodbo prevedli v nemščino in kratko zgodovino turških vpadov na naše ozemlje posebej pojasnili. Tudi ta predstava je obiskovalce navdušila, med drugim hitrost in moč, s katero so na prizorišče pridrveli turški vojščaki in obkolili tabor.

Ob povratku v Velike Lašče smo se ustavili še na Trubarjevi domačiji, uradno pa obisk zaključili s skupno večerjo gostov in gostiteljskih družin v avli OŠ Primoža Trubarja. V ponedeljek, 3. oktobra, so se gostje iz Švice poslovili in nadaljevali potovanje po Sloveniji.

Letošnji obisk je bil organizacijsko zelo zahteven. Finančno ga je podprla Občina Velike Lašče; zahvaljujem se županu Tadeju Malovrhu, da je ohranil tradicijo in omogočil nadaljevanje uspešne zgodbe. Zaradi podražitev, ki se letos dogajajo, smo se za finančno podporo prvič obrnili tudi na nekatera podjetja, podjetnike in stranke.

Za pozitiven odgovor in donacijo se zahvaljujemo naslednjim donatorjem:

- KG Dent, d. o. o., Laporje,
- Trgoup, d. o. o., Velike Lašče,
- LSP, d. o. o., Velike Lašče,
- Občinskim odborom političnih strank, ki so zastopane v občinskem svetu.

Najlepša hvala vsem sodelujočim ob letošnjem obisku, ki je povezal kar nekaj društev znotraj občine. Hvala članom društva Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče, ki so sodelovali kot posamezniki in/ali gostili Švicarje, vsem gostiteljskim družinam,

- Društvu podeželskih žena Velike Lašče,
- Čebelarskemu društvu Velike Lašče,
- Društvu za ohranjanje dediščine Gradež,
- Govedorejskemu društvu Velike Lašče,
- Glasbeni šoli Ribnica,
- Trubarjevi domačiji Rašica,
- OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,
- KUD Primož Trubar Velike Lašče,
- Oblikovalki stekla Tadeji Nemček,
- Ekološki kmetiji Kocjančič,
- Konjerejskemu društvu Velike Lašče,
- Konjerejskemu društvu Martin Krpan iz Nove vasi,
- KUD Rob,
- Akustiki Pirman,
- Cirilu Purkatu in vaščanom Krvave Peči,
- Ani Dolšak in Senti Tehovnik Kolar.

Naj zaključim z mislijo nobelovca Iva Andrića (Mostovi):

»Nič od vsega, kar človek v življenjskem nagonu postavlja in gradi, ni v mojih očeh boljše in vrednejše od mostov. Pomembnejši so kot hiše, svetejši kot božji hrami, ker so bolj splošno uporabni. Last vsakogar, do vsakogar so enaki, koristni, vedno postavljeni smiselno, na kraju, kjer se križa največ človeških potreb, trajnejši so kot druge gradnje in ne služijo ničemur, kar je skrito in zlo.«

Mostovi, tudi kulturni, so koristni in pripomorejo k obogatitvi naših življenj.

Končno spet v Sloveniji

Marija Stritar

Nič v življenju ni samoumevno, tudi naš dvoletni cikel izmenjave Švica – Slovenija ne. Covid-19 je preprečil prihod Švicarjev v Velike Lašče pred dvema letoma, in to se je zgodilo šele letos, ko naj bi že mi potovali v Švico. Tako so vmes pretekla štiri leta in marsikaj se je spremenilo, žal tudi na najslabše.

Ko smo jih gostitelji v četrtek, 29. septembra, tako kot običajno končno pričakali v šolski avli, sva z Jožetom vedela, da ne bova uzrla znane ga obraza najinega dolgoletnega gosta in prijatelja Andreea, ki se je decembra lani poslovil od tega življenja. Po najinem in Milanovem prigovarjanju pa je prišla njegova Christine s polnimi očmi solz in spomini, ki so jo vezali nanj ob vsakem koraku v Sloveniji, saj sta prišla vedno skupaj. Iskren, dolg objem in nič besed je vsaj malo razbremenil težo trenutka. Potem se je zgodilo vse kot običajno. Pozdrav naše predsednice Irene, njihove predsednice Mariane, besede župana Tadeja. In že smo bili pred hišo in čez nekaj trenutkov za pogrnjeno mizo z večerjo. Najin letošnji gost je bil še Milan, žal tudi brez žene Haidi, ki je zaradi zdravstvenih težav ostala doma v Švici. Življenje gre dostikrat po svoje, naj še tako načrtujemo po naše. Ne preostane drugega, kot da sprejmeš to, kar ponuja, in iz vsega narediš nekaj lepega. Jutri je nov dan in potem še dva, napolnjena z zanimivim in peštrim programom. Ker pa tudi lepo vreme ni samo po sebi umevno, je imela Irena v žepu tudi rezervni načrt.

Petkov izlet po Gorenjski z Edijem Zgoncem je bil meglen in deževen, v

Velikih Laščah pa nič dežja in celo nekaj sonca. Edi, ki je, kot vedno skrbno pripravil vodenje izleta, je bil še v soboto, ko smo se srečali na trškem dnevu, zaradi tega žalosten. Švicarji pa so bili z ogledi zadovoljni, saj niso slutili lepote gorenjske pokrajine, ki sta jih prikrila megla in dež. Po meglenem sobotnem jutru je trg v Velikih Laščah obsijalo sonce. Ta je naenkrat oživel spricho stojnic, kjer se je ponujalo veliko lokalnih dobrot, tudi za pokušino. Najbolj pa je zadišalo od stojnice, kjer so naši švicarski prijatelji pekli raklet in ga ponujali obiskovalcem. Če je kdo slučajno pozabil denarnico, mu tako ni bilo treba biti lačen. Še več, švicarska veleposlanica v Sloveniji, ki nas je počastila s svojim obiskom, je zarezala v ogromen hlebec okusnega švicarskega ementalerja, ki so ga morali pripeljati kar na manjšem vozu in ga nato razrezali na kar konkretne kose ter ponudili obiskovalcem za domov. Ti skoraj niso mogli verjeti, da so dobili sir vrhunske kvalitete, ki se dobi le v redkih trgovinah in za katerega spricho visoke cene pošteno tehtaš, koliko bi ga vzel, če bi ga sploh.

Letos sta se opogumila tudi naša mlada dva in gostila zakonski par Anališe in Ernsta, Christinina sorodnika. Tako smo sobotno popoldne preživeli vsi skupaj kot ena velika družina in zaklju-

čili dan s čudovitim koncertom Vokalne skupine v lepi, akustični Velikolaški cerkvi. Ko smo odhajali iz cerkve, sem opazila na obrazih iskreno navdušenje. Navdušenje se je nadaljevalo tudi v nedeljo v Krvavi Peči, za katerega so poskrbeli konjerejci in njihovi konji, vpreženi v kočije in vozove, ki so naše goste varno pripeljali v Krvavo Peč. Čeprav smo jih založili z odejami, so ob zanimivostih na poti pozabili, da jih morda malo zebe. No, vidno pa ni zeblo tistih, ki so prepoteni tja pribrcali s kolesi. Potem so nas vse skupaj člani kulturnega društva Rob predstavili za 500 let nazaj v zgodovino, v čas turške nadloge in groze v tem kraju. Predstavo o krvaveški legendi sem v živo videla prvič in priznam, da me je občasno resnično spreletel srh po telesu. Kako so bili pretreseni šele naši švicarski gostje, ki so vedeli za vsebino, niso pa razumeli teksta, sem videla, ko mi je Ernst pokazal sledi solz na svojem licu.

Tako hitro je mineval čas, da skoraj ni bilo mogoče dojeti, da se bliža slovo. Skupna večerja z gostitelji v šoli, pogovori za obloženo mizo, nazdravljanje, zahvalne besede, slovenska pesem iz švicarskih grl, ploskanje, smeh – vse to je pričalo, kako so se v teh dneh naše vezi spet obnovile, utrdile in nekatere nastale na novo. Ostalo je le še jutranje slovo na parkirišču, kot vedno polno čustev, zahval, obljub in iskrenih objemov. Najbolj pa sva bila z Jožetom vesela ponovnih iskric v Christininih očeh, ki so zamenjale četrtkove solze.

Za švicarskim avtobusom sem se proti Ljubljani podala tudi jaz. A zaradi prepovednega prihoda v službo sem po dveh urah dela vseeno morala pisati dopust za ta dan. Kljub sveti jezi je bilo vredno! Vredne stvari v življenju pač stanejo.

30 let velikolaške vokalne skupine

Katarina Polzelnik Sever
foto: Boštjan Podlogar

V soboto, 1. oktobra, je bil v farni cerkvi Marijinega rojstva jubilejni koncert velikolaške vokalne skupine ob njihovi 30-letnici delovanja.

Koncert je bil zaradi epidemije z dveletnim zamikom, saj letos praznujejo že 32 let skupnega prepevanja. Vokalci so skupaj že od leta 1990, ko so dekleta, ki so prej prepevala v ženski zasedbi, povabila v svojo družbo še fante in prvič so skupaj zapeli na poroki v velikolaški cerkvi. Od takrat nastopajo v mešani zasedbi pod imenom Velikolaška vokalna skupina. Že od vsega začetka jih z vso predanostjo in neizmerno energijo vodi Martina Kovačič. Skupino sestavlja 7 pevk in 7 pevcev. Poleg ve-

selja do skupnega prepevanja večino povezujejo tudi sorodstvene vezi. Kmalu po začetku so člani svoje delovanje od petja na poročnih mašah razširili še na posvetno področje. Sodelovali so na različnih prireditvah v domači občini in drugje po Sloveniji.

Ko vokalci, kot sami sebe imenujejo, brskajo po pevskih spominih, se ustavijo na večerih podoknic, ko so s pesmijo obiskali bližnje vasi in bili povsod prijazno sprejeti, na Dalmatinskih večerih pri Kuklju, božičnem koncertu v Kliničnem centru, na obisku v pobratenem Lützelflühu, na številnih otvoritvah razstav na Trubarjevini in na letnih koncertih, ki so bili za pevce vedno največji izziv. Te so obogatili najrazličnejši zanimivi gostje. Za ta večer so v goste povabili glasbeni prijatelj Blaž Podobnika na klavirurah in Mira Božiča na orglicah. Blaž je s svojimi spretnimi interpretacijami na

klavirju obogatil že veliko njihovih nastopov. Miro pa se je na koncertu leta 2017 izkazal kot pravi virtuoz na kromatičnih in diatoničnih orglicah. Poznajo ga tudi v Lützelflühu, saj je tam leta 2018 igral ob obisku Laščanov. V goste so povabili tudi velikolaška dekleta, ki so se za to priložnost zbrale v godalni zasedbi.

Vokalci so se v prvem delu predstavili s priredbami ljudskih in umetnih pesmi, za drugi del pa so izbrali duhovne pesmi. V obeh delih so se prepletali nastopi gostov, ki so dodobra razgledli občinstvo. Vokalci imajo že vrsto let svojo zvesto publiko, ki je tudi nocoj napolnila cerkev do zadnjega kotička. In tudi tokrat nas pevci niso razočarali, saj so s svojim ubranim petjem in veličastnim nastopom pobožali prav vsakega izmed nas in še enkrat dokazali, da so odlični. Pevcem vsi skupaj želimo še na mnoga pevska leta.

Bučno marmeladni dan

Dragica Heric | foto: Milan Glavonjić

V okviru jesenskega trškega dne je bil na Levstikovem trgu tudi že tradicionalni Bučno marmeladni dan, ki ga vsako leto pripravijo članice Društva podeželskih žena Velike Lašče. Na trgu so bile razstavljene buče, velike in majhne, oranžne, rumene in zelene različnih oblik. Kuhala se je bučna juha. Dišalo je po marmeladah iz buč in iz različnega sadja; na pokušino so bile sladke in slane dobrote.

Pred obiskovalci so se na stojnicah pomerile tri ekipe v kuhanju bučne juhe, in sicer ekipa DPŽ Ribnica, ekipa Jožeta Senegačnika z vnukom Timotejem in ekipa DPŽ Velike Lašče. Vse tri ekipe so skuhale odlične juhe, kar so potrdili tudi obiskovalci, ki so po opravljenem ocenjevanju juho poizkusili. Po ocenah ocenjevalne komisije sta največ točk dosegla Jože Senegačnik in njegov vnuk Timotej; drugo mesto je zasedla ekipa DPŽ Velike Lašče, tretje pa DPŽ Ribnica. Poleg kuhanja bučne juhe so ocenjevali tudi marmelade v kategoriji marmelad iz buč in ostale marmelade. Na ocenjevanju je bilo 13 različnih vzorcev marmelad. Najboljšo bučno marmelado je skuhal Jela Mulalić, najboljšo marmelado iz sadja oziroma mešano pa Duška Bartol. Obiskovalci so si lahko ogledali najrazličnejše buče in bučne ter aranžmaje drugih jesenskih pridelkov, ki jih je posebna komisija tudi ocenila. Najtežjo bučo je pridelal Gal Rotar; tehtala je 127 kilogramov; druga najtežja buča je bila buča Jožeta Železnikarja in je tehtala 65 kilogramov; tretja buča je tehtala 14 kilogramov in jo je pridelala Magda Peterlin. Najlepši bučni aranžma je naredil Gal

Razstava najrazličnejših buč.

Rotar; najbolj posebno bučo, ki je v dolžino merila 147 cm, je pridelala Jožeta Škrabec; najlepšo in najbolj bogato košarico jesenskih pridelkov je prinesla Magda Peterlin.

V delu razstave različnih buč, ki je krasila celoten Levstikov trg, je bilo kar 13 različnih vrst jedilnih buč in šest vrst okrasnih buč. Na svojih stojnicah so se članice DPŽ Velike Lašče predstavljale tudi s svojimi izdelki, kot so rožice iz krep papirja, predpasniki in pletenimi copatki.

Najboljšo bučno juho sta skuhal Jože Senegačnik in njegov vnuk Timotej.

Drugo najboljšo bučno juho je skuhal ekipa DPŽ Velike Lašče.

Prireditvi Društva za ohranjanje dediščine

Zdenka Zabukovec

Po dveletni prekinitvi zaradi epidemije je Društvo za ohranjanje dediščine letos spet uspešno pripravilo svojo največjo prireditev Praznik suhega sadja, dopoldne pa že tudi tradicionalni Pohod po Trubarjevi rojstni fari, ki smo ga uspeli organizirati celo med epidemijo.

Na Rašici

V Trubarjevi spominski sobi nas je pozdravil vodnik Andrej Perhaj Adl. Poudaril je, da se vsako leto trudi pohodnikom povedati kaj novega. Tokrat se je posvetil dogajanju ob obnovi tukajšnje domačije. Že leta 1952 je bil postavljen spomenik na Rašici, temelj zanj pa leta 1951, ko je bila tudi proslava ob domnevni 400-letnici izida prve slovenske knjige, za katero se je kasneje izkazalo, da je izšla leto prej. Pobudnik ideje o obnovi domačije je bil leta 1981 – ob proslavi 150. obletnice rojstva Frana Levstika v Dolnjih Retjah – pisatelj Jože Javoršek. Leta 1983 je Občina Ljubljana Vič-Rudnik na pobudo takratne KS Velike Lašče od zadnjega lastnika Jožeta Pečnika – Temkovega Jožeta odkupila mlin in gospodarska poslopja. Ustanovljen je bil republiški odbor za obnovo; takrat je bil v Sloveniji že sprejet nekakšen splošen konsenz o Trubarjevem pomenu. Leta 1986 je bila domačija slovesno odprta.

Andrej je navedel pomembne arhitekta, umetnike in mojstre, ki so bili idejni avtorji in izvajalci med obnovo.

Letos umrli slikar Jože Centa je takrat v Cankarjevem domu organiziral dražbo del slovenskih likovnikov; izkupiček je bil za ureditev domačije. V obsežni kulturni nabiralni akciji (t. i. Trubarjev dinar) so sodelovale številne delovne in družbene organizacije, kulturne skupnosti, šole, združenja, društva, verske skupnosti, izseljenci idr.; tako je za obnovo v bistvu zaslužen ves slovenski narod.

V škocjanski cerkvi

V cerkvi sv. Kancijana nas je sprejel župnik Janez Selan. Spomnil nas je na delček naše zgodovine, ko so se v naše kraje naselili Auerspergi (Turjaški), ki so bili najvplivnejša plemiška rodbina na Slovenskem. Andrej Turjaški je znan tudi kot zmagovalc v bitki proti Turkom pri Sisku 22. junija 1593, ko goduje sv. Ahacij. V spomin na pomembno zmago je bila zgrajena cerkev na Gori, ki jo zato imenujemo tudi Ahac.

Po mnenju gospoda Selana domačini pod turjaškimi plemiči niso bili tlačani, o kakršnih smo se učili, ampak so na grad radi hodili delat za hrano in plačilo. Turjačani so bili tudi podporniki sloven-

skih protestantov; njihova zasluga je bila ustanovitev župnije leta 1260, ki je bila takrat bistveno večja kot danes. Izrazil je bojazen, da je v tem kraju mogoče zadnji župnik, ker je župnija manjša; poleg tega je tudi vedno manj duhovnikov. Omenil je še znane podatke, kako je cerkev povezana s Primožem Trubarjem in Jurijem Dalmatinom; opisal je nekaj osnovnih značilnosti cerkve, ki je bila zgrajena na mestu prejšnje romanske, ter spomnil na izvor imena Turjak.

Med sopotniki

Med potjo sem najprej poklepetala z najstarejšim pohodnikom Dragom Lavrenčičem iz ljubljanskih Most in njegovo prijateljico Janjo Klenovšek. Za oba dogodka je izvedela prejšnji dan, ko se je udeležila pohoda od Velikih Lašč do Gradeža. Gospod Drago je povedal, da tudi po osemdesetem letu pridno skrbi za kondicijo in veliko hodi po hribih v okolici Ljubljane. O delu našega društva se je že seznanil na spletu in ga seveda podpira.

Spoznala sem tudi prvega od udeležencev iz tujine, Slovaka Erika Piškarja iz Košic, ki sicer že šest let živi v Sloveniji in se trudi govoriti slovensko. Pohvalil se je, da se je že povzpел na Triglav. Na pohod ga je povabil prijatelj Sašo Tertinek, s katerim sta sodelavca v mizarskem podjetju v Zdenski vasi. Sašo delo našega društva dobro pozna, saj je več let živel na Gradežu; vsako leto si ogleda tudi razstavo jaslic. Oba sta se veselila ogleda glavne prireditve, na kateri še nista bila. Vsi sogovorniki so bili nad pohodom navdušeni; celo 81-letniku se ni zdel preveč naporen.

Nastopajoči na Gradežu

Na Gradežu se je v tem času že marsikaj dogajalo. Naši člani in članice so pridno pripravljali okusno hrano; članici na vhodu sta prijazno pozdravljali vsakega novega gosta; stojničarji so že razstavili svoje domače izdelke in pridelke; nastopajoči so se pripravljali ... Najprej

je predsednik Lojze Senčar pozdravil vse navzoče ter se zahvalil donatorjem, stojničarjem, vaščanom, še posebej članicam in članom, ter drugim, ki so pripomogli k organizaciji dogodka, in Mariji Merljak, ki je društvu omogočila predstavitev na stojnici Diši po domačem v BTC.

Župan dr. Tadej Malovrh je pohvalil prireditev, ki združuje kulturo in kulinariko in zabavo ter vsem zaželel prijetno druženje. V programu, namenjenem ohranjanju kulturne dediščine, so najprej nastopili naši Krheljčki, ki so med drugim zapeli Žabjo svatbo in priljubljeno Če si srečen, nato mladi Prgarčki iz Zasipa pri Bledu, ki so navdušili s svojo himno, ter na koncu folklorna skupina Grmada iz Velikih Poljan pri Ribnici z zabavnim nastopom o furmanih.

Kulinarična delavnica

Na kulinarični delavnici, ki jo je vodil Jože Starič, so različne vrste štrukljev pripravljali župan, članica našega društva Meta Klančar, ki je kuhala naše tradicionalne štruklje z nadevom iz suhih hrušk, mladi Prgarčki ter Milka Debeljak s svojo skupino iz Društva podeželskih žena Velike Lašče. Župan je povedal, da je velik ljubitelj štrukljev; za spremembo je pripravil slane s pehtranom, kot je videl v Aziji, medtem ko pri nas pehtran bolj uporabljamo za sladke jedi.

Vodja Prgarčkov Bojana Pipan se je pohvalila, da štruklje z nadevom iz tepk (z mnogimi sladkimi dodatki), ki jim pri njih rečejo prge, pripravlja že deset let. Zanimiva je bila njena pripoved, od kod naj bi izvirali obe imeni. V boju proti la-

koti je cesarica Marija Terezija ukazala, da glede na velikost svojega posestva zasadijo določeno število teh hrušk, ki obilno obrodijo in so okusna hrana tudi v zimskih mesecih. Tisti, ki ni ubogal, je bil tepen – od tod ime tepka. Po mnenju gospe Bojane je sveža hruška lepa, suha pa grda, »zmrdana, sprgana«, od tod ime prga.

Pripravo dobrot je komentirala cenjena prehranska strokovnjakinja Marija Merljak, ki je še posebej poudarjala zdrave lastnosti suhega sadja in seveda hvalila tudi štruklje. Degustacija štrukljev je bila zelo kratka, saj jih je hitro zmanjkalo.

Podarjen kolovrat

Prav poseben obiskovalec je bil Ivan Rečajne iz Ljubljane, sicer po rodu iz vasi Masore pri Spodnji Idriji. V BTC je namreč navezal stike z našim društvom, ki se je tam, kot je bilo že omenjeno, predstavljalo prva dva tedna na začetku septembra. Pritegnile so ga naše članice, ki so prikazovale stara podeželska opravila, še posebej Joža Koprivec, ki je predla na kolovrat. Na naše veliko veselje je podaril izjemno lepo ohranjen, 120 let star kolovrat. Bil je last njegove matere, ki je nanj iz lanu (na prostem) nekoč delala zelo dolge vrvi za vozove; poleg tega je predla sukanec za klekljanje. Kolovrat je izdelal njegov ded, ki je obvladal vsa kovaška in mizarska opravila. Tudi Ivan ga je nekoč znal uporabljati, zdaj pa je bil vesel, da je šel v pridne roke.

Nad prireditvijo je bil navdušen; ogledal si je prav vse; od mladosti je že gobar; tako ga je zelo zanimala tudi gobarska razstava. Pohvalil je lepo zgrajen kozolec z razstavo starega orodja.

Predlagal pa je, da bi muzej dopolnili vsaj s podatki o uporabi posameznih predmetov.

Redek zaščiten goban na razstavi

Na razstavi gob, s trdom nabranih v dežju, ki je letos dosegla rekordno 101 različno vrsto, smo imeli tudi zelo redke, zaščiten dupainov goban, za katerega je celo strokovnjakinja iz gobarskega društva Majda Ujčič rekla, da ga ni videla že 30 let. Zanj je značilno, da raste v sožitju s cerom. V »Štajnbriku« ga je tako rekoč doma našel naš član Roman Jeglič. Gospa Majda, po poklicu biologinja, ki je označila vse naše gobe na razstavi, je povedala, da je v Sloveniji najmanj 3.000 različnih vrst gob; odkar raziskujejo njihovo DNK, je ocena že 5.000. Sama si je čez nekaj dni ogledala rastišče dupainovega gobana in vse pomembno zapisala, ker pripravlja tudi podatke za elektronsko zbirko gob.

Navdušeni obiskovalci

Obiskovalci – po naši strokovni oceni se jih je zvrstilo okoli 1.500 – so si (poleg že omenjenih kulturnega programa in gobarske razstave) lahko ogledali vso dediščino vasi, se poučili o sušenju sadja, ki so ga radi poskušali, in izvedeli o celotni dejavnosti našega društva, za kar so poskrbeli naši vodniki. Pod kozolcem z razstavo starega orodja so naše članice prikazovale tradicionalna podeželska opravila, Joža Koprivec že na »novem« kolovratu. Otroci so se lahko poskusili v skavtskih igrah; vsi udeleženci so lahko tudi streljali z lokom.

Od dobrot je bila med udeleženci

še posebej priljubljena naša posebna dediščinska ponudba: prosena kaša s suhimi slivami in ajdova kaša z jurčki; zanimiva jim je bila kašnata potica; v slast so šle tudi druge gradeške sladice, med katerimi še vedno vodi t. i. moška potica. Prodane so bile vse srečke (čez 700) s samimi polnimi dobitki. Udeleženci so bili zadovoljni z domačo ponudbo na stojnicah; tudi mnogi stalni stojničarji so bili veseli, da so se po dveh letih premora spet lahko vrnil. Zvečer smo lahko vsi zaplesali ob zvokih ansambla Pojav.

Mednarodna udeležba

Naj koncu naj še enkrat omenim, da je bila udeležba na pohodu in prireditvi »mednarodna«, saj sta bili med nami poleg že omenjenega Slovaka še dva sorodnika gradeške družine Strle, ki sta pripotovala iz Amerike, iz Minnesote in Teksasa, o katerih si več lahko preberete v prispevku Usoden je bil kozolec.

V prejšnji številki Troble nam je zagodel tiskarski škrat. Pri fotozgodbu o tradicionalni pridelavi prosa na Gradežu je pod sliko št. 10. napačen zapis. Pravilno je: vejanje.

Se opravičujemo.

Čebelja terapija, ki nas zdravi – apiterapija

Blanka de Far Papež

V današnjem času ima apiterapija širši pomen kot nekoč. Apiterapija je stara toliko kot človeštvo.

Kaj je apiterapija?

Apiterapija je veda, ki se ukvarja z uporabo čebeljih pridelkov, kot so med, cvetni prah, propolis, čebelji vosek, matični mleček, apilarmil in čebelji strup. Omenjene proizvode uporabljamo za lajšanje ali preventivno preprečevanje bolezni pri človeku in tudi živali.

Čebela kot krilati farmacevt!

Čebele nam s svojimi pridelki ponujajo veliko možnosti. Človek jih lahko s tisočletnimi izkušnjami ter s sodobnimi metodami in znanji s pridom uporabi za boljše počutje, povečano odpornost ali lajšanje in preprečevanje različnih obolenj.

S čebeljimi proizvodi ne moremo pozdraviti vseh bolezni. Človek lahko čebelje proizvode uporablja za preventivo, zdravljenje, okrevanje in prehrano. Razumeti moramo, da apiterapija ni vsemogočna in posledično ne more zdraviti vsega.

V naslednjih člankih se bom posvetila uporabi in blagodejnemu učinku čebeljih pridelkov v apiterapiji. Za vprašanja ali želje, da bi v člankih pisala na določeno temo, vas vabim, da svoje predloge posredujete na e-pošto:

blanka@prcebelci.si

Zgodovina apiterapije

Že pred tisočletji so se v Egiptu ukvarjali s čebelarstvom. Stari Egipčani so čebelarili tako, da so preprosto pripravili več domovanj iz gline. Tako so pridobivali med in vosek.

Čebele so bile v Egiptu povezane s kraljevino in zato so jih zelo cenili. Od prve dinastije faraonov do rimskih časov se pojavljajo hieroglifi in slike čebel. Hieroglifi in slike čebel vidimo v grbih faraonov in rimskih vladarjev. Našli so jih tudi v grobnicah faraonov. V 3.500 let starem papirusu najdemo navodila o pripravi zdravil za vse dele človeškega telesa. Med priporočajo za zdravljenje očesnih, ledvičnih, trebušnih in drugih obolenj. Priporočali so mazila, obloge in druge pripravke iz čebeljih proizvodov.

Starogrški filozofi so odkrivali hranilne in zdravilne lastnosti čebeljih pridelkov. Na splošno so jih uporabljali pri zdravljenju. Z medom so zdravili trebušna obolenja, obolenja jeter in kot antiseptik ter razkužilo pri ranah. Medu so priznavali posebno moč podaljševanja življenja. Iz tega obdobja imamo veliko zapisov o načinu uporabe čebeljih pridelkov in zdravljenju.

Pred približno 6.000 leti so Indijanci uporabljali med kot hrano in zdravilo. Poznali so čebelje lepilo, propolis, in ga uporabljali v svoji tradicionalni medicini za zdravljenje ran. Propolis in med so uporabljali tudi kot univerzalno zdravilo.

V času renesanse so se pojavili zapisi iz farmacije v obliki Zbornika receptov Firenc. Med in vosek so vključili med zdravila za medicinske namene.

V času znanstvenih odkritij so z znanstvenimi raziskovalnimi dejstvi odkrivali in dokazali različne zdravilne učinkovine čebeljih pridelkov.

Usoden je bil kozolec

Zdenka Zabukovec

Tisti, ki poznate delo Društva za ohranjanje dediščine z Gradeža, veste, da je med znamenitostmi naše vasi tudi Strletov kozolec, ki je pred leti na ogled privabil celo študente arhitekture. Njegova posebnost je tako imenovana izvlečna dira, podobna predalu na kolesčkih, ki je bila namenjena sušenju žita. No, in tudi ta kozolec je pripomogel k temu, da so pred leti Strletovi z Gradeža spoznali daljne sorodnike iz Amerike.

Srečanje na pohodu

Med Pohodom po Trubarjevi rojstni fari, ki ga je poleg Praznika suhega sadja septembra organiziralo naše društvo, smo že zjutraj slišali pogovor v angleškem jeziku. Seveda je tudi mene zanimalo, koga imamo med pohodniki. Izvedela sem, da sta to Lizette (Liz) Miller iz Minnesote in John Stearle iz Teksasa, ki sta bratranca v drugem kolenu, njuni sorodniki pa so v štirih družinah (Sterle oziroma Strle, Smrekar, Jakob in Šavli) na Gradežu, ki vse izvirajo iz osnovne družine Sterle. Po pohodu sem se z njima dogovorila za intervju, na katerem sem izvedela marsikaj zanimivega. Kasneje sem pridobila dodatne podatke po elektronski pošti; za pomoč pri »družinskem raziskovanju« sem prosila tudi Boštjana Sterleta.

Ob tem naj pripomnim, da se njihov družinski priimek uporablja neenotno; nekateri člani se pišejo Sterle, nekateri Strle, kar je posledica sprememb v pravnopisu, ker so govorjeni polglasnik prenehali zapisovati s črko e. Takih dvojnic v Sloveniji je še veliko; večina izvira iz prvotno istega priimka.

Kozolec

In kako je bil usoden kozolec? Lizette in John sta družinske korenine iskala neodvisno in po različnih poteh, vsak v svoji zvezni državi. John je začel raziskovati leta 2016, Liz pa že pred njim. Za Johna je bila pomembna najdba ladijskega seznama potnikov iz Italije v Ameriko, na katerem je bila napisana tudi Angela Sterle – s podatkom, da je doma z Gradeža in da je njena najbližja sorodnica babica Marija. Ko je na Wikipediji poiskal Gradež, je ugotovil, da h kmetiji na Gradežu št. 7 sodi Strletov kozolec (zanimivo je, da v Wikipediji v slovenskem jeziku kozolec ni omenjen, je pa v angleški različici, ki mi jo je poslal John). Na elektronski naslov Občine Velike Lašče je leta 2016 poslal vprašanje, ali družina Sterle še živi na Gradežu št. 7; priložil je tudi fotografijo prapradedka Antona Sterleta in praprababice Marije Gradišar ter Lizine babice Angele. Januarja 2017 je prejel elektronsko sporočilo Boštjana Sterleta, da je res našel svoje sorodnike. Boštjan mu je poslal fotografijo družine svojega dedka Jožeta, na kateri je Boštjanova praprababica, ista Marija Gradišar, ki jo ima na sliki tudi John.

Sorodniki na Gradežu

Anton Sterle in Marija Gradišar z Gradeža sta imela pet sinov. Drugi najstarejši je bil Jakob, Lizin in Johnov pradedek, najmlajši sin pa Jože.

Poleg drugih otrok je Jože Sterle imel sina Alojzija, ki so se mu rodili Vida, Bernarda (Nada, po poroki Smrekar) in Jože, hčer Gabrijelo (Jelko, po poroki Jakob), katere otroci so Ladislav, Andrej, Benjamin, Tomaž in Elizabeta (Beti, po poroki Šavli), ter hčer Alojzijo, katere sin je Boštjan. Na Gradežu z družinami živijo Andrej Jakob in njegova sestra Beti Šavli ter njuna bratranec in sestrična (brat in sestra) Nada Smrekar in Jože Strle.

Odhod v Ameriko

Lizin in Johnov pradedek Jakob je odšel v Ameriko že leta 1896 in v Minnesoti delal kot rudar kot večina slovenskih izseljencev. Poročil se je z Johanno (Ivanko) Mesojedec, s katero sta imela dva otroka: Angelo (rojena l. 1899), Lizino babico, in Jacoba (rojen l. 1901), Johnovega dedka. Kmalu po Jacobovem rojstvu se je družina za kratek čas vrnila v Slovenijo; nato se je oče Jakob ponovno odselil v Ameriko, za njim pa s sinom Jacobom leta 1902 še Johanna. Angela je ostala v Sloveniji, kjer so jo vzgajali njeni stari starši Sterle. V Ameriko se je vrnila leta 1920 (ladijski list). Z Gabrijelo Jakob si je redno dopisovala. Ko je Angela leta 1941 umrla, pa so se stiki izgubili. Poleg Jacoba sta se v Ameriko odselila še dva njegova brata; eden pa se je odselil na Hrvaško, tako da je v Sloveniji ostal le Jože.

Družinsko srečanje

Johnu dedek Jacob ni nikoli povedal, da je imel sestro Angelo, Lizino

babico. Ko je John na spletni strani rodoslovnega podjetja Ancestry.com objavil sporočilo sorodnikom s podatki o družini, je bilo poslano Lizinemu bratrancu in ona je kasneje po več zapletih z Johnom navezala stik preko Facebooka. Nekaj časa sta sodelovala po elektronski pošti; spoznala sta se šele, ko jo je John leta 2017 obiskal v Minnesoti.

Tudi s slovenskimi sorodniki sta si nekaj časa dopisovala po elektronski pošti. Andrej Jakob je z njim delil družinsko drevo; nato je bil glavna kontaktna oseba Boštjan, ki je Lizette in Johnu povedal, da sta se v Ameriko izselila še dva brata njunega pradedka Jakoba in po mesecih sta našla tudi njuni družini. Julija 2018 so imeli virtualno družinsko srečanje, ki je vključevalo člane vseh štirih družin Sterle (glede na pradedke), treh iz Amerike in ene iz Slovenije. Leta 2019 pa je Boštjan Sterle s pomočjo Benjamina Jakoba družinsko srečanje z njima v Sloveniji organiziral »v živo«. Za Liz sta bila še posebej pomembna snidenje z Gabrijelo Jakob in ogled Sterletove hiše, kjer je živela babica Angela. Sama je ni nikoli spoznala, ker je prezgodaj umrla, vesela pa je bila, da se nekdo spomni njenih pisem. Povedala sta, da je bil obisk Slovenije takrat za njiju precej naporen, saj so jima slovenski sorodniki v zelo kratkem času razkazali številne najlepše znamenitosti domovine njunih prednikov (Bled, Lipica, Piran, Postojnska jama ...).

Letošnje srečanje se je začelo sicer žalostno, saj sta se udeležila Gabrijelinega pogreba, zato je Liz skrajšala dopust v Salzburgu, kamor je dopotovala iz Münchna. Naslednje dni nameravajo preživeti bolj prijetno in sproščujoče v krogu sorodnikov. Slovenijo, kjer bosta ostala teden dni, oba občudujeta. Tudi na Gradežu se izjemno dobro po-

čitita; pohvalila sta Boštjana Sterleta in Benjamina Jakoba, ki sta njuna »taksista«. Navdušena sta bila nad pohodom in glavno prireditvijo ter tudi nad povezanostjo vaščanov, nad njihovo predanostjo in prizadevnostjo pri organizaciji dogodkov v društvu, katerega poslanstvo dobro razumeta.

Lizette je povedala, da je obiskala tudi potomce oziroma sorodnike družine Škulj na Kaplanovem, od katerih je dobila koristne podatke za družinsko drevo. Od tam izvira njen dedek John Skull (Janez Škulj; v družinskem drevesu se pojavljajo še priimki Skulj, Skul in Škul), ki se je kot njena babica Angela (njegova žena) odselil v Ameriko. Tudi na Kaplanovem so jo zelo gostoljubno sprejeli. Družino Zadnik (Anton Zadnik se je priženil v to družino) je našla preko Facebooka. Kot zanimivost je še omenila, da je rodoslovec Peter Hawlina, ki je izdeloval družinsko drevo, povedal, da je v sorodu z njegovo ženo. Še en dokaz, kako je svet majhen!

iz Slovenije se je Liz vrnila domov, John pa je odpotoval še na Madžarsko, saj je Johnova mati na pol Madžarka. Na zabavi, ki so mu jo tam priredili za rojstni dan, je predvajal video o madžarski družinski zgodovini. Nekaj podobnega namerava narediti še o slovenski družinski zgodovini. Obiskal je tudi madžarske bratrance na Slovaškem. V času te objave sta se že oba vrnila v Ameriko.

Še o Lizette in Johnu

Lizette je upokojena citotehnologinja; delala je v laboratoriju za odkrivanje raka. Ima sina, ki je leta 2019 z njo pripotoval v Slovenijo.

Že od otroštva je povezana s slovensko skupnostjo v Minnesoti. Ker se je njen dedek rodil v Sloveniji, lahko zahteva tudi slovensko državljanstvo, za

katerega je že vložila dokumentacijo. Z očetom je pela slovenske ljudske pesmi v skupini, ki jo je ustanovil njen bratranec (Jaz, pa ti, pa židana marena, Gremo na Štajersko idr.). Uči se slovenskega jezika, ki ga ocenjuje kot zelo zahtevnega. V Minnesoti je namreč delala slovenska zobozdravnica in tam organizirala tečaj; ker se je vrnila v Slovenijo, sedaj učenje nadaljujejo po Zoomu.

Liz je povedala, da je večino podatkov dobila v župniščih, saj v državnih evidencah nista bila zapisana niti smrt babice Angele niti rojstvo Angelinega brata Jacoba. Med pogovorom in dopisovanjem je večkrat poudarila, kako je hvaležna, da lahko hodi po domovih, kjer so hodili (in živeli) njeni predniki.

John se je upokojil kot analitik računalniških sistemov; specializiran je bil predvsem za razvoj in testiranje programske opreme. Svoje družine si ni ustvaril. Z raziskovanjem in izdelovanjem družinskega drevesa je imel več težav kot Lizette, saj je bil njegov oče zaposlen v vojski in

so se večkrat selili. Mnogi uradni podatki so bili izgubljeni; z Liz sta si pomagala celo s preiskavo DNK. Povedal je še, da v Teksasu ni slovenske skupnosti.

Moj zet, ki je sodeloval v intervju, ju je na koncu za šalo vprašal, kdo je trenutno najbolj znan Slovenec. V en glas sta odgovorila, da je to seveda Luka Dončić.

Lizette in John sta bila zelo simpatična in prijetna sogovornika; v izredno veselje mi je bilo, da sem ju spoznala. Neprecenljivo je, da sta tako podrobno raziskala svoje korenine in da sta navezala in ohranjata stike s slovenskimi sorodniki. Zame je bila analiza vseh teh njihovih družinskih vezi kar zahtevna in upam, da sem jih pravilno razvozlala.

Naj prispevek končam, kot sem ga začela. Strletovo kozolec je zaslužen, da so se daljni sorodniki našli. Pa naj še kdo reče, da ohranjanje dediščine ni pomembno!

Upokojski kotiček Vesela in pisana jesen

Helena Grebenc Gruden | foto: Martin Gruden

Tudi mi smo veseli in pisani jesenčki. Samo barva v naših laseh je bolj sivih odtenkov. Pa nič hudega. Počitnice so mimo; lenarjenja je konec. Z novim zagonom smo se veselili septembra, novega semestra, pričetka šolskega leta in ponovnih aktivnosti.

Že kar tradicionalno smo na začetku meseca pospremili naše malčke prvič v šolo. Na prehodu za pešce sredi Velikih Lašč so Ela, Franja, Franci in Joško skupaj s Policijo Ribnica čuvali otroke pred prehitrimi vozniki. Tako je vse potekalo po predpisih in ker se moč roke pravice z odbojnimi jopiči vedno izkaže za avtoriteto, ni bilo nobenih problemov. Pohvaliti pa je potrebno naši »nadomestni policistki«, ki sta z veseljem sodelovali s Policijo.

Jeseni se prične tudi druženje naših pridnih članic iz **skupine Nitke** s kvačkami, pletilkami in veliko preje v rokah. Hitele bodo, da nas bodo na razstavi ročnih del ponovno presenetile z novimi, lepimi izdelki.

Sekcija **Balinarji** se je tudi poleti večkrat srečevala na balinišču Pri Škrabcu v Robu. Ne vem, ali so pridno trenirali; vseeno so uspeli sestaviti dve

dvojici za občinsko prvenstvo in prinesli pokal za tretje mesto. Čestitke vsem, ki ste tekmovali, ker vem, kako težko se je pripraviti za kakršno koli aktivnost. Ekipa podobno kot celotno društvo potrebuje nove, mlajše člane, z manj zdravstvenimi težavami.

Vrata vsem občanom je odprla tudi **Demenci prijazna točka** s svetovanji in ponovno ste vabljeni v družabno delavnico Za spomin. V okviru tega programa smo tudi letos 21. septembra na sončen Dan demence šli na Sprehod za spomin po Velikih Laščah. Čeprav so nekateri »pozabili« priti, nas je bilo dovolj za pravo »četico«.

Za zabaven in **kulturni** septembrski vložek smo bili ob koncu meseca na koncertu citrarke Tanje Zajc Zupan, ki nam je s svojimi gosti in ob simfoničnemu orkestru RTV Ljubljana pričarala sijajen večer v Cankarjevem domu.

In tako je že oktober, ko se začne kar nekaj permanentnih dogajanj. Za **zdravje** smo ponovno poskrbeli s telovadbo, ki bo potekala do konca maja

naslednje leto. Vodila jo bo fizioterapevtka Tatjana. Na žalost je vaditeljica Alenka zapustila Velike Lašče. Zato imamo to sezono vadbo samo enkrat na teden in upam, da nam covid-19 ne bo preprečil druženja malo večje skupine.

Na področje zdravja sodi tudi kontrola in meritve osteoporoze v društveni sobi, ki smo jo izvedli sredi meseca.

Med večje dogodke našega društva uvrščamo že tradicionalno oktobrsko **Srečanje jubilarov**. Za dan starostnikov povabimo na kosilo tiste članice in člane, ki so ali bodo v tekočem letu prestopili prag 8., 9. in 11. desetletja. Letos je bilo na seznamu kar 19 jubilarov, od tega sedem devetdesetletnikov in stodesetletna Julka Zakrajšek. Seveda nekateri niso bili prisotni, ampak vsem želimo: »Vse dobro, boljše, najboljše, veliko življenjske energije in zdravja!« Spoštovanja vredna sta predvsem njihova pripadnost in dolgoletno sodelovanje v društvu. Za vzgled so nam in naučimo se kaj od njih.

6. državna razstava in ocenjevanje kruha iz krušne peči

Društvo podeželskih žena Velike Lašče v sodelovanju z Zvezo kmetov Slovenije in Občino Velike Lašče pripravlja 6. državno ocenjevanje in razstavo kruha iz krušne peči, ki bosta potekala 1. in 2. decembra 2022 v Robu.

Na razstavi in ocenjevanju sodelujejo kruhi, hlebci iz 1 kg moke, pečeni v krušni peči, ki bodo razvrščeni v tri kategorije: A – pšenični kruh, B – mešani kruh in C – kruh posebnih sort. Ocenjevalna strokovna komisija bo ocenjevala zunanji videz, okus sredice ter okus in videz spodnje in zgornje skorje kruhov. Glede na dosežene točke bodo kruhi prejeli zlata, bronasta ali srebrna priznanja.

Kruhe za razstavo in ocenjevanje je treba prijaviti najkasneje do srede, 30. novembra 2022 na telefon 031-816-021 (Zdenka Škrabec) ali na telefon 041-889-794 (Magdalena Peterlin) ali po e-pošti na naslov dpz.velikelasce@gmail.com. Dostava kruhov je v Okrepčevalnici Škrabec v Robu v četrtek, 1. decembra 2022, od 12. do 15. ure.

Razstava kruhov bo v Domu krajanov v Robu v petek, 2. decembra 2022, od 9. do 17. ure, ko bo ob kulturnem programu še razglasitev rezultatov ocenjevanja s podelitvijo priznanj in nagrad.

Na Trubarjevi konjenici tudi vprežni vozovi iz Velikih Lašč

Dragica Heric

Drugo septembrsko soboto so se v jutranjih urah na ranču Ustav konje, po domače na kmetiji Pr' Dolinarju na Medvedici pri Št. Juriju, začeli zbirati vpreženi vozovi, ki so se udeležili 28 kilometrov dolge poti tokratne Trubarjeve konjenice. Konjenice so se udeležili tudi člani Konjerejskega društva Velike Lašče, in sicer z zapravljivčkom in dvema vozovoma oziroma maratonkami.

Na povabilo Konjenskega kluba (KK) Grosuplje se je na kmetiji Jerneja Čibašek zbralo 13 vpreg z različnimi vozovi; pravijo jim maratonke ali vagonete in enim zapravljivčkom; kasneje se jim je na poti pridružil še en zapravljivček. Prišli so rejci in ljubitelji konj z vozovi iz Višnje Gore, Raduhove vasi, Sostrega, Grosuplja in okolice ter tudi iz Velikih Lašč. Vagoneta je večji transportni voz, na katerem se lahko pelje osem oseb, medtem ko je bila maratonka v preteklosti namenjena za tekmovanje konj v spretnostni vožnji in je za štiri ali šest oseb. Oba vozova vlečeta dva ali štiri vpreženi konji, to so predvsem delovni, močnejši hladnokrvni konji, kot so haflinger, posavec ali slovenski hladnokrvni konji ter križanci.

Konjenica z vozovi ter dvema jaháčema na koncu je na pot iz Medvedice krenila proti Podgorici, čez Bičje in nato po zahodnem robu Grosuplja, mimo Spodnje Slivnice, čez Velike Lipljene do Županove jame in čez Št. Jurij nazaj na Medvedico. 28 kilometrov dolga pot je z dvema postojankama minila zelo hit-

ro, saj so tako vozniki kot vsi drugi, ki so sedeli na vozovih, uživali v vožnji in občudovali naravno grosupeljskih dolinic in rahlih gričev kraškega sveta. Polovico trase je potekalo po makadamu, tretjina skozi gozd, po hribu navzgor in navzdol v višinski razliki približno 150 metrov, skratka pot je bila razgibana in zanimiva. Glavna postojanka je bila pri lovskem domu LD Taborska jama na Rožniku, kjer so se z jedačo in pijačo okrepili tako konji kot vozniki in drugi sodelujoči na konjenici ter pot zaključili ponovno na Medvedici na kmetiji Pr' Dolinarju.

Kot je povedal predsednik KK Grosuplje Lojze Potočnik, društvo danes šteje približno 40 članov (skupaj okrog 60 konj), ne le iz občine Grosuplje pač pa tudi iz sosednjih občin. Trubarjevo konjenico so ustanovili leta 1999 z namenom, da jezdijo po poteh, ki jih je v svojem življenju na konju prejahal Primož Trubar. Prvo leto Trubarjeve konjenice so šli v okolico Turjaka, Rašice in v dobrepoljsko dolino, drugo leto na Reko, tretje leto v Salzburg, četrto v Trst,

peto preko kočevskega pragozda v Šentjerneji na Dolenjskem, kamor je Trubar pobegnil pred preganjanjem. Leto 2006 je bilo jubilejno leto, 50-letnica KK Grosuplje, ki so ga proslavili z dvodnevni pohod po mejah občine. V zadnjih letih v okviru Trubarjeve konjenice izvedejo enodnevno jahanje po lokalnih gozdovih in poteh. Kot vedno na pohod povabijo ljubitelje konj in člane sosednjih konjenskih društev, s katerimi sodelujejo na najrazličnejših dogodkih in jahalnih dnevih. KK Grosuplje sodeluje tudi s Konjerejskim društvom (KK) Velike Lašče in tokratne konjenice so se s konjsko vprego udeležili Peter Indihar in Rok Tomšič z zapravljivčkom, Rajko Zadnik in njegov sin Jaka z vozom oziroma maratonko ter Ivan Rupar z maratonko, na kateri sta se peljala tudi predsednik KK Grosuplje Lojze Potočnik in predsednik Društva prijateljev konj Višnje Gore Peter Zajc.

Kostanjev pohod

Urša Perič

Ponovno je prišel mesec oktober in z njim pričakovano kostanjev pohod. Na Turjaku smo se zbrali v nedeljo 9. 10. 2022. Pohoda se je udeležilo 27 pohodnikov. Odpravili smo se v smeri Malega Osolnika.

Za prvi postanek smo izbrali Smrečje pri Turjaku, kjer nam je g. Janez Lukančič, ki je bil hkrati tudi vodič, povedal nekaj o dogodkih med 2. svetovno vojno in o namenu postavitve spomenika oziroma obeležja.

Pot smo nato nadaljevali proti Malemu Osolniku, kjer stoji cerkev Svetega Jakoba in naprej proti Velikemu Osolniku, kjer nam je g. Milan Tekavec predstavil zgodovino vaškega vodnjaka in cerkve Svetega Lovrenca.

G. Lukančič nas je nato peljal v smeri Škamevca, kjer nas je pričakal g. Milan Podlogar z zanimivo zgodbo o vaškem koritu. Naslednji dogovorjen postanek je bil pri domačiji Centa; tam nas je pričakala odlična pogostitev gospe Majde Centa, ki nam je postregla z domačimi

dobrotami in glede na jesensko vreme zelo zaželeno žganico.

Iz Škamevca smo se spustili v dolino, nato pa smo se spopadli le še z najzahtevnejšim delom pohoda.

Dvig po gozdni cesti do Turjaškega gradu in po cesti nazaj do parkirišča na Turjaku, kjer so nas z odličnim pečenim

kostanjem in domačim jabolčnim sokom pogostili Dejan Purkat, Edin Poglarjen, Franci Vrh in Igor Perič.

Zahvala gre vsem sodelujočim, tako delovno aktivnim članom TDT, ki so izvedbo izpeljali nad pričakovanji, kot tudi udeležencem pohoda in ne nazadnje predsednici TDT, gospe Danijeli Gruden, ki je pohod organizirala in dogovorila ogleda ter pogostitev na njegovi poti, a se ga žal zaradi bolezni ni udeležila. Glede na njen brezhiben načrt smo ga ostali člani izpeljali odlično.

Zelena alkimija za samozdravljenje

Spagirija-starodavna egipčanska praksa za telesno in duševno zdravje človeka

12. november 2022, ob 18 uri, Dom krajanov, Turjak
predavateljica: Tjaša Korelc

(TD Turjak)

4 leta na Vegovi 4

pripravil | foto: Ana Pia Debeljak

Na prvi šolski dan v septembru 2018 so se osnovnošolci Jakob Lunder, Dreje Gruden in Maj Kikelj prelevili v fazane.

Ob vstopu v prvi letnik elektrotehniške-računalniške strokovne šole so si postavili cilj: »Ne bomo korakali ena, dve, ena, dve; naša najnižja ocena bo tri, pa še te se bomo izogibali. Laščani bomo za vzor v razredu!« (Naj se to uresniči, sem zapisala takrat.)

Ulica se imenuje po Juriju Vegi, genialnem slovenskem matematiku, članu štirih evropskih znanstvenih akademij. Šola na Vegovi je ponos Ljubljane tako po arhitekturni lepoti stavbe kot tudi po svojih izobraževalnih vsebinah.

Številne generacije dijakov so uspešno zaključile šolanje in prav njihovi uspehi in dosežki so uspehi Vegove. S sodobnimi metodami in vsebinami je dijakom omogočeno vključevanje v mednarodne projekte.

Vizija in vodilo Vegove je postati najboljša šola za elektrotehniško in računalniško izobraževanje. Vegova je sinonim za kakovostno izobraževalno ustanovo. Leta na šoli so potrditev, da s pogumom zmoreš stopiti v življenje. Slediti je potrebno hitremu napredku. »Vsak izmed nas je nekaj posebnega; ne bojte si zastaviti visokih ciljev in stopiti iz povprečja.« »Dovolite si delati napake, saj je vsaka izkušnja priložnost za to, da postanemo boljši.«

Tokrat smo se iz Podmornice na Miklošičevi preselili na kopno. V soboto popoldne smo ob kavi in Cockti na Trubarjevini na Rašici premlevali dogodke štirih let na Vegovi 4. Najprej pa smo se pogovorili o Primožu Trubarju, utemeljitelju knjižne slovenščine in buditelju slovenske narodne samozavesti in enotnosti. Jezik je bil in ostal najpomembnejši povezovalac ljudi. Trubarjeva revolucionarna misel je bila, da božja

beseda najlepše zveni v materinem jeziku. Trubarjeva domačija, je bila odprta v septembru 1986. Največji pobudnik obnove je bil Jože Javoršek. Obnovljena dela je vodila skupina zanesenjakov; njeno jedro so sestavljali domačini Bogomir Samsa, Janez Gruden, Anton Klinc, France Rigler in Anton Žagar.

V gostinskem lokalu je bilo preglasno. Preselili smo se v galerijo in si najprej ogledali razstavljena likovna dela in jih pokomentirali. Maj in Jakob pa sta se razgovorila. »Dijaška leta so bila prijetna, polna dogodivščin, delovna, za nekatere pa tudi dolgočasna. Zahtevnejši predmeti so bili slovenščina, matematika, fizika in strokovni predmeti. Vsako leto je bil drug profesor, ki je posameznemu dijaku zagrenil življenje. Na splošno pa so odnosi med profesorji in dijaki super. Dober profesor se trudi vzpostaviti zanimanje dijaka za predmet in ga ne zatolče s slabo oceno, včasih je dvojka boljša od petice. Čas na Vegovi je zabaven, če odštejemo učenje. Vsak dan je bil zanimiv; presenetili so nas tudi predmeti, ki jih nismo marali. V zadnjem letniku je bilo sploh najboljše; ponavljali smo snov in se pripravljali na maturo. Korakali ena, dve niti nismo, nekajkrat pa nas je le zaneslo. Časi covida-19 so bili za nas v redu. Pravi luksuz. Iz postelje za računalnik in smo bili pri pouku. Prihranili smo si tri ure vožnje; vse naloge smo lahko opravili v tem času. Zelo dobro smo se razumeli z razrednikom Lazarevičem. Preko spleta smo mu kupili 0,465 m² zemljišča na posestvu Hougun, ki je del grofije Cumbria v Angliji. S tem si je profesor Aleksander Lazarevič pridobil pravno lastninsko listino in naziv lord.«

»Izobraževali smo se za smer vzdrževanja računalniškega omrežja in za skrbnike informacijskih sistemov kot internetni ponudniki. Ne bi radi preživeli večino časa za računalniškimi zasloni v pisarni; zanima nas tudi delo z ljudmi.«

Kako so se uresničile napovedi o trojkah in še boljših ocenah ter vzoru Laščanov? Enkratno! Izmed 26 dijakov so bili trije odličnjaki, med temi dva iz slovenskih Aten, Jakob in Maj; Drejc se je izkazal s prav dobrim uspehom.

Odrežali so se tudi na zrelostnem izpitu; Jakob in Maj sta postala srebrna maturanta; pridružila sta se jima še dva sošolca. (Čestitam in še tako naprej.)

Ravnatelj Vegove Aleksandar Lazarevič je v uvodnih besedah nagovora ob maturi dejal: »Nedavno me je ob razmišljanju o lastnih novih izzivih najbolj nagovorila Rooseveltova misel: »Verjemi, da zmoreš, in si že na pol poti do cilja!« »Četudi se vam zdaj na široko odpirajo nova vrata, vam težkih vrat Vegove ne želimo nikoli povsem zapreti.«

Izdana je knjiga Maturanti – generacija 2018-2022. Aleksandar Lazarević je zapisal: »Prebiranje te knjige v času, ko vaši obrazi ne bodo tako gladki in lasje tako gosti, naj privabi prijetne spomine in nasmeh na obraz ter hkrati ponos, da ste bili del Vegove. Ker Vegova ni kar tako.«

Vegovci so ponosni, samozavestni, samostojni, odločni in uspešni.

Preko Erasmosa, delovne prakse za dijake poklicnega izobraževanja, je bilo v avgustu za 14 dni iz Vegove napotenih 6 dijakov v Litvo, med njimi tudi velikolaška trojka. V glavnem mestu Vilni, v Robotikos Mokykla, šoli robotike, so 6 ur dnevno pod vodstvom študenta opravljali praktična dela: videomontaže, 3D modeliranje, urejanje spletne strani. En dan je bil namenjen kulturi, ogledu otoškega vodnega gradu Trakai. Je obnovljen in predstavlja večinoma novejšo zgodovino. Vsako popoldne so spoznavali utrip življenja v mestu.

Litva je ena od baltskih držav. Šteje 2,8 milijona prebivalcev. Uradni jezik je litovščina; drugi jezik je latvijsko; znanje angleščine je slabše. Litva ima napredno gospodarstvo, visok življenjski standard, nizke življenjske stroške. Podobno kot v Sloveniji nemški avtomobili izražajo status prebivalcev. Lepa izkušnja pred oktobrom.

Fantje so postali bruci, študentje prvega letnika Fakultete za računalništvo in informatiko. Ob tem se spomnim avtobiografske Finžgarjeve povesti Študent naj bo.

V letošnjem letu smo na uspehe PGD Rob na gasilskih tekmovanjih zelo ponosni

PGD Rob

V članski disciplini smo uspeli sestaviti 2 ekipe, člani A in člani B, pri pionirjih pa so naše društvo zastopala dekleta in fantje. Naslednje leto se nadejamo tudi ženske desetine, kjer smo že in verjamemo, da bomo tudi naprej dosegali vidnejše uspehe.

Na gasilskem tekmovanju gasilskih zvez Velike Lašče, Ig in Škofljica so člani A znotraj naše gasilske zveze dosegli odlično 2. mesto člani B pa odlično 3. mesto.

Člani A in člani B s pokali

Na prvem tekmovanju v Vrbljenah so bili fantje uvrščeni na spodbudno peto mesto, punce pa na drugo mesto, ki jih je vodilo naprej na regijsko tekmovanje, kjer so dekleta zasedla odlično 7. mesto. Dosežen rezultat pionirk je bil tudi najboljši rezultat katekole ekipe iz Velikolaške gasilske zveze.

Za konec naj omenim še, da na novo urejeno igrišče v Robu, zelo koristi tudi gasilec pri pripravah na tekmovanje, saj so lahko hkrati trenirale prav vse 4 ekipe, za ogrevanje so otroci igrali med dvema ognjema po treningu pa košarko in nogomet.

Pionirke z medaljami

Člani A so se uvrstili tudi na regijsko tekmovanje, kjer so dosegli 8. čas tekmovanja, se je pa zaradi strogega sodniškega očesa in zatorej nekaj več kazenskim točkam ekipa uvrstila na skupno 14. mesto.

Da na mladih svet stoji, se v PGD Rob še kako zavedamo, zato velja iskrena zahvala inštruktorjem Jožetu Tekavcu, Mateji Kastelic in Katarini Keržišnik za veliko vložnega truda in podporo pionirjem in pionirkam pri treningih.

Pionirke

Pionirke in pionirji

intervju: Magda Lukančič – nagrajenka
Društva Šola zdravja za leto 2021 iz skupine Turjak (70)

»Z malimi sredstvi do večje gibljivosti in dobrega počutja«

Danica Cvetko

Magda Lukančič je kot vodja skupine Šole zdravja na Turjaku letos za svoje delo prejela priznanje Društva šola zdravja. Med razlogi za priznanje so predlagatelji navajali, da je Magda ljudem vzor pri skrbi za svoje telo in zdrav način življenja, da je članom navdih, da njena neizmerna življenjska energija in optimizem prevevata vse člane skupine, da je neutrudna pri iskanju novih članov in možnosti ustanovitve novih skupin, da ima odlične organizacijske sposobnosti ter smisel za humor, in še bi lahko naštevali.

Pa poglejmo, kaj nam je naša sokranjanka povedala o telovadbi 1000 gibov, ki se na Turjaku vsako jutro ob 7.30 izvaja na prostem, in o svojem delu v skupini.

Kaj te je spodbudilo, da si začela z izvajanjem vaj 1000 gibov?

Na okenski polici knjižnice v Velikih Laščah sem nekoč zagledala gradivo, ki me je pritegnilo, zato sem ga vzela. Ko sem ga kasneje doma pregledala, sem vedela, da je ta stvar zame. Kmalu za tem mi je sestra povedala, da to telo-

vadbo vsako jutro izvajajo v Želimpljah, nekaj več kot 10 km od mojega doma. Že naslednji dan sva šli skupaj pogledat, za kaj gre, in takoj sem se začela udeleževati telovadbe.

Kako je potekala ustanovitev skupine na Turjaku in pridobivanje njenih članov?

Gospa Marija Miklič, ki vodi skupino v Želimpljah, me je kmalu po moji pridružitvi začela nagovarjati, naj ustanovim skupino na Turjaku. Menila je, da mi lahko zupa in ni podvomila v mojo sposobnost,

da bi vodila skupino. Želja, da bi imeli skupino na Turjaku, je v meni tlela kar dolgo. V Ljubljani sem se dvakrat udeležila usposabljanja za pravilno izvajanje vaj »1000 gibov«, nato pa sem se na hitro odločila, da o svoji nameri glede ustanovitve skupine obvestim podobno misleče v svoji okolici. Moje nagovarjanje ljudi je obrodilo sadove in 14. oktobra 2019 smo na Turjaku prvič začeli z vajami »1000 gibov«. Vsi smo bili navdušeni. Kmalu se je izkazalo, da bi radi imeli skupino tudi v 6 km oddaljenih Velikih Laščah. Že po enem mesecu sem zainteresiranim za te

vaje v Laščah nekajkrat pokazala vaje in nova skupina Velike Lašče, katere vodnje je prevzela Danica Cvetko, je bila ustanovljena že v drugi polovici novembra 2019. Leto pozneje, po raznih omejitvenih ukrepih zaradi covid-19, je Danica Cvetko ustanovila še skupino na Rašici, tako da imamo v naši majhni občini kar tri skupine. Kasneje sem sama pomagala ustanoviti še skupino v Dolenji vasi pri Ribnici, ki jo uspešno vodi Breda Lovšin.

Na kakšen način si usvojila pravilno izvajanje vaj in njihov vrstni red?

V največjo pomoč mi je bilo usposabljanje, ki ga je izvajal strokovni sodelavec Društva Šola zdravja Andraž Purger, profesor športne vzgoje. Kasneje pa seveda ni šlo brez priročnika avtorja teh vaj dr. Nikolaja Grishina. Največjo težavo mi je predstavljala trema, ki pa sem se je sčasoma rešila tako, da sem si v možga-

ne vtisnila misel, da od telovadbe največ pridobi tisti, ki jo vodi.

Kako doživljaš jutranjo vadbo in druženje s sovadečimi?

Jutranja vadba mi predstavlja način življenja, druženje pa sprostitiv, ki traja cel dan. Ko se po vadbi peljem domov s kolesom, sem polna življenja in energije. Ljudje res ne vedo, kaj zamujajo, ko ne vadijo in se ne družijo, še posebej v teh časih, ko smo se morali odpovedati raznim drugim oblikam socialnih stikov. Kaj bi lahko izpostavila kot najbolj pomembno in kaj te pri vodenju teh vaj oz. skupine najbolj navdihuje in izpolnjuje? V prvi vrsti je pomembna skrb zase in za svoje zdravje, takoj za tem pa socialni stiki, ki pripomorejo k psihični stabilnosti in duševnemu zdravju. V čast in veselje mi je tudi, da sem prostovoljka; navdihuje me to, da lahko z malimi sredstvi pridemo do večje gibljivosti in dobrega psihičnega počutja.

Kaj bi svetovala ljudem v tretjem življenjskem obdobju?

Da poskrbijo zase, za svoje zdravje in gibljivost, da bodo tako lahko še v visoki starosti ohranili samostojnost in skrbeli sami zase.

S katero misijo bi zaključila najin pogovor in kakšen je tvoj pogled za naprej?

Velikokrat premišlujem o besedah Steva Jobsa, ki govorijo o 6 zdravnikih, ki bi jih morali ljudje v tretjem življenjskem obdobju vedno imeti ob sebi. To so: sončna svetloba, počitek, telesna aktivnost, zdrava hrana, prijatelji in samozavest. Moja želja je, da bi s skupnimi naporami na razdalji od Škofljice do Kočevja ustanovili čim večje število skupin Šole zdravja za izvajanje vaj 1000 gibov.

Upajmo, da se Magdina želja čim prej uresniči.

MEGADOM
URESNICI IDEJE CENEJE!

Enostaven nakup na obroke z LEANPAY!

Vse za ogrevanje.

MEGADOM PODSKRAJNIK • Podskrajnik 102, Cerknica • 01/705 0 705
MEGADOM RIBNICA • Ob železnici 4, Ribnica • 01/835 1 640

www.megadom.si

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL:01/7881 366

STEKLARSTVO

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče začenja novo študijsko leto 2022/2023

Danica Cvetko

V sredo, 12. oktobra 2022, je na Trubarjevi domačiji potekalo tradicionalno uvodno srečanje, namenjeno tako članom UTŽO kot tudi novim interesentom pred začetkom novega študijskega leta. Na srečanju so mentorji predstavili vsak svoj krožek, njegovo vsebino in način dela s slušatelji. Na koncu so sledili vpisi ter prijetno druženje ob majhni pogostitvi.

Dogovorjeno je bilo, da bodo v novem študijskem letu potekali naslednji krožki:

- **Naš kraj včeraj, danes, jutri**, ki ga vodi mag. Barbara Pečnik; krožek se bo večinoma izvajal v čitalnici Trubarjeve domačije na Rašici vsakih 14 dni z začetkom 7. novembra ob 16. uri. Po dogovoru bodo organizirani tudi obiski raznih razstav in/ali muzejev ter drugih zanimivosti.
- **Proučevanje religij in posameznih religijskih sklopov**. Krožek z zanimivo vsebino, ki odgovarja na mnoga vprašanja, ki si jih zastavlja posameznik, se je na novo začel konec marca letos; vodi ga dr. Matija Nared. Potekal bo ob torkih ob 10 h v klubski sobi Levstikovega doma v Velikih Laščah; prvo srečanje bo 8. novembra.
- **Literarno skupino** vodi mag. Ana Porenta. Praviloma se sestaja enkrat mesečno ob četrtnih v klubski sobi

Levstikovega doma ter dodatno ob raznih zunanjih literarnih dogodkih. Prvo srečanje je bilo 13. oktobra, naslednje srečanje pa bo 24. novembra ob 17 h.

- **Pogovori z zdravnico**: ta debatni krožek, na katerem slušatelji z mentorico Darinko Grmek Štrukelj obdelujejo aktualne teme, ki zanimajo ljudi, tudi potekajo enkrat do dvakrat na mesec ob četrtnih ob 17 h v klubski sobi Levstikovega doma. Prvo srečanje je bilo 20. oktobra, naslednje bo 10. novembra.
- **Računalniški krožek** se dogaja ob četrtnih ob 10 h v klubski sobi Levstikovega doma; vodi ga Leon Zobec iz Ribnice. Delo poteka v majhni skupini na osebnih računalnikih, tablicah in/ali pametnih telefonih; mentor se glede podajanja posameznih znanj s tega področja prilagaja željam in potrebam slušateljev. Krožek začne z delom 10. novembra.

- **Urjenje spomina in kognitivnih sposobnosti** je nov krožek, za katerega velja veliko zanimanje, saj je t. i. umovadba še posebej pomembna v tretjem življenjskem obdobju, če želimo ohraniti ali izboljšati svoje umske sposobnosti in spomin. Krožek bo potekal v klubski sobi Levstikovega doma ob sredah ob 10 h; vodil ga bo Matjaž Nosan iz Ribnice. Začetek je 9. novembra.
 - **Čebelarški krožek** že tradicionalno poteka vsak prvi petek v mesecu ob 17 h v klubski sobi Levstikovega doma; vodi ga Brane Borštnik.
 - Na novo bomo začeli tudi s **tarokom** (prvenstveno za ženske, ni pa nujno). Krožek bo vodil Matjaž Nosan; dogajal se bo ob torkih ob 18 h v prostorih Trubarjeve domačije na Rašici. Prvo srečanje bo 8. novembra.
 - Dogovor o delu likovne skupine bo sprejet naknadno, ker so nekatera vprašanja zaenkrat še odprta.
- Če ste med prebiranjem programa našli kaj zase in bi se radi prijavi ali pa bi radi o posameznem programu izvedeli kaj več, lahko pokličete na tel. 041-380-036 in z veseljem vam bomo na razpolago za dodatna pojasnila. Seveda lahko pridete direktno na krožek, ki vas zanima, in se sami prepričate, ali je to za vas. Upam, da se vas čim več odloči, da se pridružite kateri od skupin (ali več skupinam). Zagotavljam vam, da vam ne bo žal.

Jesenski del balinanja v letu 2022 Občinsko prvenstvo dvojic

BK Rob, Janez Škrabec

23. 9. 2022 smo se zbrali na balinišču v Robu, da odigramo turnir za občinskega prvaka v dvojicah. Udeležilo se ga je pet ekip iz občine Velike Lašče. Po vseh odigranih igrah so si mesta in pokale razdelile dvojice:

- **prvo mesto: Jože Zalar in Anton Rupar**
 - **drugo mesto: Toni Intihar in Janez Škrabec**
 - **tretje mesto: Jože Levstik in Jože Levstek (DU Velike Lašče)**
- Najboljši izbijalec in bližajc je Anton Rupar, Podhojni Hrib.**

Zahvaljujem se vsem tekmovalcem za udeležbo in Občini Velike Lašče za podporo.

Prehodni pokal Občine Velike Lašče

Balinarski turnir za prehodni pokal Občine Velike Lašče so odigrali na balinišču v Robu, dne 8. 10. 2022. Nastopile so štiri ekipe: Ivančna Gorica, Škofljica, Gradišče in Rob.

Prehodni pokal Občine Velike Lašče je v letošnjem letu osvojilo BK Gradišče.

1. mesto: BK Gradišče
2. mesto: BK Rob
3. mesto: BK Ivančna Gorica

Medobčinska liga

V letošnji sezoni smo odigrali celotno medobčinsko ligo in dosegli 5. mesto.

BK Rob vabi vse, ki jih zanima balinanje (morda jih sprošča ali rekreira), naj pridejo vsako sredo dopoldan z društvom upokojencev Velike Lašče ali ob torkih in petkih ob 18. uri.

BODY FIT IN JOGA

Vabimo vas na Body fit vadbo in vadbo joga, ki bosta potekali **ob četrtek ob 18. uri** (body fit) in **ob četrtek ob 19 uri** (joga) v družbenem domu na Turjaku. S seboj imejte blazino in stekleničko vode.

Kontaktna oseba:
Klavdija 040-810-527

Kaj je Body fit vadba?

- Body fit vadba je namenjena vsem, ki želijo ob motivacijski glasbi in dobri družbi priti do rezultatov,
- skozi intervalni trening izboljšati srčno-žilni sistem,
- s krepilnimi vajami za zadnjico in trup poskrbeti za lepo postavo in držo,
- spoznati nove vaje, ki jih lahko pridno izvajate tudi na dopustu, zaradi progresivnega načina treniranja napredovati z vsakim novim treningom.

Joga: Program vsebuje elemente programa joga za začetnike. Namenjen je tudi tistim, ki že poznajo osnove joga in si želijo več izzivov za svoje fizično telo. Osredotočali se bomo na razvijanje moči in fleksibilnosti v vseh osnovnih položajih. Poleg tega boste spoznali tudi dihalne in sprostitvene tehnike ter osnove meditacije.

Adl o tem in onem

Pripravljala Jože Starič

O najljubših jedeh

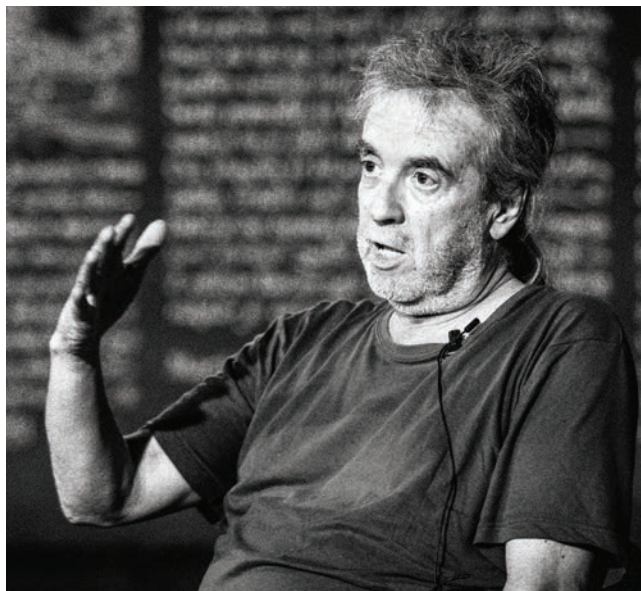
Vedno sem imel rad svinjino, koline, hrano, za-beljeno z ocvirki. Pri hrani prvenstveno ne gledam na to, ali je zdrava ali ne, temveč ali je okusna. Pomembno mi je, da me nasiti in mi da energijo. Rad pojem tradicionalno nedeljsko kosilo: govejo juho z rezanci ali z ribano kašo, govedino iz juhe, pražen krompir, pripravljen na ocvirkih, in solato. Tudi hrano z žara obožujem; balkanska kuhinja je super. Rad jem tradicionalno, klasično slovensko hrano, ne maram pa novotarij. Včasih si zaželim pice, ki je nekakšen »italijanski burek« in je bila v osnovi hrana revnih. Ko sem potoval po Grčiji, sem užival v grški hrani, od musake do raznih omak, grške solate in jagnjetine na »milijon« načinov. Na Danskem so bile cene visoke, zato kulinarike nisem podrobneje spoznaval; bolj sem si zapomnil njihovo pivo: povsod so imeli Carlsberga in Tuborga in še kakšno lokalno pivo. Tam si lahko izbiral med lahkim pivom (2,5 % do 3 % alkohola), normalnim (okrog 5 % alkohola) in močnim (okrog 7,5 % alkohola).

O fizični aktivnosti

Danes je rekreacija precej popularna, a v resnici so jo propagirali že v Jugi. Takrat je bil moto Zdrav duh v zdravem telesu. Vedeli so, da so zdravi ljudje v dobri kondiciji tudi bolj produktivni in dosegajo več delovnih zmag. Če se nekdo ukvarja s športom samo zato, da bo bolj zdrav, je zgrešil: dejavnost mu mora biti všeč. Če se pri tem »matra«, naj raje konča, ker to škoduje zdravju. Koristi lahko samo tisto, kar ti je všeč. Fizični napor je dober tudi za mentalno zdravje. Težak stres lažje preмагаš s težkim fizičnim naporom. Glede tega obstajajo celo recepti in ljudje to počno. Fizični naporji vsekakor pomagajo tudi pri doseganju in ohranjanju psihičnega zdravja.

O komercializaciji športnih prireditev

Od nekdaj je imel denar veliko vlogo pri tem, kje bo svetovno prvenstvo v nogometu. Za organizacijo velikih prireditev so vedno obstajali različni interesi in vedno je bilo potrebno veliko denarja. Danes se to stopnjuje prek vsake mere. Tipični primer je svetovno nogometno prvenstvo v Katarju. V arabskem svetu

sta dve nogometni državi, Maroko in Alžirija, svetovno prvenstvo pa bo v Katarju, ki si to lahko privošči. Svetovno nogometno prvenstvo mora biti v državi, ki ima dolgo nogometno tradicijo, ki ima močno reprezentanco, navijače in razvit ves »cirkus«, ki spada zraven. Svetovno prvenstvo v nogometu ni samo športni, ampak je tudi kulturni dogodek, ki poveže države sveta, v katerih je razvit nogomet. To, kar se dogaja, je degradacija in »ubijanje« romantike. Menim, da na tem svetovnem prvenstvu ne bo duše.

O najljubših knjigah in avtorjih

Knjigo Potovanje na konec noči (Louis-Fernand Celline) preberem vsakih nekaj let. Vsakič mi prinese kaj novega. V mladosti sem rad bral fantastično napisane zgodbe, kakršen je Winnetou. Brez Winnetouja v naši generaciji ne bi bilo otroštva. Knjiga Menuet za kitaro (Vitomil Zupan) je v meni nekaj premaknila. Izjemno dobro je napisana in prikaže tisto, s čimer smo bili obremenjeni med drugo svetovno vojno. Pa roman Simplicus Simplicissimus o največjem evropskem klanju, o največji vojni v evropski zgodovini. V nekem obdobju sem prebral vse knjige Roberta Ludluma. Ludlum je vrhunski pisec zgodb, ki se odlično berejo: brati sem začel zvečer in končal zjutraj, ko sem prebral do konca. Ne morem tudi mimo kratkih zgodb Charlesa Bukowskega in predvsem njegove poezije, ki me zadane. Poleg njegove pa me zadane tudi poezija Emily Dickinson. Njena poezija je klasika – to je čista umetnost. Posebna zgodba pa so stripi. V Jugoslaviji je obstajala založba v Dolnjem Milanovcu, ki je izdajala dokaj kvalitetne stripe. Stripe smo brali kot »idioti«. Tu ne gre za neko visoko literaturo, ampak za fantastično napisane zgodbe.

Razkritje: Adl z odprtimi očmi in ušesi spremlja svet okoli sebe, zato so pogovori z njim vedno zanimivi. Ker se mi zdi škoda, da bi vse odletelo v pozabo, pogovore snemam in nato iz njih izluščim, kar se mi zdi zanimivo. Vse, kar je napisano, je povedal Adl, možno pa je, da je zapisano v drugačnem kontekstu, zaradi česar je odvezan vsakršne odgovornosti za zapisano.

Nagradna križanka

								SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	VAS SEVERNO OD VELIKEGA OSOLNIKA	KRŠČANSKA FILOZOFSKA SMER	ULICA	KOS CELOTE	GRŠKI BOG LJUBEZNI	TEŽKA KOVINA (NI)	ŽENSKA, KI SE UKVARJA S TKANJEM	
								SLUŠATELJ NA VISOKI ŠOLI								
								VZKIPLJIV, RAZBURJLJIV ČLOVEK								
								ANDREJA MALI			TRAVNIK					
								MIKAVNOST				KURIR				
								STAROGRŠKI BASNOPISEC					LOVRENC KOŠIR			
													REZALNIK			
TROBLA	SLOV. ARHEOLOG (SREČKO)	ORODJE ZA PREMETAVANJE PESKA	NASELJE JUŽNO OD PODČETRKA	ZASUK (STAR.)	ŠKOTSKA SORODSTVENA SKUPNOST	HENRIK KRISTOFERSEN			VEČERNI OBROK							
MOČNA TRENUTNA SVETLOBA						NARODNI PARK V KALIFORNIJI			POPRAVLJAVEC					UDORNA JAMA	ČLOVEK, KI HOTE ŽIVI SAM	
REMOV BRAT DVOJČEK						KRAJ PRI RAKEKU				KRISTUS						
LASTNIK OPEKARNE						ODDELEK V ŠOLI				POSLEDICA NESREČE						
									VRSTA UGANKE							
									ESTER LEDECKA							
24 UR					DODATEK, PRIDATEK SKOVANA BESEDA						VISOKA VZPETINA	LOMLJENJE, ZLOM				
MENIŠKA REPUBLIKA V GRČIJI						VAS PRI ŽELEZNIKIH						MAKEDONSKI PLES				
						EVIN SIN						BAT				
RADIJ			ZOBNA GNILOBA							PRISTANIŠKA NAPRAVA			IVAN TAVČAR			
			GRM (KOKAIN)							KOSITER			4. IN 23. ČRKA			
TROBLA	STOJALO ZA SVEČE	MESTO NA JAPON	KRAJ SZ. OD ŽALCA					CESARJEVA HČI								
ZAKRAMENT SPRAVE								RASTLIN. BODICA			HLADNA OMAKA IZ PEČENIH PAPIK					
								NAGJENNA STENA								
SAMOGLASNIK								PRIMOŽ ROGLIČ								
								TEŽKO STANJE								
VNEMA ZA DELO, POLET						TEKOČINA V ŽILAH										
						ZAZNAVA S PRSTI										
ČRTOMIR ZOREC			STREŠNA OPEKA													
			NOGOMETNA VRATA													
NASPROTNA SLIKA IZVIRNIKA													DOMINIK TROBENTAR			
ILOVICA						ŠPORTNI REZULTAT										
KOTANJA S STOJEČO VODO, MLAKA						PRIPRAVA ZA LOVLJENJE ŽIVALI										
																

Nagrajenka iz Troble št. 5 je Jelka Pakiž. Nagrado bo prejela po pošti. ČESTITAMO!

Rešite samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, ali ga oddajte v tajništvo občine oziroma pošljite na naslov trobla@velike-lasce.si. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, 7. decembra 2022. Izžrebanec bo prejel nagradi bon in bo objavljen v Trobli št. 7. Nagrado bo izžrebanec prejel po pošti.

Občinska volilna komisija Občine Velike Lašče

LOKALNE VOLITVE 2022

Javna objava

Na podlagi drugega odstavka 74. člena Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US) v zvezi z določbami 60. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US, 23/17 in 29/21) je Občinska volilna komisija Občine Velike Lašče sestavila naslednji seznam potrjenih kandidatov za župana in potrjenih list kandidatov za volitve članov občinskega sveta na lokalnih volitvah.

Glasovanje na lokalnih volitvah bo v nedeljo, 20. novembra 2022, na voliščih, ki bodo odprta od 7. do 19. ure.

Predčasno glasovanje bo v sredo, 16. novembra 2022, in v četrtek, 17. novembra 2022, od 7. do 19. ure na sedežu Občine Velike Lašče.

Glasovanje na domu

Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko najkasneje do srede, 16. novembra 2022, do 24. ure to sporočijo Občinski volilni komisiji Občine Velike Lašče in glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, pod pogojem da obvestilu priložijo ustrezno zdravniško potrdilo. Kot zdravniško potrdilo se upošteva vsaka pisna potrditev zdravnika (elektronska pošta ali drugi pisni oz. elektronski dokument), iz katerega izhaja, da se volivec zaradi bolezni ne more osebno zglasiti na volišču. Na enak način lahko glasujejo volivci, ki so v izolaciji, pod pogojem da so v izolaciji najpozneje 3 dni pred dnevom glasovanja in obvestilu priložijo ustrezno dokazilo (izvid ali SMS obvestilo o pozitivnem testu).

Glasovanje po pošti

Volivci, ki so v priporu, zavodu za prestajanje kazni, v bolnišnici ali v socialnovarstvenem zavodu za institucionalno varstvo in želijo glasovati po pošti na območju RS, to

sporočijo občinski volilni komisiji do 9. novembra 2022. Na enak način lahko glasujejo tudi invalidi, če predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida.

Druge informacije glede izvedbe lokalnih volitev so občanom na voljo na sedežu občinske volilne komisije, tel. 01/781-0369 v delovnem času občinske uprave ter na dan glasovanja, 20. novembra 2022 od 7. do 19. ure.

SEZNAM

- a) kandidatov za župana
- b) list kandidatov za volitve članov občinskega sveta

Kandidati za župana so:

- 1. Dejan Zakrajšek**, roj. 24. 7. 1988, stanujoč Mala Slevica 19 A, 1315 Velike Lašče, inž. mehatronike, vodja oddelka
Predlagatelj: SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA
- 2. Luka Ilc**, roj. 12. 5. 1989, stanujoč Kot pri Veliki Slevici 5, 1315 Velike Lašče, mag. poslovnih ved, vodja splošne službe
Predlagatelj: Luka Ilc in skupina volivcev
- 3. Matjaž Gruden**, roj. 11. 12. 1963, stanujoč Jontezova ulica 9, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, univ. dipl. inženir geodezije, informatik
Predlagatelj: Urša Gruden in skupina volivcev
- 4. Tadej Malovrh**, roj. 14. 5. 1970, stanujoč Podhoini Hrib 1, 1314 Rob, doktor medicinskih znanosti, redni univerzitetni profesor, znanstveni svetnik, raziskovalec
Predlagatelj: Lidija Vilar in skupina volivcev
- 5. Matjaž Hočevar**, roj. 3. 3. 1988, stanujoč Trubarjeva cesta 55, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, strojni tehnik, kontrolor motornih vozil na tehničnih pregledih
Predlagatelj: Nina Hočevar in skupina volivcev

Za volitve v občinski svet so v seznam vpisane naslednje liste kandidatov:

1. LISTA PRIMOŽA PETRIČA – ZA VSE

Predlagatelj: Primož Petrič in skupina volivcev

1. Primož Petrič, roj. 3. 2. 1971, stanujoč Mali Ločnik 5, 1311 Turjak, gradbeni tehnik, direktor in prokurist
2. Martina Bavdek, roj. 14. 4. 1964, stanujoča Ulaka 18, 1315 Velike Lašče, višja medicinska sestra, višja medicinska sestra v patronažni zdravstveni negi
3. Darko Hozjan, roj. 2. 12. 1968, stanujoč Adamovo 5A, 1315 Velike Lašče, univerzitetni diplomirani organizator informatik in inženir računalništva in informatike, IT storitve in svetovanje
4. Stanka Štrukelj, roj. 6. 7. 1976, stanujoča Veliki Ločnik 69, 1311 Turjak, profesorica razrednega pouka, učiteljica
5. Matjaž Starič, roj. 23. 5. 1962, stanujoč Gradež 101, 1311 Turjak, inženir gradbeništva, direktor v lastnem podjetju
6. Mojca Kožar, roj. 10. 3. 1971, stanujoča Dvorska vas 40, 1315 Velike Lašče, diplomirana ekonomistka, samostojni referent

2. LISTA 1550

Predlagatelj: Srečko Knafelc in skupina volivcev

1. Metoda Kolar, roj. 18. 5. 1959, stanujoča Cereja 2, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, magistra, upokojenka
2. Andrej Kraševc, roj. 18. 1. 1976, stanujoč Vrh 2, 1314 Rob, univ. dipl. ekonomist, samostojni podjetnik
3. Darja Balas, roj. 29. 8. 1959, stanujoča Dolščaki 19, 1314 Rob, trgovinska poslovodja, upokojenka
4. Roman Jeglič, roj. 20. 6. 1959, stanujoč Gradež 14 A, 1311 Turjak, gimnazijski maturant, upokojenec
5. Irena Ravnikar Peterlin, roj. 24. 3. 1956, stanujoča Podhojni Hrib 9, 1314 Rob, ekonomistka, upokojenka
6. Srečko Knafelc, roj. 5. 8. 1952, stanujoč Krvava Peč 7, 1314 Rob, grafični inženir, upokojenec
7. Zdenka Zabukovec, roj. 3. 8. 1959, stanujoča Gradež 25 A, 1311 Turjak, profesorica slovenskega jezika, upokojenka

3. LISTA MATJAŽA HOČEVARJA – »Za naše Lašče«

Predlagatelj: Nina Hočevar in skupina volivcev

1. Matjaž Hočevar, roj. 3. 3. 1988, stanujoč Trubarjeva cesta 55, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, strojni tehnik, kontrolor motornih vozil na tehničnih pregledih
2. Nika Petelin, roj. 25. 10. 1989, stanujoča Gradež 17, 1311 Turjak, magistrica profesorica poučevanja matematike in računalništva, učiteljica matematike v osnovni šoli
3. Boštjan Škulj, roj. 21. 11. 1980, stanujoč Karlovica 11, 1315 Velike Lašče, diplomirani inženir strojništva, samostojni podjetnik
4. Katarina Gačnik, roj. 30. 7. 1993, stanujoča Rašica 22 A, 1315 Velike Lašče, magistrica profesorica španščine, magistrica profesorica sociologije, učiteljica pripravnica

5. Matej Rupar, roj. 10. 11. 1990, stanujoč Selo pri Robu 10, 1314 Rob, strojni tehnik, pogrebno pokopališki delavec
6. Valerija Hren, roj. 17. 9. 1989, stanujoča Veliki Ločnik 12, 1311 Turjak, ekonomska tehnica, zdravstvena administratorica
7. Matevž Stritar, roj. 31. 07. 1995, stanujoč Velika Slevica 14, 1315 Velike Lašče, strojni tehnik, kmetovalec
8. David Krošelj, roj. 02. 11. 1994, stanujoč Turjak 57, 1311 Turjak, univerzitetni diplomirani inženir agronomije, komercialist
9. Aleksandra Omeradžić, roj. 10. 6. 1981, stanujoča Osredok 44, 1314 Rob, trgovka
10. Matej Dolšak, roj. 15. 10. 1988, stanujoč Male Lašče 40, 1315 Velike Lašče, elektrotehnik – elektronik, samostojni podjetnik
11. Nastja Pozelnik, roj. 29. 11. 1992, stanujoča Trubarjeva cesta 55, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, magistrica psihologije, psihologinja, svetovalna delavka v šoli
12. Gašper Zgonec, roj. 23. 10. 1988, stanujoč Podhojni Hrib 11, 1314 Rob, diplomirani inženir kemijske tehnologije, vodja izmene v farmacevtskem podjetju

4. SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

1. Peter Indihar, roj. 27. 1. 1961, stanujoč Stritarjeva cesta 39, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, inž. kmetijstva, kmetijski svetovalc
2. Tatjana Devjak, roj. 21. 3. 1955, stanujoča Cereja 11, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, doktorica znanosti, univerzitetna profesorica
3. Ivan Levstik, roj. 9. 3. 1958, stanujoč Dvorska vas 48, 1315 Velike Lašče, kmetijski tehnik, predsednik KZ Velike Lašče
4. Katja Indihar, roj. 3. 5. 2003, stanujoča Stritarjeva cesta 39, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, gimnazijska maturantka, študentka
5. Peter Podlogar, roj. 19. 8. 1980, stanujoč Logarji 4, 1315 Velike Lašče, gimnazijski maturant, prodajni svetovalc avtomobilskih delov
6. Marta Centa, roj. 3. 7. 1965, stanujoča Kot pri Veliki Slevici 3, 1315 Velike Lašče, trgovski poslovodja, poslovodja trgovine
7. Ivan Klavs, roj. 2. 11. 1972, stanujoč Mali Osolnik 6, 1311 Turjak, osnovna šola, viličarist, kmetovalec
8. Zdenka Škrabec, roj. 30. 5. 1958, stanujoča Rob 11, 1314 Rob, administratorica, upokojenka
9. Jože Tekavec, roj. 25. 2. 1964, stanujoč Rob 26, 1314 Rob, TK – mehanik, restavrador
10. Marta Debeljak, roj. 13. 4. 1974, stanujoča Grič 22, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, šivilja
11. Tomaž Marolt, roj. 24. 1.1966, stanujoč Stritarjeva cesta 6, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, zobotehnik, zobotehnik
12. Jože Stritar, roj. 25. 4. 1959, stanujoč Rašica 24, 1315 Velike Lašče, visokošolska izobrazba, upokojenec

5. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

1. Dejan Zakrajšek, roj. 24. 7. 1988, stanujoč Mala Slevica 19 A, 1315 Velike Lašče, inž. mehatronike, vodja oddelka
2. Tina Kadenšek, roj. 1. 1. 1989, stanujoča Rašica 13, 1315 Velike Lašče, diplomantka upravnih ved, strokovna sodelavka VII/2-II
3. Jakob Jaklič, roj. 14. 6. 1955, stanujoč Rašica 13, 1315 Velike Lašče, trgovec, trgovec
4. Ladka Deterding, roj. 11. 3. 1960, stanujoča Dvorska vas 3, 1315 Velike Lašče, gimnazijska maturantka, pravosodna sodelavka – analitičarka
5. Roman Truden, roj. 23. 3. 1994, stanujoč Mala Slevica 31, 1315 Velike Lašče, diplomirani inženir, programer
6. Simona Bavdek, roj. 2. 2. 1966, stanujoča Ščita 8, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, profesorica razrednega pouka, učiteljica I. triade
7. Slavko Zadnik, roj. 28. 3. 1960, stanujoč Male Lašče 2 A, 1315 Velike Lašče, živilski tehnik, direktor
8. Borut Vasič, roj. 13. 5. 1981, stanujoč Prhajevo 1, 1315 Velike Lašče, kmetijski tehnik, kmetovalec
9. Amadeja Košir, roj. 10. 5. 1993, stanujoča Na gmajni 6, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, vzgojiteljica predšolskih otrok, pomočnica vzgojiteljice
10. Marija Elizabeta Ahac, roj. 17. 8. 1946, stanujoča Srobotnik pri Vel. Laščah 3, 1315 Velike Lašče, kemijska tehnica, upokojenka
11. Robert Žužek, roj. 24. 3. 1968, stanujoč Podulaka 7 A, 1315 Velike Lašče, kovinostrugar, samostojni podjetnik
12. Stanislav Hren, roj. 28. 5. 1942, stanujoč Gradež 14, 1311 Turjak, ključavničar, upokojenec

6. SOCIALNI DEMOKRATI

1. Branka Purkat, roj. 11. 10. 1952, stanujoča Turjak 77, 1311 Turjak, trgovka, upokojenka
2. Janez Lukančič, roj. 6. 11. 1951, stanujoč Turjak 3, 1311 Turjak, ključavničar, upokojenec
3. Živa Kuplenk, roj. 13. 12. 1989, stanujoča Turjak 14, 1311 Turjak, diplomirana ekonomistka, komercialistka
4. Ivan Grebenc, roj. 29. 4. 1942, stanujoč Trubarjeva cesta 52, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, mag., dipl. ing. strojništva, upokojenec
5. Lidija Vilar, roj. 12. 4. 1957, stanujoča Pod lipami 2, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, univ. dipl. politologinja, upokojenka
6. Samo Peterlin, roj. 19. 1. 1980, stanujoč Male Lašče 104, 1315 Velike Lašče, univ. dipl. ekonomist, finančni svetovalec

7. GIBANJE SVOBODA

1. Tomaž Purkart, roj. 19. 12. 1975, stanujoč Male Lašče 2 C, 1315 Velike Lašče, lesarski tehnik, učitelj
2. Lidija Kegljevič Zagorc, roj. 3. 9. 1970, stanujoča Male Lašče 87, 1315 Velike Lašče, dr. ekon., inženirka

- gradbeništva, vodja projektov infrastrukture
3. Robert Hren, roj. 25. 9. 1964, stanujoč Trubarjeva cesta 75, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, dipl. ekonomist, računovodja
4. Sonja Ratej Pirkovič, roj. 16. 11. 1975, stanujoča Javorškova ulica 17, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, dr. ekonomije in mag. matematike, finančna svetovalka
5. Matic Krašovec, roj. 1. 6. 1984, stanujoč Podstrmec 6, 1315 Velike Lašče, elektrotehnik telekomunikacij, elektrotehnik telekomunikacij
6. Bernardka Petrovič Mager, roj. 12. 5. 1950, stanujoča Gradež 133, 1311 Turjak, mag. farmacije in dipl. org. dela, upokojenka
7. Franc Kutnar, roj. 2. 9. 1953, stanujoč Kaplanovo 7, 1315 Velike Lašče, srednja poklicna izobrazba, upokojenec
8. Nataša Krese, roj. 2. 6. 1971, stanujoča Male Lašče 106, 1315 Velike Lašče, dipl. ekonomistka, marketing
9. Robert Zalar, roj. 14. 7. 1977, stanujoč Centa 7, 1314 Rob, strojni tehnik, gradbenik
10. Nina Koprivec, roj. 12. 7. 1978, stanujoča Dolnje Retje 27, 1315 Velike Lašče, dipl. medicinska sestra, medicinska sestra
11. Aleksandar Dejanović, roj. 18. 6. 1967, stanujoč Gradež 113, 1311 Turjak, srednja poklicna izobrazba, avtomehanik
12. Aleksandra Marijanović, roj. 13. 11. 1967, stanujoča Žaga 5, 1315 Velike Lašče, mag. angleščine in italijanščine, učiteljica angleščine in italijanščine

8. Državlansko gibanje Resni.ca

1. Matjaž Gorjup, roj. 28. 10. 1986, stanujoč Javorškova ulica 15, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, gostinski tehnik, voznik mestnega avtobusa
2. Tatjana Popović, roj. 21. 12. 1988, stanujoča Javorškova ulica 15, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, diplomirana organizatorica, vodja računovodstva

9. NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI

1. Marko Gruden, roj. 6. 9. 1996, stanujoč Ulaka 14, 1315 Velike Lašče, dipl. inž. arhitekt – urbanist, strokovni sodelavec v poslanski skupini
2. Cirila Marinčič, roj. 19. 3. 1956, stanujoča Veliki Ločnik 21, 1311 Turjak, računovodkinja, upokojenka
3. Rudolf Rupar, roj. 21. 10. 1962, stanujoč Poznikovo 11, 1315 Velike Lašče, elektrotehnik, iskalec zaposlitve
4. Natalija Debeljak, roj. 3. 8. 2000, stanujoča Grič 18, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, diplomirana sociologinja, študentka magistrskega študija
5. Ciril Metod Purkat, roj. 30. 6. 1943, stanujoč Krvava Peč 20, 1314 Rob, gimnazijski maturant, upokojenec
6. Lucija Levstek, roj. 30. 12. 1995, stanujoča Na postajo 14, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, dipl. inž. živilstva in prehrane, svetovalka – pripravnica
7. Stanislav Indihar, roj. 28. 2. 1951, stanujoč Dolnje Retje 7, 1315 Velike Lašče, osnovnošolska, upokojenec

8. Tinkara Perhaj, roj. 27. 11. 2003, stanujoča Na postajo 34, Velike Lašče, 1315 Velike Lašče, gimnazijska maturantka, študentka
9. Vinko Žužek, roj. 5. 5. 1970, stanujoč Podulaka 15, 1315 Velike Lašče, dipl. inž. tehnologije prometa, vodja avtošole
10. Nastja Rupar, roj. 26. 1. 2000, stanujoča Poznikovo 11, 1315 Velike Lašče, medijska tehničarka, videomontažerka
11. Vinko Gruden, roj. 25. 8. 1955, stanujoč Ulaka 14, 1315 Velike Lašče, monter ogrevalnih naprav, upokojenec

10. LISTA LUKE ILCA

Predlagatelj: Luka Ilc in skupina volivcev

1. Luka Ilc, roj. 12. 5. 1989, stanujoč Kot pri Veliki Slevici 5, 1315 Velike Lašče, mag. poslovnih ved, vodja splošne službe
2. Natalija Modic, roj. 29. 11. 1998, stanujoča Javorje 4, 1311 Turjak, logistična tehničarka, samostojna podjetnica
3. Nejc Židar, roj. 6. 12. 1992, stanujoč Male Lašče 111, 1315 Velike Lašče, diplomirani varstvoslovec, varnostni inženir
4. Tadeja Borštnik, roj. 10. 7. 1989, stanujoča Dolnje Retje 11, 1315 Velike Lašče, diplomirana politologinja, poslovna sekretarka
5. Silvo Možek, roj. 30. 11. 1966, stanujoč Male Lašče 129, 1315 Velike Lašče, diplomirani inž. tehnologije prometa, upokojenec
6. Teja Marolt, roj. 13. 10. 1979, stanujoča Dolnje Retje 26, 1315 Velike Lašče, diplomirana ekonomistka, svetovalka za lizing premičnin
7. Peter Tekavec, roj. 30. 12. 1991, stanujoč Javorje 4, 1311 Turjak, dipl. inž. zootehnik, samostojni podjetnik
8. Klavdija Žgajnar, roj. 11. 12. 1990, stanujoča Male Lašče 89, 1315 Velike Lašče, diplomantka grafične in medijske tehnike, vodja oddelka
9. Alojz Kovačič, roj. 8. 10. 1970, stanujoč Veliki Ločnik 7, 1311 Turjak, elektrotehnik energetik, informatik – samostojni tehnolog

Voli se 12 članov občinskega sveta.

Glasuje se samo za eno (1) listo kandidatov. Volivec lahko da en preferenčni glas kandidatu, ki mu daje pri izvolitvi prednost pred ostalimi kandidati na listi, za katero bo glasoval.

Številka 041-0051/2022-1
Velike Lašče, dne 25. oktobra 2022

Občinska volilna komisija
Občine Velike Lašče
mag. Barbara Petrič
predsednica

Št. liste:

1

Primož Petrič
Nosilec liste

LISTA PRIMOŽA PETRIČA

SMISELNO, GOSPODARNO IN UČINKOVITO.

ZA VSE!

Zavzemamo se za:

Vzgoja in izobraževanje

Za najmlajše, da bo varstvo kakovostno, prilagojeno staršem in da bi jim ponudili dodatne vzpodbude pri odločitvi postati starš.

Šolarjem zagotoviti prevoz, ki je poleg gospodarnosti prilagodljiv otrokom in staršem. Ustvariti pogoje za usklajeno delovanje in odločanje otrok, šola, starš, občina.

Srednješolcem in študentom predhodno ustrezno predstaviti poklice, jih navduševati in podpirati z morebitnimi štipendijami ter možnostjo poslovnega sodelovanja v občini in širše.

Šport in kultura

Šport in kulturo potrebujemo vsi. Vsaka oddaljena vas oziroma skupina vasi naj ima igrišče oziroma površino, kjer bo možno druženje ob športu in izvajanju kulturnih dogodkov. Športnikom in kulturnim ustvarjalcem se v obliki razvojne skupine zagotovi sistemsko sponzoriranje, kjer bi iz gospodarstva in drugih virov pridobljena sredstva omogočala podporo posamezniku ali skupini.

Kmetijstvo, gospodarstvo in turizem

Kmeta, trgovca in lokalno skupnost tesno povezati v skupen cilj za dobro vseh.

Podjetniku in obrtniku v vseh panogah, tudi kmetijskih, turističnih, zdravstvenih idr., približati vse informacije in pomoč za pridobivanje subvencij oz. povratnih in nepovratnih sredstev.

Zdravstvo in sociala

Prizadevati si da **skupnost** v smislu družin, vasi, kraja in občine deluje povezujoče. **Starejšim, invalidom in socialno ogroženim** ublažiti stiske in osamljenost z nadgradnjo že utečenih možnosti in uvedbo še potrebnih programov.

Ustanovitev liste je posledica več letnega dela, podpore in sodelovanja z različnimi organizacijami znotraj občine Velike Lašče, kot seveda tudi širom po Sloveniji.

Kot oče, kmet, podjetnik in član številnih odborov, združenj ter ostalih organizacij - vedno **stremim k napredku in iskanju skupnih rešitev**.

Velikim Laščam je potreben konkreten razvoj tudi v smislu ureditve prometa, osrednjega dela s trgovinami in modernejšo urbano rešitvijo središča ter širše, da s tem še ostale kraje in vasi vzpodbudimo k ureditvi.

Predvsem si želimo posameznika vključiti k sodelovanju, delu za skupnost, k **medsebojni sosedski in prijateljski povezavi**.

Kdo so ostali člani liste?

V listi ZA VSE smo kandidati, ki smo tesno vpeti v socialo, šolstvo, gospodarstvo in kmetijstvo, kot tudi druga področja.

Martina Bavdek

Višja medicinska sestra
Patronažna zdravstvena nega

Darko Hozjan

Inženir računalništva in informatike
IT storitve in svetovanje

Stanka Štrukelj

Profesorica razrednega pouka
Učiteljica

Matjaž Starič

Inženir gradbeništva
Direktor v lastnem podjetju

Mojca Kožar

Diplomirana ekonomistka
Samostojni referent

Vsi člani liste imamo za seboj veliko izkušenj, večletne prakse in četudi izhajamo iz različnih poklicev oz. področij dela, nas združuje skupna vizija ter ekipni duh - da prepoznamo svoje prednosti, jih združimo in **skupaj ustvarimo dobre rezultate**.

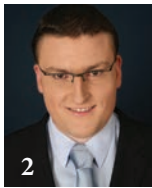
Ob zadostni podpori v občinski svet zagotavljamo konstruktivno delo, sodelovanje in povezovanje.

Spoštovane občanke in občani!

Lista 1550 je aktivna v delovanju občinskega sveta Velike Lašče že tri mandate in stalnica njenega delovanja je konstruktivno delo v prid občine in vseh občanov.

Za tokratne volitve ne obljublamo metrov asfalta in novih luči, temveč dajemo občanom samo zagotovilo, da bomo vse naše moči usmerili v učinkovito in občanom prijazno delovanje občine. Minuli mandat je dokaz, da je ekipa občinske uprave pod novim županom dobila nov zagon in temu primerni so tudi rezultati: nova šola in vrtec na Turjaku, začenja se realizacija nove kuhinje in kotlovnice, aktivirana je industrijska cona Ločica, konkreten začetek celostnega reševanja kanalizacije v občini in še bi lahko naštevali...

Naša skrb bo tudi kultura dialoga, poslušanja, slišanja ter strpnosti in pa delo na področju izobraževanja in kulture. Posebno skrb bomo posvetili tudi počitniški aktivnosti otrok in v ta namen bomo pripravili konkretne programe - z njimi bomo olajšali tudi počitniško varstvo otrok občanov

1. **Mag. Metoda Kolar**, Velike Lašče, upokojena ravnateljica, roj. 1959
2. **Andrej Kraševc**, Vrh, univ. dipl. ekonomist, roj. 1976
3. **Balas Darja**, Dolščaki, upok. trgovinska poslovodja, roj. 1959
4. **Jeglič Roman**, Gradež, upok. gimnazijski maturant, roj. 1959
5. **Ravnikar-Peterlin Irena**, Podhojni hrib, upok. ekonomistka, roj. 1956
6. **Knafelc Srečko**, Krvava Peč, upok. grafični inženir, roj. 1952
7. **Zabukovec Zdenka**, Gradež, upok. prof. slov. jezika in primerjalne književnosti, roj. 1959

Za napredek potrebujemo tudi izkušnje, zato smo na Listi 1550 postavili na prvo mesto upokojeno ravnateljico, ki bo zagotovo znala svetovati in usmerjati tokove na področju šolstva in kulture!

Spremembe delamo ljudje, ne stranke!

Narobnik oglasa je Srečko Knafelc

Spoštovani občani Velikih Lašč!

Blíža se čas volitev župana in občinskih svetnikov in to je čas, ko vzbrstijo tako želje kot tudi strasti, ki praviloma nosijo politični pridih. Ta se pojavi v presežnih količinah vsake štiri leta jeseni in takrat je kar naenkrat polno vsega, od kritik in kazanja na napake do hvale in kazanja na konkretne dosežke. Tudi letos ne bo nič drugače, zato je prav, če pred nastopom "izrednega stanja" s trezno glavno pogledamo nekoliko v preteklost. Težko bi rekel, da se naša občina ni razvijala, da ni vsako leto v določenem pogledu naredila korak naprej. Nove ceste, javna razsvetljava, vodovodne kapacitete, telekomunikacijsko povezovanje s svetom in še in še bi lahko našteval - vse to drži ... A drži zagotovo tudi to, da je županstvo odgovorna naloga za vsakogar, ki se je loti. Zahteva močno osebnost, to je jasno, ne samo v fizičnem in strokovnem smislu. Največkrat mora župan pokazati veliko mero ljudske modrosti, razsodnosti in človeške širine, posebej ko se razpravlja o občutljivih stvareh, ki tiščijo nas občane.

V relativno kratki zgodovini obstoja naše občine smo imeli le tri župane. Prvi je z županstvom začel Milan Tekavec, kleni kmečki mož in kulturni znesenjaki. Oral je ledino (kar že samo po sebi ni bilo lahko), obenem pa je imel še zelo žive povezave s staro mestno občino Ljubljana, kar mu je odpiralo marsikatera vrata. Tudi mednarodna povezava s švicarsko občino Lützelflüh je njegovo delo. V nekem pogovoru na temo županstva mi je zaupal, da ničesar bolj ne obžaluje, kot to, da mu ni bilo dano opraviti še drugi mandat, v katerem bi - po njegovih besedah - zanesljivo bila dokončana kanalizacija v občini Velike Lašče. Podpora Ljudske stranke, takrat zelo vplivne, ni bila dovolj.

Tako smo po političnem ključu dobili v občini drugega župana, Antona Zakarjska. Mlad in zagnan, ambiciozen je prinesel nov veter v občinski prostor. To se je čutilo v prvih dveh mandatih, osnoval je županov sklad, organiziral županov dobrodelni ples, skratka deloval je dinamično. A kmalu se je pokazalo, da za udobnejše delo uporablja stranko kot orodje za doseg ciljev, vabi "svoje" svetnike na predpovete v gostilno, ne upošteva argumentov, če mu niso po godu in še bi lahko našteval ... Na njegovem primeru bi zlahka potrdil ljudski rek, da oblast človeka pokvari! Župana je po petih mandatih odnesel politični val, celo njegovi "soborci" so pri tem pomagali ...

Tretji župan, Tadej Malovrh, nestranski, je uspel iz večih razlogov, predvsem pa mu je k izvolitvi pomagala pestra sokolovnica, ki je dokaj homogeno

želela zamenjavo na županskem stolčku, ne glede na to, kdo se uvrsti v drugi krog ... Tadej Malovrh je že s kampanjo nakazal, da gre za nekonvencionalnega kandidata z domišljijo in izjemno intelektualno kapaciteto, kar je dobro vnovčil. Kar nekaj dela je imel, ko je popravil grehe svojega predhodnika in šele po polovici mandata začel s polno močjo delovati skupaj z odlično občinsko ekipo. Rezultati so vidni in konkretni!

Če se v tem trenutku kot občan in kot Slovenec obrnem nazaj na vse tri župane (namerno sem izpustil njihove titule, na koncu so le ljudje), me takoj in brez zadržka najprej obide misel, da je bila velika škoda, da je bil s političnimi sredstvi premagan prvi župan, Milan Tekavec, ki bi nam rešil problem, ki se vleče že skoraj trideset let. Kanalizacija ...

Druga misel, ki me obide, je prepričanje, da je dobro in predano županstvo s pridihom vizije možno samo dva mandata, res izjemoma še tretji. Ob predpogoju, da gre za vsem dobro vidne in prepoznane konkretne dosežke.

In tretja misel, morda še najmočnejša, da županstvo in politika nista kompatibilna. Slejkoprej nastopi trenutek, ko prevladajo pri presoji interesi stranke, občina pa ni stranka, je združba ljudi vseh prepričan in opredelitev. Pri delu župana je neizogibno na prvem mestu občutek, da se dela najprej za dobro občine in s tem v dobro vseh občanov. Da pri politično opredeljenih županih to razmišljanje ni vedno na prvem mestu, smo imeli možnost videti v preteklosti.

Glede na vse zgoraj zapisano se mi za zaključek poraja ključno vprašanje: ali smo se kot občani kaj naučili iz preteklih mandatov in bomo zmogli priznati, da je župan Tadej Malovrh opravil odlično delo brez ene same napake ter mu zaupali še en mandat ali pa boste podprli novince, ki se bo spet uvajal v večino vodenja naslednje občine dve leti ali celo ves mandat? Imejte pred očmi zgodbo prvega župana Tekavca!

Vaša odločitev naj bo odločitev modrega gospodarja, ki želi ohraniti kmetijo in ji zagotoviti miren prehod na naslednika. In po mojem mnenju, bo čas za novega «gospodarja» nastopil čez štiri leta, zdaj pa dajmo možnost trenutnemu županu, ki skupaj z občinsko upravo zelo dobro gospodari v korist vseh občanov!

Veliko modrosti pri vaši odločitvi, dragi soobčani!

Srečko Knafelc, občinski svetnik

MATJAŽ HOČEVAR

neodvisni kandidat
za župana

Sem neodvisni kandidat s številčno podporo volivcev. Star sem 34 let, poročen in sem očka dvema majhnima hčerama. V življenje naše občine sem vpet že od mladih let, kot član več društev ter kot vsestranski prostovoljec. Moja ključna zaveza pa je, da bom župan vseh občank in občanov, da vam bom vedno na voljo, da bodo vrata občine odprta in dostopna za vsakega izmed vas.

Ker sem sam odraščal v vaški skupnosti, kjer smo delovali povezovalno in smo si s tem dvigovali kvaliteto življenja, želim v tem duhu delovati tudi širše, na občinski ravni. Zato sem ne glede na vse, skozi prejšnjo in pa tudi to kampanjo, v srcu ohranil jedro in pogon mojega delovanja nedotaknjena. Ne glede na to, da moraš v političnih vodah znati delovati »politično«, je moj namen vedno bil, in tudi bo, iskren. Ker želim, da tudi naši otroci odraščajo v skupnosti, ki svojim ljudem pomaga.

Opažam, da se med občankami in občani delajo razlike med kulturniki, kmetovalci, podjetniki, različnimi društvi, vsakdanjimi ljudmi. V resnici pa smo skupaj najmočnejši in vsak neprecenljivo prispeva k prepoznavnosti občine ter h kvaliteti življenja, ki si je vsi želimo. Sem mnenja, da je potrebno proračun in čas razporejati na vsa področja, saj bomo le tako sestavili širšo sliko in poskrbeli za dobrobit vseh. Ne bom gledal le nase in na svoj ugled, moj cilj je, da delam za našo skupnost, »Za naše Lašče«!

Veselim se srečanja in pogovora z vami:

- Dvorska vas, gasilni dom, sobota 5. 11. ob 17. uri,
- Karlovača, gasilni dom, nedelja 6. 11. ob 16. uri,
- Rob, Dom krajanov, ponedeljek 7. 11. ob 19. uri,
- Velike Lašče, Levstikov dom (sejna soba), torek 8. 11. ob 19. uri,
- Turjak, Dom krajanov, sreda 9. 11. ob 19. uri,
- Rute, šola Mohorje, ponedeljek 14. 11. ob 19. uri

**Ker je spremembe
lažje delati ekipno,
smo se skupaj zbrali
podobno misleči
in ustanovili Listo
Matjaža Hočevarja
- »Za naše Lašče«:**

1. MATJAŽ HOČEVAR, Velike Lašče,
2. NIKA PETELIN, Gradež,
3. BOŠTJAN ŠKULJ, Karlovača,
4. KATARINA GAČNIK, Rašica,
5. MATEJ RUPAR, Rute,
6. VALERIJA HREN, Veliki Ločnik
7. MATEVŽ STRITAR, Velika Slevica,
8. DAVID KROŠELJ, Turjak
9. ALEKSANDRA OMERADŽIČ, Osredok
10. MATEJ DOLŠAK, Male Lašče,
11. NASTJA POZELNIK, Velike Lašče,
12. GAŠPER ZGONEC, Podhojni hrib

Verjamemo, da lahko s pravo komunikacijo, z dobrimi idejami, s poslušom za občanke in občane ter z dostopnim županom še povečamo kvaliteto življenja ter napredek v naši občini.

Hvala za vaš glas!

Lista Matjaža Hočevarja
Za naše Lašče.

Slovenska ljudska stranka od ustanovitve občine Velike Lašče aktivno sodeluje pri njenem vodenju. Prvi župan g. Milan Tekavec je s podžupanjo Tatjano Devjak in svetniki oral ledino na področju lokalne samouprave. V dosedanjih mandatih smo prevzemali odgovornost na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, komunalna, finance, kultura) in s tem prispevali k enakomernemu razvoju občine. Prioriteta stranke na lokalnem nivoju je usmerjena predvsem v povezovanje in delo v korist vseh občank in občanov.

Kandidatke in kandidati na naši listi vam zagotavljajo, da si bodo prizadevali za ohranjanje tradicionalnih vrednot našega območja in se zavzemali za uresničljive predloge, programe in investicije na vseh področjih dela in življenja v Občini Velike Lašče, ki bodo izboljševali kakovost življenja in usmerili občino na odgovorno pot trajnostnega razvoja.

Lista kandidatov za občinski svet:

1. Peter Indihar	5. Peter Podlogar	9. Jože Tekavec
2. dr. Tatjana Devjak	6. Marta Centa	10. Marta Debeljak
3. Ivan Levstik	7. Ivan Klavs	11. Tomaž Marolt
4. Katja Indihar	8. Zdenka Škrabec	12. Stritar Jože

4

Hvala za vaš glas in vaše zaupanje. Na volitve odhajamo z geslom:

Bodi človek ljudem. Vsako dejanje šteje.

NAROČNIK: Slovenska ljudska stranka, Gospodinjska 8, 1000 Ljubljana

VELIKE LAŠČE ZMOREJO VEČ. SKUPAJ.

Ekipa Socialnih demokratov za boljše Velike Lašče:

1. Branka Purkat, roj. 1952, stan. Turjak
2. Janez Lukančič, roj. 1951, stan. Turjak
3. Živa Kuplenk, roj. 1989, stan. Turjak
4. mag. Ivan Grebenc, roj. 1942, stan. Velike Lašče
5. Lidija Vilar, roj. 1957, stan. Velike Lašče
6. Samo Peterlin, roj. 1980, stan. Male Lašče

ŽIVLJENJE PO MERI LJUDI

- varna starost in aktivno tretje življenjsko obdobje
- dnevno varstvo starejših
- stebri aktivne družbe - šport, kultura, solidarnost

PODJETNOST IN RAST

- razvoj trajnostnega turizma
- podpora gospodarstvu in kmetijstvu
- enotno trženje lokalnih znamk in turističnih produktov

VAROVANJE OKOLJA

- temeljna infrastruktura, vodooskrba in kanalizacija
- trajnostna raba prostora

DEMOKRACIJA IN VKLJUČENOST

- medgeneracijsko sodelovanje
- spoštovanje različnosti
- vedno in vsem dostopni svetniki, župan/-ja

Spoštovane občanke, cenjeni občani!

Biti župan je velika čast, a hkrati velika odgovornost.

Pripravljen sem trdo delati za napredek na vseh področjih delovanja občine, hkrati pa se bom zavzemal za hitro, odprto in prijazno komunikacijo z občani in sosednjimi občinami.

Z visoko stopnjo odgovornosti do ljudi, okolja, kulturne in naravne dediščine ter do vseh deležnikov na področju gospodarskega in družbenega razvoja se bom trudil, da bo občina delovala kot servis vsem občanom - enakopravno, pravično in pregledno.

Skupaj z vami bi rad uresničil vaše želje za kvalitetno življenje vseh generacij v naši občini, zato vas vabim, da mi namenite svoj glas.

**Vabim vas na druženje ob prijetni glasbi
v ČETRTEK, 17. 11. 2022 ob 19.00 uri v Levstikovem domu.**

DEJAN ZAKRAJŠEK
kandidat za župana občine Velike Lašče

S SVEŽO ENERGIJO, VIZIJO IN OBČUTKOM DO SOČLOVEKA.

1

Naročnik oglasa je OO SDS Velike Lašče

Spoštovane volivke, spoštovani volivci!

Iskreno se vam zahvaljujemo, ker ste nam pred štirimi leti namenili največ glasov in tako izvolili tri občinske svetnike z naše liste. Veseli nas, da nam zaupate in v nas prepoznate srčnost in odgovornost do domačega okolja.

Mlajši, izkušenejši ter bolj povezani vam obljublamo, da bomo tudi v prihodnjih štirih letih pomagali ustvarjati še boljše pogoje za kakovostno, zdravo, varno in družabno življenje v naši občini. Vsak vaš glas kandidatkam in kandidatom Slovenske demokratske stranke je glas za trajnostni, učinkovit in gospodaren razvoj občine Velike Lašče, zato vas vabimo, da nas podprete z oddajo glasu na lokalnih volitvah.

Za skupno dobro vseh občank in občanov bomo delali:

1. Dejan Zakrajšek	7. Slavko Zadnik
2. Tina Kadenšek	8. Borut Vasič
3. Jakob Jaklič	9. Amadeja Košir
4. Ladka Deterding	10. Marija Elizabeta Ahac
5. Roman Truden	11. Robert Žužek
6. Simona Bavdek	12. Stanislav Hren

Tvoj glas, naša odgovornost!
Obkroži št.

5

SDS

Naročnik oglasa je OO SDS Velike Lašče

SVOBODA!

za Velike Lašče

- ZA čimprejšnjo ureditev kanalizacije in čistilne naprave!
- ZA varnejše poti in prijetnejše življenje z novo obvoznico!
- ZA Velike Lašče, prijazne prebivalcem in turistom!

S svojim delom bomo skrbeli za ključna razvojna področja naše občine:

Ureditev infrastrukture za zeleni prehod

Prva prioriteta sta ureditev kanalizacije in čistilne naprave, hkrati pa bomo začeli načrtovati tudi ostale investicije za okoljsko nevtralnost: obvoznico, ki bo razbremenila vaška jedra, energetska samooskrbo s sončno energijo in biomaso ter čim večjo samooskrbo z lokalno pridelano hrano. Z digitalizacijo bomo povečali učinkovitost in preglednost javnih storitev.

Privlačne aktivnosti za domačine in turiste

Skupaj s sosednjimi občinami bomo zgradili nove kolesarske poti in uredili dodatne poligone za tek na smučeh ter učne gozdne poti. S tem, pa tudi s podporo lokalnim kulturnim društvom, bomo poskrbeli, da Velike Lašče ne bodo več le spalno naselje, ampak živahna občina, v kateri čas radi preživljajo domačini in turisti.

Podpora gospodarstvu in kmetijstvu

Skupaj z državo in ob pomoči evropskih sredstev bomo zagotovili, da bodo Velike Lašče privlačne tudi poslovno. Skrbno bomo ohranjali kmetijska zemljišča in s konkretnimi ukrepi spodbujali mlade k prevzemu kmetij, obenem pa sofinancirali tudi razvojne investicije obrtnikov in podjetnikov.

Kandidati za občinske svetnike

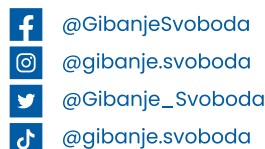
Tomaž Purkart, Lidija Kegljevič Zagorc, Robert Hren, Sonja Ratej Pirkovič, Matic Krašovec, Bernardka Petrovič Mager, Franc Kutnar, Nataša Krese, Robert Zalar, Nina Koprivec, Aleksandar Dejanović, Aleksandra Marijanović

Glasujte za!

7

Več o programu in kandidatih preberite na spletni strani gibanjesvoboda.si

Naše aktivnosti lahko spremljate na družbenih medijih.

@GibanjeSvoboda

@gibanje.svoboda

@Gibanje_Svoboda

@gibanje.svoboda

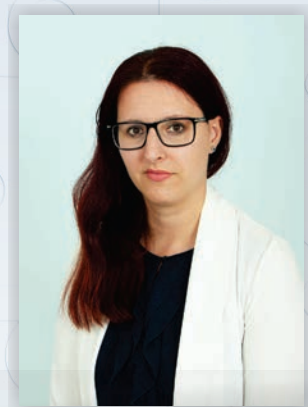
Pozdravljeni,

moje ime je **Matjaž Gorjup**. Star sem 35 let, po izobrazbi sem gostinstvo-turistični tehnik. Zaposlen sem v Ljubljani na LPP. Sem oče dveh otrok. V Velike Lašče sem se preselil v začetku leta 2019. Iz Velikih Lašč izhaja del moje družine po očetovi strani, tako da sem s problematiko občine dobro seznanjen. Kot **nosilec liste kandidatov za svetnike stranke Resni.ca**, bom stremel k temu, da se ta začne urejati. Nekatero težavo se v občini vlečejo že desetletja in se jih ni uspelo rešiti kljub temu, da je občina imela strankarske svetnike, ki so bile tudi v vladni koaliciji. Prišel je čas za spremembo in za drugačen pristop k reševanju problemov. Poleg ostalega, se bom zavzemal predvsem za:

- **Izgradnjo krožišča** pri Rašici in ureditev prehoda pri trgu v Velikih Laščah.
- **Izgradnjo kanalizacije** Velike Lašče-Male Lašče-Rašica s skupno čistilno napravo.
- **Tesno sodelovanje občine s kmetijsko zadrugo Velike Lašče**, ki je tudi največji zaposlovalec v naši občini. Promovirati in spodbujati je potrebno lokalne proizvajalce.
- **Uvedbo participativnega proračuna**. Občani bodo sodelovali pri odločanju o načinu porabe določenega dela občinskega proračuna.
- **Sofinanciranje športnih društev** ter boljšo izrabo velike šolske dvorane, da se otrokom ne bi bilo potrebno voziti na rekreacijo v druge občine.
- **Izdelavo celostnega načrta razvoja turistične in kulturne dejavnosti z namenom** izkoristiti bogato zgodovino občine.

Pozdravljeni,

sem **Tatjana Popović**, stara 33 let in sem mati dveh otrok. Sem diplomirana organizatorica in trenutno zaposlena v upravi Kmetijske zadruge Velike Lašče, kot vodja računovodstva. V teh treh letih, odkar sem občanka Velikih Lašč, sem navkljub veliko pozitivnim stvari videla tudi prostor za izboljšave v naši občini. Delovanje v lokalni skupnosti mi bo velik izziv. Zavzemala se bom predvsem za **vedbo participativnega proračuna**, ki bo občanom omogočil odločanje pri porabi dela občinskega proračuna. S tem se bo naša občina lahko razvijala tudi po želji občanov. Menim, da smo mladi še posebej odgovorni za prihodnost naše občine, zato bom svoj trud in energijo aktivno vlagala v sooblikovanje njenega nadaljnjega razvoja. Kot pravi latinski pregovor:

Dejanja, ne besede!

*Vedno
na strani ljudi*

RESNI.CA

POKAZALI SMO, DOKAZALI BOMO!

VERJAMEMO

→ v Velike Lašče

Spoštovani soobčani, dragi prijatelji!

Velikolaške kraje imamo radi, tu radi živimo, zato se bomo potrudili, da bo tu vsako leto bolj živahno, bolj prijetno in bolj udobno življenje. Lista Nove Slovenije vam na izbiro ponuja kandidate iz različnih krajev, različnih starosti in različnih ozadij, da bi lahko izbrali tiste, ki bodo v novem mandatu občinskega sveta znali dajati nove ideje, spodbujati novo energijo in se odločati pravilno.

Občina Velike Lašče ima vse možnosti, da svojim prebivalcem ponudi vse kar potrebujejo. Postaviti je treba prioritete, spodbujati dobre prakse in se projektov lotiti s skrbnostjo dobrega gospodarja. Vrtec za vse otroke, kvalitetni pogoji za mlade družine, živahno družabno življenje, kvalitetne storitve za starejše in prostor za podjetne - to je le del rešitev, ki jih želimo razvijati skupaj - ne kot posamezni svetniki, ampak kot ekipa za prihodnost Velikih Lašč.

Na razpolago dajemo svojo energijo, znanje, izkušnje in voljo. Veseli bomo vaše podpore!

ekipa NSi Velike Lašče

Vaše kandidatke in kandidati so:

1. **Marko GRUDEN**
2. **Cirila MARINČIČ**
3. **Rudolf RUPAR**
4. **Natalija DEBELJAK**
5. **Ciril PURKAT**
6. **Lucija LEVSTEK**
7. **Stane INDIHAR**
8. **Tinkara PERHAJ**
9. **Vinko ŽUŽEK**
10. **Nastja RUPAR**
11. **Vinko GRUDEN**

N.Si

Luka Ilc

za župana občine Velike Lašče

GLAVNI POUČARSKI PROGRAMA ZA LETO 2022 - 2026

1. VLAGANJE V INFRASTRUKTURO

Občina Velike Lašče je po našem mnenju šibka na področju razvoja infrastrukture. Tu mislimo predvsem na stanje občinskih cest, vrsto nepreglednih in nevarnih odsekov in vrsto neurejenih križišč. Manjka nam urejenih sprehajalnih in kolesarskih poti, ki bodo občanom iz okoliških krajev omogočile hitrejši dostop do storitev v občini ali pa olajšale del poti v službo ali na študij v drug kraj.

Infrastruktura se v naši občini ne ureja celovito. Zato bomo vzpostavili kataster stanja občinskih cest in se reševanja odsekov lotili prioriteto glede na stanje cest. Občani boste tako v naprej vedeli, kdaj se bo na primer pri vas uredila cesta, kanalizacija, se pozemljila električna in podoba. Večji poudarek je potrebno nameniti tudi vzdrževanju infrastrukture (pometanje ceste, čiščenje meteoritnih jaškov, ...)

Vsekakor je tudi naloga Občine in ne samo Elektra Ljubljane, da dosledno skrbi za razvoj električne infrastrukture v naši občini. Mnogo občanov želi biti danes samooskrbnih z električno energijo, a jim je to zaradi slabega stanja infrastrukture žal onemogočeno.

2. PRIPELJALI BOMO TRGOVINO V NAŠO OBČINO

Občani Občine Velike Lašče si zaslužimo večjo izbiro ponudbe trgovskih izdelkov. V občino bomo zato pripeljali večjo trgovino, kjer bo izbor artiklov večji. Občanom tako ne bo več potrebno za večje nakupe obiskovati sosednje občine.

3. MLADI IN MLADE DRUŽINE

Poskrbeli bomo, da bodo otroci imeli varno pot v šolo, prevoz učencev v šolo pa uredili tako, da bo ta primeren glede na začetek pouka v šoli. Za občane bomo dodatno subvencionirali cene vrtca ter zgradili otroška igrišča.

V občini bomo zagotovili dovolj zemljišč za stanovanjsko gradnjo ter v sodelovanju z zunanjimi investitorji pristopili k projektu izgradnje manjšega večstanovanjskega objekta. Na ta način želimo, da bodo mladi ostajali v naši občini oz. je ne bodo zapuščali v primerih, ko je občina Velike Lašče zanje prva izbira za bivanje. Ravno tako bomo mladim po vzoru sosednjih občin nudili subvencijo za prvo reševanje stanovanjskega problema.

Celoten program dela in predstavitev
Liste Luke Ilca po pošti prejmete v nabiralnike.

Luka Ilc

2

Spoštovani!

Po dolgih letih delovanja v vlogi nestranskega občinskega svetnika je dozorela še odločitev o moji samostojni županski kandidaturi na lokalnih volitvah 2022.

Pri vodenju občine zagovarjam spremembo organizacije dela s **polno zaposlenim županom**, ki je **dostopen občanom**, z **rednimi javnimi razpravami** o občinskih projektih ter sodelovanjem vseh, ki kaj znamo in vemo, **ne glede na politično ali svetovnonazorsko pripadnost**.

Moj program in način razmišljanja podpirajo tudi stranke Gibanje Svoboda, NSi ter SLS.

Rojstni kraj je zame kotiček lepote, mladost, stalnica v življenju, trdnjava moje zavesti, srčika slovenstva, praviljična pokrajina. Vendar tudi kraj, v katerem je življenje veliko bolj resnično kot je v resnici, ker je tu vse na svojem mestu, strahotno, bistveno, sveto, popolno, sramežljivo in dokončno.

Jože Javoršek

Matjaž Gruden

- univ.dipl.inž.geodezije, redno zaposlen kot informatik v zasebni družbi
- nepoklicni direktor Javnega zavoda Trubarjevi kraji
- predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar
- predsednik Lions kluba Ribnica za obdobje 2022-2023

Kulturno. Z vsemi!

Naročnik oglasa je Matjaž Gruden.

GOSTILNICA DOMIN

Nova vas 5
1385 Nova vas
BLOKE

HIJA d. o. o., lastna EKO kmetija, Brunarica ob Bloškem jezeru in Gostilnica Domin

Burgerji iz 100% domačega mesa

OD
ČETRKA
DO
NEDELJE

Okusne in krhke pice

AKCIJA
NOVEMBRA
VSE PICE
7,70 €

Vikend kosila / malice

IMATE
POMANJKANJE ČASA
ALI STE
PREOBREMENJENI?

Izbrana hrana

IZ EKO
KMETIJE

Obletnice/zaključene družbe

GOSTILNICA
DOMIN
SPREJME
SKUPINE DO
50 OSEB

Ideje za darila

MESNINE IZ
KRŠKOPOLJSKIH
PRAŠIČEV

Rezervacije sprejemamo na tel. št.: 041 696 666 ali na e naslov: hija.domin@gmail.com.

Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE ZAVAROVALNICE

BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO

AVTOMOBILSKA ASISTENCA IN POMOČ NA CESTI

SERVIS IN POLNENJE AVTOKLIME

SERVIS VSEH VRST TER ZNAMK VOZIL

VULKANIZERSTVO IN PRODAJA PNEVMATIK

KLEPARSKA TER LIČARSKA POPRAVILA

PRANJE IN KEMIČNO ČIŠČENJE

MENJAVA AVTOSTEKEL

POGODBENI SERVIS TER CENITEV VOZIL ZAVAROVALNIC:

 GENERALI
POGODBENI SERVIS

 triglav
POGODBENI SERVIS

KOMPOLJE 77
1312 VIDEM-DOBREPOLJE
041-580-295, 041-990-868
WWW.RIGLER.SI INFO@RIGLER.SI

KNUT
SVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

30 let
Z vami in za vas že

**NAJUČINKOVITEJŠA
TOPLLOTNA ČRPALKA**

NIBE F2120

 SUBVENCIJA

 THE NEW BREAKTHROUGH "HOUSE WARMING"

080/71-72 | knut.si

TOPLLOTNE ČRPALKE **NIBE**
nibe.si

KAMINI **Contura**
contura.si

Za lep nasmeh skrbimo že 25 let

 invisalign®

bredent
medical

- Preventivni pregledi in posveti
- Konzervativa
- Protetika
- **BRENT SKY** implantati
- Nevidni ortodontski aparat **INVISALIGN**
- Ortopansko slikanje zob

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija | **25 let**

Adamičeva 30 | 1290 Grosuplje | T +386 1 787 34 13 | M +386 41 723 731

lokalno.
domače.
naše.

www.kzlasce.si

MESO SLOVENSKEGA POREKLA

Sveže meso, meso za žar, zoriženo meso, ...

Lokacije naših mesnic:

VELIKE LAŠČE, LOŠKI POTOK, STARI TRG, NOVA VAS

odkup
živine

odkup
mleka

trgovski
center

mesnica

kmetijska
trgovina

bar

odkup
palet

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

DELOVNI ČAS
PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00
SOBOTA 8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

pirman
akustika

Iščemo nove sodelavce/-ke za delo na prireditvah, koncertih, proslavah:

Postavljalce/-ke odrov, odrskih konstrukcij, montažerjev tonske, video in lučne opreme.

Možne so vse oblike sodelovanja: redna zaposlitev, delo preko študentske napotnice, podjemne pogodbe, s.p.-ja.

Informacije: Matej Pirman,
031 842 298 ali pišite na:
akustika@pirman.si

SUVereno!

Slovenci že četrto leto SUV modelom Hyundai pripisujejo najvišjo raven kakovosti. Tako lahko že zdaj suvereno vstopite v novo obdobje mobilnosti s tremi najsodobnejšimi modeli. KONA Electric se ponaša z izjemnim dosegom do 484 km* že z enim samim polnjenjem. TUCSON Plug-in Hybrid ponuja povsem električno vožnjo s pritiskom na gumb, za daljše poti pa poskrbi še učinkovit bencinski motor. BAYON pa je na novo opredelil prostor v svojem segmentu. Vsi so zasnovani tako, da vam omogočajo suveren način premikanja v prihodnost.

Hyundai je na poti, da do leta 2045 postane podnebno nevtralno podjetje.
Električna mobilnost je šele začetek.

Povprečna poraba goriva: 0,0 – 6,557 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 – 149 g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične. Akcija velja do razprodaje zalog. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenskimi vozilom Hyundai podelili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <https://www.qudal.com/SLOVENIA-653YP18>. * Doseg glede na WLPT cikel. Doseg se lahko nekoliko razlikuje glede na razmere na cesti, način vožnje in temperaturo. Odvisen je tudi od vrste pnevmatik, s katerimi je opremljeno vozilo.

Avtohiša Zalar d.o.o. Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče

031 331 920, 040 490 070, prodaja@avtohisazalar.si, www.avtohisazalar.si, FB, Instagram, Twitter

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.

Zahvala

zapustil nas je dragi mož, oče in dedí

JOŽEF VIDMAR

z Malega Osolnika (1931–2022)

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom,
prijateljem, vaščanom Malega Osolnika in
znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in
vso nesebično podporo.

Zahvala tudi patronažni sestri Martini,
pogrebni službi Zakrajšek,
župniku g. Selanu in vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujejo vsi njegovi

Solza, žalost,
bolečina te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

Zahvala

ILC KAROL

3. 11. 1944 – 31. 8. 2022

Ob prerani in boleči izgubi moža in očeta
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom,
prijateljem in sovaščanom za pomoč, izrečeno
sožalje, sveče in cvetje. Hvala vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Jožefa in sin Drago z družino.

PRIBA OKNA

KVALITETA
VARNOST
VARČNOST
disajn

**VRHUNSKA KVALITETA IN
BREZČASEN DIZAJN**

051 402 780 / info@priba-okna.si / www.pribaokna.si
Obrtna cona Ločica pri Turjaku

KOLEDAR PRIREDITEV

november/december

ponedeljek, 7. november, ob 18. uri

Knjižnica Frana Levstika,

Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

četrtek, 10. november, ob 18. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

VELIKOLAŠKA TRŽNICA: IZOBRAŽEVANJE ZA PONUDNIKE

(Javni zavod Trubarjevi kraji in KGZS)

petek, 11. november, ob 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče

2. ABONMAJSKA PREDSTAVA: LJUBEZEN, STRAST IN GRDI PULOVERJI –

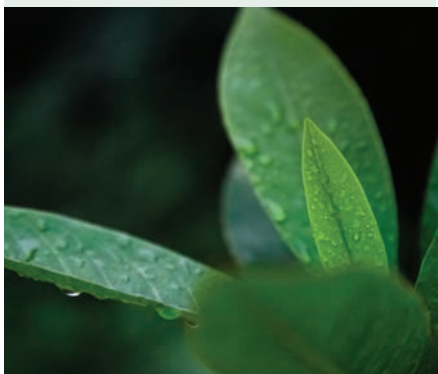
komedija v izvedbi Šentjakobskega
gledališča Ljubljana

sobota, 12. november, ob 18. uri

Dom krajanov, Turjak

ZELENA ALKIMIJA ZA SAMOZDRAVLJENE Predava Tjaša Korelc

(TD Turjak)

Festival BOŽIČNEGA KRUHA

OD 1. 12. 2022

DO 2. 1. 2023

petek, 2. december, od 9. do 17. ure

Dom krajanov Rob

KRUH IZ KRUŠNE PEČI

Sprejem kruhov bo v
četrtek, 1. decembra,
od 12. do 15. ure v
Gostilni pri Škrabcu
v Robu.

(DPŽ Velike Lašče)

sobota, 3. december, ob 17. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

TA VESELI DAN KULTURE: »V NOČI NA BOŽIČ« predstavitev slikanice in razstava ilustracij

(Javni zavod Trubarjevi kraji in Obči-
na Velike Lašče)

ponedeljek, 5. december, ob 17. uri

Trg pred Levstikovim domom,

Velike Lašče

PRIŽIG LUČK S PRIHODOM MIKLAVŽA

(Občina Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji)

petek, 9. december, ob 19.30 uri

Levstikov dom, Velike Lašče

3. ABONMAJSKA PREDSTAVA KONCERT ORKESTRA MANDOLINA LJUBLJANA

ponedeljek, 12. december,

ob 18. uri

Knjižnica Frana Levstika,

Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

VELIKOLAŠKA TRŽNICA

Velikolaška tržnica pred
Levstikovim domom v
Velikih Laščah obratuje
vsakih 14 dni, in sicer
od 8. do 11. ure.

Do konca leta je ostalo še nekaj
tednov. Če bodo vremenski pogoji
ugodni, bomo velikolaško tržnico
izvedli v naslednjih terminih:
12. in 26. november

Če bo še kdo želel prodajati na
velikolaški tržnici, kar pogumno
stopite v stik z nami.